

Katolički list

Zvonik

GOD. XX. BR. 6/7 (236/237) Subotica, lipanj/srpanj (jun/jul) 2014. 150,00 din

**Srebrni jubilej biskupa Ivana
25 godina pastir subotičke Crkve**

Slavje 25. obljetnice biskupstva
mons. dr. Ivana Pénezesa

Vatikanski državni tajnik za odnose s državama
mons. Dominique Mamberti

Prezbiterско ređenje vlč. Dražena Dulića

Biskupova salata

Jedne hladne prosinačke večeri očekivao sam dolazak biskupa Ivana na svoju župu. Gusta magla pomiješana s dimom iz ognjišta seoskih kuća prepriječila se oku poput zavjese. Kao da je zamaglila i bistrinu uma te zloslutno najavljujivala koban propust koji će uslijediti. Dočekati i ugostiti biskupa, k tome još i prvi put, budimo iskreni, nije iskustvo koje bi jedan seoski župnik htio sebi često poželjeti. Ako će vam pomoći primjer iz svakodnevnog života, razmjerno ekvivalentan duševnom stanju o kojem vam govorim – prisjetite se kroz što prolazite dok očekujete posjet tasta i punice, odnosno svekra i svekrve! Smatram da nije potrebno dalje objašnjavati.

Konačno, stigao je! Doduše iz drugog pokušaja, jer nije jednostavno iz prve pogoditi ulaz u dvorište župe u opisanim vremenskim uvjetima. Sve je bilo pomno spremljeno, svaka situacija unaprijed predviđena, improvizacija svedena na minimum. Vanredno stanje zahiti jeva vanredne mjere. Svatko je znao svoje mjesto i ulogu poput nogometaša na svjetskom prvenstvu, i oni u crkvi i oni u župnoj kući koji su spremali večeru. Misa je započela, kâd se vinuo u svodove kupole, pjesma zaorila, puk pobožno uskomešao. Brk mi se skoro šeretki nasmijao jer je sve teklo pod konac.

Kad ono u jednom trenutku osjetiti da gubiš tlo pod nogama, oblijeva te hladan znoj, oči se širom razrogačile a dah zaledio. Biskupova salata! Spoznaja koja me ošinula poput groma iz vedra neba! Biskupova salata! Kako sam to mogao previdjeti?! Na sve sam mislio, sve pripremio a na salatu potpuno zaboravio! Što ću najvažnijem gostu ponuditi za večeru?! Vjeđe su mi se natmurile, a u glavi počeli slagati nemogući scenariji.

Scena druga: biskup je za večerom, a pred njim svježa salata. Kako i na koji način to ću zadržati za sebe. Uglavnom, sve je proteklo kako treba i svatko je bio zadovoljan. Čak i biskup. Dok mu je auto polako nestajao u magli, mogao sam odahnuti a biskupovu salatu ubrojiti među kolekciju svojih anegdota.

Dragi čitatelji ljetnog dvobroja, prihvatite ove gore napisane retke s dozom bezazlenog humora. Ovom anegdotom iz mog kratkog župničkog iskustva želio sam usmjeriti pažnju ne na salatu (s kojom se mi svećenici znamo našaliti), nego na našeg biskupa koji ovih dana slavi 25. obljetnicu biskupskoga posvećenja. Možda će se netko naći začuđen što nisam našao biranije riječi za jednog biskupa u trenutku tako velikog jubileja od aludiranja na svježu salatu koju biskup voli. Ali dopustite mi posvetiti ovaj uvodnik čovjeku koji me je rodio za svećeništvo, omogućio mi biti ovo što danas jesam. Znajući ga, njemu neće smetati da govorim o njemu nebiranim riječima, nego srcem, baš onako kako to on često čini. Lijepo je biti uz čovjeka jednostavna, gotovo djetinja, bezazlena duha. Iako je to čudno reći za jednog biskupa, ali naš biskup je pobožan čovjek, molitelj, vjernik. Iskren i prostodušan. Vjerojatno vrline koje se najmanje zapažaju i očekuju u jednog visokog crkvenog dostojanstvenika. Želim Vam, dragi oče Biskupe, u svoje osobno ime i u ime Uredništva čestitati jubilej uz želju da sačuvate tu svježinu ljudskosti te da Vas Bog poživi u zdravlju i snazi vjere!

A vama, dragi čitatelji, preporučam malo promijeniti jelovnik kroz ove vruće ljetne dane. „Biskupska salata“ novi je brendirani recept kojeg vam toplo preporučam ☺

Iz sadržaja

Aktualno:

Ugovor između Svete Stolice i R. Srbije 5

Novi svećenik

Subotičke biskupije 8

Predstavljanje knjige

mons. S. Beretića 9

Gerardovo 2014. 24

Intervju:

Mons. dr. Ivan Pénczes ...26

Kršćanski stav:

Nebeska tišina i zemaljski žamor 34

Vjernici pitaju:

Koliko puta na pričest dnevno? 47

Dragi čitatelji, u ruci držite ljetni dvobroj za mjesec lipanj i srpanj (6/7).

Sljedeći broj *Zvonika* izlazi trećeg tjedna u mjesecu kolovozu.

Svima želimo ugodan odmor i lijepe trenutke provedene uz naš i vaš mjesečnik.

Kako izbjeći umor na odmoru

Piše: o. Zlatko Žuvela, OCD

Tko je imao prigodu živjeti u kojem primorskom mjestu ili u blizini koje druge turističke destinacije zna da pripreme za sezonu počinju veoma rano. U pokret se stavlja silna „mašinerija“ kako bi se brojim sadržajima ispunilo vrijeme predstojećih godišnjih odmora ljudi. Mnogi znaju govoriti da more i sunce, planine, rijeke, jezera, šume i sva druga prirodna bogatstva nisu više dovoljni suvremenom čovjeku za njegov odmor. Potrebno je izmišljati uvijek nove i nove aktivnosti, stvarati neprekidno „igre bez granica“ kako ljudi ne bi na svom odmoru osjećali dosadu.

No, hoće li se ljudi doista i odmoriti budu li konzumirali sve takve silne sadržaje? Jer godišnji se odmor ne poduzima samo radi odmora tijela. Čovjek nije samo tijelo koje se radom iscrpljuje i kojemu su nužno potrebne određene stanke kako bi održavalo stanovitu ravnotežu. Što je s njegovom dušom? Treba li njoj malo predaha, odmora, smirenja? A što je tek s čovjekovim duhom? Koliko se on u proteklom vremenu zamaglio, opteretio, izranio, izmorio? Tko će njemu pružiti sadržaje koji će ga okrijepiti, izliječiti, oživjeti?

Bude li se išlo na godišnji odmor s nekom pretjeranom težnjom za zabavom, uživanjem, taj odmor će nužno doživjeti svoj krah. Čovjek sa sobom nosi čitavo svoje biće koje je prema sv. Pavlu i grčkoj filozofiji duh, duša i tijelo. Ako čovjek nije produhovljen, ako nije vjerski poučen da ima dušu, da ima duh, taj će sve svoje naglaske ponašanja staviti na tijelo. I dok se tijelo bude zabavljalo ili uživalo (a kad bi to barem bilo čestito), nužno će duša i duh trpjeti. Jer po istom sv. Pavlu znamo da se duh protivi tijelu i obratno (usp. Gal 5,17). Tako je čovjek u sebi razdijeljen. Može mu se dogoditi da na odmoru ima samo tjelesno uživanje bez duše. A kad prođu ti trenuci zabave, uživanja, raspuštenosti, kada dođu trenuci razmišljanja o svome ponašanju, onda će se moći vidjeti koliko je neki nerazumni „odmor“ u stvari teško opteretio i umorio dušu. U vezi toga sv. Ivan od Križa u svome djelu *Uspon na goru Kar-*

mel govori o štetnim učincima koji se događaju u onima koji udovoljavaju svojim požudama. Jedna se šteta očituje u tome što dušu lišavaju Duha Božjega, a druga što je umaraju, muče, potamnjaju, kaljaju i oslabljuju.

Duša se dakle umara ako ne mrtvi svoje požude. Za nju neće biti nikakva odmora ako bude vodila sa sobom na pašu „svu silu želja“ kako to slikovito opisuje isti Ivan od Križa u jednom svom drugom djelu (*Duhovni spjev*, XXIX. stafa). Pravi odmor za dušu bit će tek onda kada ona mrtveći „požudu tijela, požudu očiju i oholost života“ (usp. 1 Iv 2,16) bude nastojala uz kreposne čine doći do Onoga koji nam u Evanđelju poručuje: *Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti* (Mt 11,28).

Doista, po otajstvu muke i križa Gospodina našega Isusa Krista, po divnim tajnama njegovog Presvetoga Tijela i Krvi, po Duhu Božjemu koji izlazi od Oca i Sina, duša se preporada, krijepi, osvježava i uzdiže. Već joj se na zemlji daje predokus onog Dana milosti i počinka, onog Dana blaženog mira i odmora koji će joj osvanuti u Kraljevstvu nebeskom. Tko bude tome odmoru težio, učeći se nasljedovati krotko i ponizno Srce svoga Spasitelja, naći će spokoja duši svojoj.

Potpisan Ugovor između Svete Stolice i Republike Srbije o suradnji u visokom obrazovanju

U Beogradu je 27. lipnja potpisan Ugovor između Svete Stolice i Republike Srbije o suradnji u visokom obrazovanju, kojim su potvrđena načela i definirani propisi o suradnji dviju strana na polju visokog obrazovanja.

Ugovor su potpisali u ime Svete Stolice vatikanski državni tajnik za odnose s državama **mons. Dominique Mamberti** i u ime Republike Srbije prvi potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova **Ivica Dačić**.

Svečanom su činu nazočili, s crkvene strane apostolski nuncij u Srbiji **mons. Orlando Antonini**, beogradski nadbiskup i potpredsjednik Međunarodne biskupske konferencije svetih Ćirila i Metoda **mons. Stanislav Hočevar**, zrenjaninski biskup i generalni tajnik MBK **mons. Ladislav Német**, te **mons. Janusz Błachowiak** i **mons. Henryk M. Jagodziński**; a s državne strane generalni tajnik Ministarstva vanjskih poslova Republike Srbije **Veljko Odalović**, veleposlanik, voditelj Kabineta prvog potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova **Zoran Vlatković**, veleposlanik Srbije pri Svetoj Stolici **Mirko Jelić**, veleposlanik, voditelj Ureda za susjedne zemlje i zemlje jugoistočne Europe **Slobodan Vukčević**, zamjenik voditelja Kabineta prvog potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova **Dejan Zlatanović**, te savjetnica u Uredu za susjedne i zemlje jugoistočne Europe gospođa **Mirjana Kotlajić**.

Ugovor predviđa da se dvije strane zauzimaju u jačanju suradnje na području visokog obrazovanja i promicanju izravnih kontakata među visokoškolskim ustanovama. Njime se uređuju također pitanja vezana uz uzajamno priznavanje akademskih naslova i javnih dokumenata koji potvrđuju postignutu visoku naobrazbu. Radi primjene toga Ugovora, dvije strane će naknadno potpisati odgovarajuće dodatne protokole, kojima će biti definirane konkretne aktivnosti, kao i organizacijske i financijske uvjete primjene. Ugovorom se također Katoličkoj crkvi u Srbiji priznaje pravo da osniva i vodi visokoškolske ustanove bilo za crkvene discipline bilo za druge materije visokih studija.

Vatikanski državni tajnik za odnose s državama, mons. Dominique Mamberti, posjetio je i Suboticu, 28. lipnja, gdje se susreo s predstavnicima gradskih vlasti. Na sastanku je konstatirano da će, s obzirom na to da je Subotica grad u kome svoje sjedište ima najbrojnija katolička biskupija u Sr-

biji, Sporazum o suradnji u oblasti visokog obrazovanja kojeg su prethodnog dana u Beogradu potpisali šefovi diplomacija Srbije i Svete stolice, moći primjenjivati u Subotici. Naime, ideja je da se, čim sporazum zaživi i država prizna diplome o visokoj stručnoj spremi svećenika i vjernika laika, koji su studirali u inozemstvu, Teološko-katehetski institut podigne na višu akademsku razinu, odnosno da u suradnji s Učiteljskim fakultetom na mađarskom nastavnom jeziku u Subotici otvori jedan smjer na tom fakultetu na kome bi katolički vjeroučitelji stjecali visoko obrazovanje. Razlog tome je, kako je rečeno, da se katoličkim vjeroučiteljima osigura adekvatno akademsko obrazovanje i da se Subotička biskupija, odnosno Katolička crkva u Srbiji, uključi u akademski život države.

Navečer istoga dana, nadbiskup Mamberti susreo se s katehetama Subotičke biskupije u prostorijama pastoralnoga centra „Augustinianum“, te je na koncu posjeta predslavio svetu misu u subotičkoj katedrali u zajedništvu s biskupima MBK u predvečerje svetkovine apostola Petra i Pavla.

Zadnjega dana posjeta, 30. lipnja, nadbiskup Mamberti predslavio je svetu misu u beogradskoj katedrali prigodom prve godišnjice ustoličenja pape Franje. Na misi su sudjelovali apostolski nuncij mons. Orlando Antonini i nadbiskup i metropolita beogradski mons. Stanislav Hočevar. Također su nazočili visoki predstavnici Srpske pravoslavne Crkve na čelu s patrijarhom **Irinejom**, zatim prestolonasljednik **Aleksandar Karadorđević** i princeza **Katarina** te predstavnici diplomatskoga kora. /IKA, ZV, Subotica.info, mfa.gov.rs/

Proslava 25. obljetnice biskupskoga posvećenja mons. dr. Ivana Pénzesa

U subotu, 21. lipnja, svečanom pontifikalnom svetom misom proslavljen je srebrni jubilej biskupskoga posvećenja subotičkog biskupa mons. dr. Ivana Pénzesa. Misu je predvodio slavljениk u zajedništvu apostolskim nuncijem u Beogradu **mons. Orlandom Antoninijem**, đakovačko-osječkim nadbiskupom **mons. Đurom Hranićem**, đakovačko-osječkim nadbiskupom u miru **mons. Marinom Srakićem**, zrenjaninskim biskupom **mons. Lászlóm Németom**, nadbiskupom i metropolitom beogradskim **mons. Stanislavom Hočevarom**, biskupom Satumareja **mons. Jenőm Schönbergerom**, biskupom Székesfehérvára **mons. Antalom Spányijem**, biskupom Munkačeva **mons. Antalom Majnekom**, egzarchom za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori **mons. Đurom Džudžarom**, te srijemskim biskupom **mons. Đurom Gašparovićem**. Osim biskupa, bilo je prisutno preko 100 svećenika, bogoslova, sjemeništara, redovnika i re-

dovnica te mnogo vjernika grada Subotice i cijele biskupije. Posebno puno vjernika je došlo iz biskupove nekadašnje župe Horgoš, gdje je služio prije imenovanja.

Na početku mise apostolski nuncij mons. Orlando Antonini pročitao je čestitku koju je uputio papa Franjo. Prigodnu dvojezičnu homiliju održao je biskup Német, koji je govorio o značaju biskupske službe te o slavljениku kojega

naročito rese pobožnost i jednostavnost. Na kraju svete mise, generalni vikar mons. **Slavko Večerin** čestitao je biskupu jubilej u ime cjelokupnoga klera Subotičke biskupije te mu predao biskupski štap, dar svećenika. Prigodni poklon su mu uručili i vjernici iz župe Horgoš. Misa je završila svečanim himnom „Tebe Boga hvalimo“. Slavlje je nastavljeno u dvorani Mađarskog kulturnog centra „Népkör“, prigodnim domjenkom za uzvanike, kada su pročitani pozdravi i čestitke biskupa koji nisu mogli nazočiti ovome slavlju, između ostalih čestitke zagrebačkog nadbiskupa kardinala **Josipa Bozanića**, koji također slavi 25 godina biskupske službe, te nadbiskupa vrhbosanskog kardinala **Vinka Puljića**, i nadbiskupa ostrogonsko-budimpeštanskog kardinala **Pétera Erdőa**. Svi gosti su na dar dobili DVD na kojem je snimka ređenja biskupa Ivana prije 25 godina.

Čestitka pape Franje

Prečasnom Bratu
Ivanu Pénzesu
subotičkom biskupu

Ako ljubav, koja je pripala Nama zajedno sa svom braćom u biskupskom redu, traži da budemo u zajedništvu s Njima u radosti i u žalosti, koliko Nas više potiče da se sjetimo častiti i slaviti onaj blagoslovljeni dan kada smo započeli svoju biskupsku službu. Radujemo se što smo mogli doživjeti ovaj dan, na kojem si Ti, prečasni Brate, u blagoslovu napunio 25. obljetnicu biskupske službe, te da možemo izraziti svoju čestitku kojom Te pratimo i javno priznamo kreposti koje si svjedočio, i koje još uvijek svjedočiš.

Svećenički red si primio 1968. godine, na svetkovinu sv. Petra i Pavla; osobnom odanošću vršio si svećeničku službu, donoseći obilan rod na župi u Adi, ništa manje kao prefekt u malom sjemeništu u Subotici, te slično na župi u Horgošu, i kao dekan tamošnjega dekanata.

Zbog Tvoje ustrajnosti i ljubavi prema Gospodinu i njegovu dragom stadu, 1989. godine sveti Ivan Pavao II.

ime-novao te subotičkim nadpastirom. U toj zadaći ustrajno si tražio Božju slavu i spasenje stada iskrenom odanošću. O tvojoj marljivosti svjedoči služba, vršena u Međunarodnoj biskupskoj konferenciji sv. Ćirila i Metoda, gdje si obnašao dužnost pročelnika Liturgijskog vijeća, te Vijeća za kler, sjemeništa i ustanove posvećenoga života.

Uzevši u obzir Tvoje zasluge, otkrili smo puno toga, zbog čega se možeš radovati u Gospodinu zbog ovog lijepog služenja, te Ti i Mi iz srca čestitamo na djelima koja su proizišla iz duhovnosti tvoje svećeničke i biskupske službe. Neka Blažena Djevica Marija iz neba pogleda na ovaj dan, najmilosrdniji Bog neka te učini radosnim i blaženim u nadolazećim godinama, djela koja si započeo neka učini pohvalnima, a utjeha i svjetlo odozgo neka Te jačaju. Na kraju, prigodom ovog jubileja, želimo podijeliti naš Apostolski blagoslov Tebi, i svim milim vjernicima subotičkog stada. Ujedno Te molimo da molitvom podupireš našu petrovsku službu.

Dano u Vatikanu, dana drugog, mjeseca lipnja, 2014. godine, druge godine našeg pontifikata.

Franjo

Papa Franjo je iscrpljen od rada, ali i ne pomišlja da ide na godišnji odmor

Dragi čitatelji, u ovo ljetno doba mnogi odlaze na zaslužene godišnje odmore i ljetovanja. Nažalost, mnogi to sebi ne mogu priuštiti. Ako ste jedni od tih, ne brinite, pročitajte sljedeći tekst koji piše o Papinim obvezama i vjerujem da ćete se osjećati lakše.

Papa Franjo neće ići na odmor ni ovog ljeta, kao što ni prošloga nije otišao u papinski ljetnikovac u Castelgandolfo pokraj Rima, a kamoli da bi otišao nekamo u planine. O svojoj agendi odlučuje sam – kazao je šef ureda za tisak Svete Stolice otac Federico Lombardi. Ima intenzivan ritam jer se osjeća pozvanim u službu Gospodina svim svojim snagama. Ni dok je bio nadbiskupom u Buenos Airesu, Bergoglio nije odlazio na odmor – dodao je Lombardi.

Za pape je obično utorak bio dan odmora. Za utorak nisu bile predviđene nikakve, pa ni privatne, audijencije kao ni ostala zaduženja. Franjo utorkom prima osobe i obavlja poslove koje nije stigao prethodnih dana. Od ožujka 2013. kada je postao papom do danas Bergoglio je u kapeli doma Santa Marta održao 229 misa s isto toliko homilija. Te su homilije postale jako važne za praćenje namjera i razmišljanja pape Franje. Na tim misama je prisutno obično 60 osoba.

Osim što je u kapeli hotela u kojem živi održao 229 propovijedi, Franjo je u nešto više od godinu dana održao i 95 velikih liturgijskih svečanosti u Rimu ili na putovanjima na kojima je održao 73 propovijedi. Od kada je postao papom, napisao je jednu encikliku (Lumen fidei), jednu pobudnicu (Evangelii gaudium), tri apostolska pisma i četiri motu proprio te 45 službenih pisama.

Angeluse i opće audijencije pratilo je oko šest milijuna vjernika na Trgu sv. Petra. Papini suradnici kažu kako osobno pročita oko 50 pisama na dan od oko 4000 koliko mu stižu tjedno te bilježi odgovore na njih. Zatim i osobno telefonira nekima.

Bio je na dva putovanja izvan Italije, u Brazilu i Svetoj Zemlji, te na četiri u Italiji. Pohodio je i pet rimskih župa.

Svako jutro papa Franjo se budi u 4.45 sati, a doznajemo da ne želi da mu itko pomaže pri odijevanju. Prvo što čita su poruke nuncija koje mu stižu iz cijeloga svijeta, a onda se povlači jedan sat na molitvu i promišljanje o onome što će kazati na propovijedi tijekom mise, u sedam sati, u domu Santa Marta. Nakon te mise pozdravi osobno svakog prisutnog te odlazi na doručak u hotelsku menzu. Potom počinju audijencije, a u 13 sati odlazi na ručak, poslije kojeg se oko pola sata odmara. Poslije poslijepodnevnog molitve nastavlja primati, čitati pisma, odgovarati, telefonirati... a u 20 sati odlazi na večeru. Dan zaključuje molitvom. Franjo ima 77 godina i takav ritam rada teško bi podnijela i mlađa osoba. Tijekom ovonedjeljnog angelusa zamolio je vjernike da mole za njega.

Kada su svećenici savjetovali milanskom nadbiskupu kardinalu Alfredu Ildefonsu Schusteru (1880. – 1954.) da ode malo na odmor, on im je s osmijehom odgovarao da će za odmor imati vremena kada bude bio na „drugoj strani“. Ni Bergoglio ne odlazi na odmor. /[Večernji.hr](#)/

Odmor

Biblija nam na prvim stranicama govori da smo stvoreni na Božju sliku. To znači da smo upućeni jedno na drugo, da smo obdareni slobodnom voljom i da nam je darovana neumrla duša. Na prvim stranicama piše i da je Bog nakon stvaranja, zadovoljan, otpočinuo, odmorio se (usp. Post 2,3).

Čovjek je krhko biće. Potreban mu je odmor, promjena, san. Što sve čovjeka umara? Sigurno je to naporan posao, nesigurnost, učenje. Često nas umaraju ljudi spremni na svađu, koji uvijek žele progurati svoju stvar kao najvažniju. Umara nas teška bolest, neimaština, konfliktne situacije... I svatko bi mogao puno toga još nabrojati.

Gospodin Isus je sigurno vrijedno radio za svoga života. Pomagao je sv. Josipu u tesarskoj radionici, a bio i na pomoći majci Mariji. Za vrijeme svoga javnog nastupa žurio je obići sva sela i gradove svoje domovine, želio je svima donijeti radosnu vijest spasenja. Umoran, znao je zaspati na barci. Svoje učenike je cijenio i poznao.

Vidio je njihov trud i napor. S razlogom i osjećajem za dobro učenika, savjetuje im: *Hajdete i vi u osamu, na samotno mjesto i otpočinite malo* (Mk 6,31).

I mi smo Isusovi učenici. I nama je potreban odmor. Nađimo samotno mjesto, dobru knjigu, vrijeme za molitvu, za dobru glazbu, za miran san... I vratimo se hrabriji, jači svakidašnjim dužnostima i osvojimo vijenac pobjednički. Svima sretan i blagoslovljen odmor!

Lazar Novaković

Novi svećenik Subotičke biskupije

U subotičkoj katedrali, na svetkovinu svetih Petra i Pavla, za svećenika Subotičke biskupije zaređen je đakon vlč. Dražen Dulić iz župe sv. Marka u Žedniku.

Misu ređenja predvodio je biskup Ivan u zajedništvu s rektorom đakovačkog bogoslovnog sjemeništa, maestrom Ivanom Andrićem, duhovnikom preč. Božom Radošem, mladomisniko-

vim župnikom preč. Željkom Šipekom, brojnim svećenicima iz Đakovačko-osječke i Subotičke biskupije, a slavje su posebno uveličali Draženovi kolege mladomisnici koji su toga istoga dana prijepodne bili zaređeni u Đakovu. Također, u prepunoj katedrali bili su prisutni članovi Draženove obitelji, rodbina i prijatelji, te mnogobrojni župljani koji su bili potpora mladomisniku u njegovu dosadašnjem hodu prema svećeništvu. Svečani obred ređenja uzveličali su i mladi u narodnim nošnjama koji su mladomisniku prinijeli misnicu koju je prvi puta tada obukao. Na koncu misnoga slavja, nakon biskupova blagoslova, i ostala sedmorica mladomisnika podijelila su svoj mladomisnički blagoslov okupljenim vjernicima. Slavje se nastavilo u prostorijama sjemeništa Paulinum, te u obiteljskoj kući mladomisnika u Žedniku. Vlč. Draženu predstoji još slavje Mlade mise koje će biti u žedničkoj crkvi, 27. lipnja u 17 sati.

Novom svećeniku naše Biskupije čestitamo i preporučamo ga u molitve da ustraje na putu koji je započeo te bude dobar pastir puku kojemu će biti povjeren.

Vlč. Dražen prvo je dijete u obitelji Jacinte i Zdenka Dulić iz Žednika. Odrastao je uz još dva brata i sestru. Redovito je sa svojom obitelji sudjelovao na nedjeljnim svetim misama i revno služio kod oltara. Nakon završene osnovne škole upisao je dječjačko sjemenište i klasičnu gimnaziju Paulinum u Subotici, te nakon položene mature nastavio svoju svećeničku formaciju u Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu, gdje je prošle godine diplomirao teologiju i bio zaređen za đakona. /Zv/

Zahvala prvopričesnika (Dan Prve pričesti u Aleksandrovu)

Danas kad mi smo na oltar stali
Ko mlado žito, tek izvlatali,
Kličemo svima od srca hvala:
Hvala vam mama i dragi tata
Hvala u ime sestre, u ime brata,
Ali najviše hvala dragom Bogu
Što vam se svima zahvalit mogu.
Ima još jedna osoba draga
Kojoj od srca moram reć': Hvala.
Svima je draga tu nema zbora
A to je časna sestra Eleonora!
Kad ste još bili ko kapljica rose
U zlatnom žitu Bačke ravnice
Koja je u svitanje svoje mladosti
Svu svoju ljubav što mladost prati
Odlučila dragom Isusu dati!
Zato sad dragog Isusa molimo,
Po uzoru na Vas, žarko ljubimo,
Da Vas Božja ruka čuva svuda,
Putove nek Vam obasja cvijeće.
Uspomenu na Vas čuvat će Vaša rodna gruda
I bunjevački rod Vaš mili zaboravit Vas neće
Zdravi bili, sto godina poživili.

Stipan Bašić Škaraba

Zahvaljujemo i župniku Slavku i njegovu vikaru Ivici Ivankoviću Radaku!

Predstavljena knjiga mons. Stjepana Beretića

Božji prijatelji s nama na putu

Knjiga *Božji prijatelji s nama na putu* Stjepana Beretića, katedralnog župnika i predsjednika Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, predstavljena je u četvrtak, 12. lipnja, dvorani Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ u Subotici.

O drugom dopunjenom izdanju knjige o svecima govorili su predsjednik Nakladničkog odjela Društva „Ivan Antunović“ **mons. dr. Andrija Anišić**, urednica knjige **prof. Katarina Čeliković** i autor **mons. Stjepan Beretić**.

Pozdravivši brojnu publiku u ime nakladnika, Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, dr. Andrija Anišić je podsjetio kako je prvo izdanje knjige, objavljeno 2002. godine, s oduševljenjem prihvaćeno kod naših vjernika te je brzo rasprodano. *Sada imamo drugo izdanje knjige „Božji prijatelji s nama na putu“, ali su uz 92 sveca u prvom izdanju, pridodana još 133 nova sveca te je u ovoj knjizi predstavljeno 225 ugodnika Božjih. Osim tih 225 naslova knjiga sadrži predgovor, koji je puno opširniji nego u prvom izdanju. Posebno poglavlje je i „Kako slaviti imendan“ i to je poglavlje u odnosu na prvo izdanje doručeno i prošireno. Slijedi zatim Kalendar imendana s popisima svetaca za svaki dan u godini. Taj popis može lijepo poslužiti roditeljima u izboru imena njihova djeteta. Naime, mnogi roditelji traže ime djeteta prema datumu njegovog rođenja. Tako im ovaj kalendar može dobro poslužiti u odabiru imena u tom smislu. U knjizi se nalazi kalendar pomičnih svetkovina za prvu polovicu XXI. stoljeća, a tu je i kalendar s mogućnošću upisivanja osobnih važnijih datuma (obljetnica, imendana...). Čitatelj će saznati tko je zaštitnik kojega kontinenta, zemlje, grada, sela, ali i tko su zaštitnici određenih zanimanja, u poljoprivredi te kako se moliti u slučaju neke bolesti. Knjiga na 700 stranica prava je riznica, kako i sam naslov kaže Božjih prijatelja na putu s nama i u našem životu.*

U odnosu na prvo izdanje, gdje su sveci raspoređeni prema njihovom poslanju, staležu, zanimanju, u novom je raspored svetaca prema abecednom redu. Na kraju knjige nalazi se dragocjeni prilog pod naslovom „Moćni zagovor i pomoć svetaca“, gdje autor vrlo konkretno tumači o smislu molitve odnosno utjecanja u zagovor Gospi i pojedinim svecima. Najprije ističe da, istina, nitko nije kao Bog moćan, svet i dobar i da se Brat naš Isus baš zauzima za nas, ali isto tako i „Marija najbolje zna sve naše nevolje“ i može nam i hoće

nam pomoći kao što su i „sveci naši pomoćnici“. Posebno tumači u čemu se sastoji zaštita svetih, a upućuje se komu se trebamo obratiti kad stignu nevolje. Spominje i kakve su sve nevolje imali sveci.

Urednica knjige prof. Katarina Čeliković je istaknula kako *Knjiga o svecima „Božji prijatelji s nama na putu“ Stjepana Beretića spada u hagiografsku literaturu, popularnu u srednjem vijeku, ali i u suvremeno doba jer se slične knjige tiskaju u svijetu i u Hrvatskoj i imaju svoje čitatelje. U Subotičkoj biskupiji osim što je malo svećenika, mali je broj onih koji pišu, napose djela slična sadržaja te smo mi ovo djelo čekali desetak godina nakon prvoga izdanja. Stjepan Beretić je svojim djelom dao riznicu životopisa svetih ljudi, muževa i žena, djece svetaca iz cijeloga svijeta prikazavši pregledno romansiranim biografijama one koje nam Crkva stavlja na oltar za uzor i kao pomoćnike – „Božje prijatelje s nama na putu“. U knjizi su zastupljeni i hrvatski sveci i blaženici, kao i naš suzavičajnik sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, čime knjiga nalazi plodno tlo među čitateljima ovdje ali i u Hrvatskoj.*

Autor Stjepan Beretić je svoje riječi uputio najmlađima kako bih ih potaknuo da i sami budu sveti jer su i sveci bili prvo djeca, voljeli su zabavu, sport, umjetnost i sve ono čime se i danas djeca bave, ali su najviše voljeli Isusa zbog kojega su mnogi i svoj život žrtvovali.

Program na samoj promociji otvorio je dječji katedralni zbor *Zlatni klasovi*, a združenim snagama s katedralnim zborom „Albe Vidaković“ uz ravnanje **Miroslava Stantića** i zatvorili su ovu promociju. Knjiga *Božji prijatelji na putu s nama* može se nabaviti u dućanima župa sv. Terezije Avilske i župe sv. Roka u Subotici. /Zv/

Blagdan Ivana i Pavla

Na blagdan Ivana i Pavla Lemešani imaju zavjetni dan.

Taj dan su naši stari posvetili Spasitelju uz molbu da ih zaštiti od grada i nevremena tijekom žetve. Svečana sveta misa je bila u crkvi Rođenja blažene Djevice Marije koju je predvodio mjesni župnik **Antal Egedi**. Unatoč radnom danu u crkvi se okupilo mnogo vjernika kako bi proslavili ovaj dan u molitvi. Trebamo cijeniti svoju prošlost zarad naše budućnosti. /L. T./

Djeca i ljljani

Lipanj je osobit mjesec po jednom svecu kojeg malo slavi čitav svijet – sv. Antunu. Kako kršćani katolici, tako i mnogi pravoslavni ali i nekršćani utječu se ovom velikom, a prije svega jednostavnom svecu. Antunovo u subotičkoj franjevačkoj crkvi posebno je svečano proslavljeno 13. lipnja.

I večer prije, u četvrtak su se okupili bolesni i stari na izvore Božje prisutnosti, da im po zagovoru svetog Antuna, Bog udijeli zdravlje. Bolesnici su nakon večernje mise primili bolesničko pomazanje.

U petak je u crkvi sv. Mihovila, poznatijoj kao „Stara crkva“, bilo osobito svečano, svečano na antunovski način. Od jutra su dolazili vjernici pokloniti se ovom svecu ili slaviti svetu euharistiju. Vrhunac slavlja je bio na poslijepodnevnoj misi na kojoj su nam pripovijedali gvardijan samostana **Ivan Bošnjak** i pater **Marijan Kovačević**, te nam kao u doba Antuna, vraćali nadu i vjeru u Boga. Nakon misnog slavlja uslijedio je blagoslov djece, čiji je Antun posebni skrbnik i blagoslov cvijeća i ljljana.

„Antunova poniznost se ne zaustavlja samo na djeci i krasotama prirode, časteći svetoga Antuna, vjernici pomažu siromahe, budući da se novcem koji se prikupi kod njegova kipa pomažu oni kojima je pomoć najpotrebnija“ (zapisuje Stjepan Beretić u knjizi *Božji prijatelji s nama na putu*).

Ovako je bilo pred crkvom, u crkvi, ali i u srcima svih onih koji su došli počastiti svetog Antuna. Mnogi su molili Antunov zagovor da im Bog usliša molitve, mnogi su se raskajali i dobro ispovjedili, mnogi dobili koji dinar, ali smo se svi vratili puna srca i s Božjim blagoslovom s ovog slavlja u čast svetom Antunu. /**Silvester Bašić**, *Ofs*/

Misa za bolesne

Na blagdan Presvetoga Trojstva, u nedjelju 15. lipnja, u poslijepodnevnom satima u crkvi svete Marije u Subotici prikazana je i ove godine sveta misa za bolesne, koja je već tradicionalna, u zajedničkoj organizaciji župe svete Marije i Subotičkog Caritasa kako bi što više starih i bolesnih vjernika primilo od Gospodina ove milosti.

Crkva je bila ispunjena bolesnim i starim vjernicima, a u njihovu dolasku pomogli su djelatnici Caritasa.

Svetu misu za njih je prikazao mjesni župnik **preč. Károly Szungyi** i podijelio im sakramente. U svojoj propovijedi je rekao da je najveća Božja briga sreća ljudi. Bog vodi brigu o našim nevoljima i bolovima. On je suosjećajan, zabrinut za nas, Bog koji nas ljubi. Nije vladar koji vlada odozgo, nego je Presveto Trojstvo – živi u našim srcima, čije je najveće djelo stvaranje, otkupljenje i posvećenje.

Nakon mise, zahvaljujući vjernicima župe, koji su i materijalno podržavali ovu svetu misu, u dvorištu župe pripremljen je za sve stare i bolesne vjernike skroman agape.

sestra M. Hermina Kovács

Te Deum u Novom Sadu

U župnoj crkvi Imena Marijina u Novom Sadu, u srijedu 11. lipnja, svečanim misnim slavljem je obilježen završetak školske i akademske godine i upućena Bogu zahvalnost za sve primljene darove.

Slavlje „Te Deuma“ je predvodio biskup srijemski **mons. Đuro Gašparović** u zajedništvu sa župnikom i dekanom **preč. Robertom Erhardom** i župnim vikarom **Marijanom Vukovim**. Na misi su sudjelovali profesori, nastavnici i vjeroučitelji kao i osnovnoškolci, srednjoškolci i studenti.

U homiliji na hrvatskom jeziku biskup Gašparović je pozvao na trajnu zahvalnost Gospodinu. A mladima je poručio: *Prihvatite izobrazbu i odgoj koji vam škola pruža. Izgrađujte se u novu mladež koja će imati pozitivan stav prema životu, koja raste u ozačju*

iskrenog života. Prihvatite rado i otvorena srca nastavu vjeronauka, rado se okupljajte, razgovarajte i sudjelujte u liturgiji i duhovnim obnovama.

U propovijedi na mađarskom jeziku župnik Erhard je zahvalio svima koji sudjeluju u odgojnom procesu, svima koji znanje predaju a potom i onima koji znanje primaju. Istaknuo je potrebu intelektualne i znanstvene formacije mladoga čovjeka ali i da ona nužno mora ići usporedo s duhovnim odgojem mladoga čovjeka.

Pjevanje i sviranje na misi je predvodila i organizirala studentica **Emina Tikvički**, uz pomoć studenata koji pohađaju vjeronauk za mlade na mađarskom i hrvatskom jeziku. Na koncu slavlja Te Deuma, svi prisutni su nastavili druženje u vjeronaučnim dvoranama uz zalogaj, razgovor i stolni tenis. Ovim misnim slavljem je završena vjeronaučna godina u Novom Sadu. /**M. V.**/

„Bršančevo“ u Subotici

Blagdan Tijelova, u narodu poznat kao Bršančevo, svečano je proslavljen 19. lipnja u subotičkoj katedrali bazilici sv. Terezije Avilske.

Svečano euharistijsko slavlje predvodio je subotički biskup **mons. dr. Ivan Pénzés** uz dvadesetak svećenika iz okolnih župa. Na misi su pjevali katedralni zborovi „Albe Vidaković“, „Sveta Terezija“ i „Zlatni klasovi“.

Nakon mise uslijedila je procesija oko katedrale u kojoj su sudjelovali i ovogodišnji prvopričesnici te mladi u nošnjama. Kako je to običaj, u procesiji su barjake ponijeli ovogodišnji bandaš i bandašica Dužijance – **Kristina Ivković** iz župe Presvetog Trojstva iz Male Bosne i **Petar Skenderović** iz župe Marije Majke Crkve iz Subotice. /Zv/

Tijelovo proslavljeno u Plavni

U gotovo ispunjenoj župnoj crkvi sv. Jakova u Plavni, u četvrtak, 19. lipnja, proslavljen je ovogodišnji blagdan Tijelova. Svečano misno slavlje u lijepo uređenoj crkvi predslavio je vlč. Josip Štefković, okružen brojnim ministrantima.

U nadahnutoj propovijedi glavna misao vlč. Josipa bila je: Potrebno nam je više pobožnosti! Potom je govorio o teologiji Velikoga četvrtka kada je Isus Krist ustanovio euharistiju. Kao što u ovom kraju vjernici posvećuju utorak svetom Antunu, tako je još važnije da im svaki četvrtak bude dan svete pričesti. Pri tom moramo znati kako Isusa možemo primiti samo čista srca jer ćemo tek onda osjetiti Isusovu blizinu. I, čini se, da se to ovoga puta doista i dogodilo, jer je zbor za vrijeme pričesti umjesto 3 kitice pričesne pjesme, morao pjevati mnogo više, što je sada već uhodana praksa, nastala kao plod župnikova truda i Duha Svetoga.

Nakon sv. mise uslijedila je procesija s Presvetim unutar crkve, koja je završila svečanim blagoslovom s Presvetim. Nekada se tijelovska procesija odvijala u dvorištu crkve, ali i ovaj način ne umanjuje pobožnost i duhovno ozračje o čemu vlč. Josip često govori. O Tijelovu ili kako ga ovdje neki nazivaju Brašančevo, bilo je riječi istoga dana u emisiji Zvuci bačke ravnice na Radio Bačkoj, što je dodatno uljepšalo ovaj sveti dan. /Z. P./

Tijelovo u Sonti

Jedan od najvećih blagdana Katoličke crkve, Tijelovo, u Sonti je obilježen svetom misom i procesijom u crkvenom dvorištu, gdje su bila postavljena 4 oltara, pučki zvana *kolepke*.

Svetu misu u crkvi sv. Lovre slavio je poznati karmelitačin, rodnom iz ovoga mjesta, o. **Mato Miloš** OCD, a suslavio vlč. **Josip Kujundžić**. Blagdan pretvorbe tijela i krvi Isusove Sončani su oduvijek proslavljali pravljjenjem vjenčića od klasova novoga žita i ječma, biljaka koje u ovo vrijeme cvjetaju, kako bi ih blagoslovili i okačili na dovratka ulaznih vrata. Blagoslovljeni vijenac tu stoji do novoga Bršančeva, kad se rasformira, a suho sjemenje i laticice raspu se po vrtu, dvorištu i ulici. /I. A./

Zahvala bračnih parova

U subotičkoj župi sv. Roka, u nedjelju 22. lipnja dvadeset dva bračna para te župe zahvalilo je Bogu na svojoj bračnoj ljubavi i vjernosti.

Niz godina u toj župi, jednom godišnje, okupe se na zahvalno slavlje bračni parovi koji slave tzv. okrugle obljetnice braka (5, 10, 15...) kao i oni koji slave srebrne i zlatne jubileje svoje bračne ljubavi.

Ove godine slavlje se odvijalo pod geslom „Obitelj i Euharistija“. Poslije evanđelja bračni parovi su, držeći u ruci veliku hostiju, obnovili svoja bračna obećanja riječima: *Isuse, kruše života, hvala ti za našu ljubav i vjernost. U ovoj hostiji prikazujemo ti naš brak i našu obitelj posveti nas i čuvaj.*

Zatim su izrekli obnovu svoga obećanja: *Hvala ti na vjernosti. Snagom molitve i svete pričesti obećavam ti ljubav i vjernost, dok nas smrt ne rastavi. Amen.* Svaki bračni par je, zatim, zajedno prinio tu hostiju pred oltar koju je u kalež primio župnik i nakon pretvorbe u misi tim istim hostijama ih je pričestio. U misi su čitanjem Božje riječi i molitvama vjernika sudjelovala osim slavljnika i njihova djeca i unučad.

Svi slavljnici su sudjelovali poslije mise i u župnoj Tijelovskoj procesiji. /A.A./

Proslavljene Prve pričesti...

... u Đurđinu -----

U župi sv. Josipa Radnika u Đurđinu, u nedjelju, 25. svibnja, šestero prvopričesnika, dvije djevojčice i četiri dječaka, prvi je puta pristupilo stolu Gospodnjem primivši svoju Prvu pričest.

Na župnoj katehezi i školskom vjeronauku lijepo smo se pripremili za ovaj veliki sakrament. Župnik je s nama pripremio i recitacije, a pjesme za misno slavlje uvježbali smo s našom vjeroučiteljicom **Vericom**. Vrijedno smo sudjelovali u svim dijelovima svete mise: čitali smo čitanja, molitvu vjernika, recitirali, pjevali, prinijeli darove, te blagovali Tijelo i Krv Kristovu. Da su roditelji prvi svjedoci vjere, pokazale su i majke koje su upalile svijeću svaka svome djetetu, a one su za uzvrat primile mirisnu ružu na dar od svoje djece.

Prvopričesnici

... u crkvi sv. Marije u Subotici -----

Nakon cjelogodišnje pripreme, u crkvi svete Marije u Subotici, 37 vjeroučenika je pobožno prvi put primilo Gospodina Isusa Krista u svetoj Pričesti.

Nakon što im je duša postala čista u sv. Ispovijedi, 25. svibnja pod svetom Misom na hrvatskom i 1. lipnja na mađarskom jeziku su ga radosno čekali da se prvi put najuže sjedine s njim u sv. Pričesti.

Svečanu svetu misu na hrvatskom jeziku prikazao je župnik **preč. Károly Szungyi** te župni vikar **vlač. Tamás Szécsényi** i **vlač. Robert Riman**, koji potiče iz ove župe a svoju službu sada obavlja u Hrvatskoj. Prvopričesnici su još više uljepšali svoju svečanost svojim čitanjem, pjevanjem i recitiranjem. /s. **M. Hermina Kovács**/

... u Sonti -----

Na blagdan Presvetoga Trojstva, 15. lipnja, mali Sončani, polaznici katoličkog vjeronauka u 3. razredu OŠ „Ivan Goran Kovačić“, iz ruku svojega župnika, **vlač. Josipa Kujundžića**, primili su sakrament Prve svete pričesti.

U raskošno urešenoj crkvi sv. Lovre, dvadeset i jedno dijete, odjeveno u bijelo, pod pjevanom svetom misom, pristupilo je ovom svečanom činu. Za potporu u hodu po stazi koja ih je dovela do Prve pričesti, svojim roditeljima, svojem župniku, a prije svega Isusu, zahvalili su svojom toplom molitvom, skladnom pjesmom i prigodnim recitalom.

Svečanom ozračju doprinos su dali brojni vjernici, a prije svega roditelji, bake i djedovi, te najbliža rodbina ove djece. Poslije duljeg vremena prostor pod svodovima crkve ispunio je i vjernicima toliko drag zvuk orgulja i glasna pjesma župnog zbora, u pratnji orguljašice **Elizabete Balog** iz Lovasa, rodnom iz Vajske. /**Ivan Andrašić**/

... u Plavni -----

U crkvi sv. Jakova u Plavni, u nedjelju, 1. lipnja, tijekom svete mise sakrament Prve svete pričesti primilo je devetero djece: **Aleksandra Štoklenski**, **Anastazija Čuport**, **Andrej Danilovac**, **Dajana Maroš**, **Ena Petrović**, **Ivona Smolenski**, **Matej Šimić**, **Tamara Čanadi** – učenici trećeg razreda te **Biljana Zorić**, učenica četvrtog razreda.

Crkva je za vrijeme ovog iznimno svečanog misnog slavlja, koje je predvodio **vlač. Josip Štefković**, bila puna župljana i gostiju, jer je to bio događaj kakav se posljednjih godina rijetko viđao. Glavni je razlog ovom radosnom ozračju bio znatno povećan broj prvopričesnika u odnosu na prethodne godine, što je dobar znak za budućnost katolika u ovom mjestu. Prvopričesnici su lijepo čitali, molili i recitirali što je doprinijelo ljepoti i snazi liturgijskog doživljaja među nazočnim vjernicima. Pjevački zbor je bio ovoga puta osobito nadahnut samim zbivanjem, te je po prvi puta zanosno otpjevao i nekoliko novih pjesama, posebno uvježbanih za ovaj svečani trenutak. /**Zvonimir Pelajić**/

Ljubav nije ljubav ako nije dalje predana

Hrvatska zajednica bračnih susreta Subotica organizirala je duhovnu obnovu za bračne parove u obližnjem Totovom selu od 29. svibnja do 1. lipnja, koji su donijeli odluku ljubavi i odlučili poboljšati svoj odnos u bračnom životu.

Radosni smo što je na Originalnom vikendu aktivno sudjelovao jedan svećenik i 7 bračnih parova, od kojih su tri para doputovala iz Hrvatske. Puno nam znači kada na našim susretima sudjeluje i svećenik, a zadovoljstvo je obostrano kada i sam svećenik osvijesti svoju energiju u odnosu s Božjim narodom. Obnovu su vodili bračni par iz Zaprešića, dva bračna para iz Subotice i vlč. **Tomislav Čorluka** iz Đakova. Bračni parovi su doživjeli preporod u svom bračnom životu, shvatili su koliko su voljeni, da nije teško voljeti bez preduvjeta, da su pozvani postati istinski i neumorni svjedoci Kristove ljubavi za brak i obitelj.

Sveta misa bila je „šlag na tortu“ uz vlč. Tomislava i **mons. Andriju Anišića**, sudionika Vikenda, i **preč. Franju Ivankovića** bila je to kruna nedjelje i cijelog Bračnog susreta. VIS „Proroci“ su svojom glazbom uveličali ovo slavlje, a i cijela se Zajednica potrudila da dvorana bude pretijesna. Došlo je i nekoliko parova iz slavonske zajednice (Đakovo i Slavonski Brod) kao podrška svojim novim parovima i vlč. Tomislavu. /*M. M.*/

Prvo vozačašće na Bunarić

U Svetištu Majke Božje na Bunariću, 25. svibnja održan je prvi blagoslov osobnih automobila. Svetu

misu predvodio je **mons. Slavko Večerin**, uz koncelebraciju vlč. **Željka Šipeka** i đakona vlč. **Dražena Dulića**.

U propovijedi je vlč. Dražen istaknuo koja su to pravila ponašanja kršćanskih vozača u prometu, te objasnio običaj Crkve da blagoslivlja predmete koji ljudima koriste, kako bi nam uvijek bili na pomoć i približavali nas jedne drugima i Bogu.

Nakon Svete mise uslijedio je blagoslov automobila, a svaki vozač je dobio sličicu s likom Gospe Bunaričke koja se može zalijepiti na staklo pored registracije, molitvu vozača, te jednu ribicu koja se također može zalijepiti na auto kao znak da je kršćanin za volanom. Samo da podsjetimo, od prvih kršćanskih vremena riba je simbol kršćanstva zato što svako slovo grčke riječi ἰχθύς (riba) predstavlja početna slova riječi „Isus Krist Božji Sin Spasitelj“, što je za nas najveća ispo- vijest vjere. /*Jelena Zečević*/

Deveta smotra franjevačkih zborova

U franjevačkoj crkvi sv. Filipa i Jakova u Vukovaru, održana je 31. svibnja deveta po redu smotra franjevačkih zborova Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.

Sve sudionike smotre, uime domaćina, pozdravio je vukovarski gvardijan **fra Gordan Propadalo**. Nastupilo je 25 zborova iz Vukovara, Karlovca, Osijeka, Iloka, Čakovca, Zagreba, Našica, Koprivnice, Klanjca, Đurmanca, Trsata (Rijeka), Zemuna, Varaždina, Virovitice, Požege, Cernika, Krapine, Đurđenovca, Donje Motičine, Bača, Subotice.

Svaki je zbor otpjevao po jednu pjesmu na zadanu temu o Mariji, a zbor subotičke franjevačke crkve sv. Cecilija pod ravnanjem s. **Mirjam Pandžić** izveo je skladbu Milana Asića „Marijo zvijezdo mora“.

Na euharistijskom slavlju pjevali su pjevači svih zborova zajedno (njih oko 750!) pod umjetničkim ravnanjem povjerenika Vijeća za kulturnu djelatnost ove franjevačke provincije **fra Antuna Jasenovića**. Anđeosku misu je na orguljama pratio naš **fra Filip Čeliković** iz Subotice.

Euharistijsko slavlje predvodio je izaslanik provincijalnog ministra **fra Ilije Vrdoljaka**, **fra Drago Bedeničić**, a koncelebriralo je dvadesetak franjevaca pristiglih iz svih dijelova ove prostorno velike franjevačke provincije.

Na kraju euharistijskog slavlja **fra Drago Bedeničić** uručio je svim sudionicima smotre Priznanje o sudjelovanju.

Naš zbor na povratku iz Vukovara posjetio je svetište Majke Božje u Aljmašu.

Jadranka Lj.

Proštenje u Aleksandrovu

Župa Marija Majka Crkve je 9. lipnja svečano proslavila svoj dan, najmlađi blagdan posvećen BDM.

Bogorodica je majka Kristova koji je glava Otajstvenoga tijela Crkve u koju ulaze svi krštenici. Ona je istovremeno *majka i udova Kristovih ... jer je ljubavlju sudjelovala da se u crkvi rode vjernici, koji su udovi one Glave* (sv. Augustin). Prigodom zatvaranja trećeg zasjedanja Drugoga vatikanskog sabora 1964. papa Pavao VI. o tome reče: *Na isti način na koji je božansko majčinstvo utemeljenje njezina posebna odnosa prema Kristu i njezine prisutnosti u djelu ljudskog spasenja koje je priveo kraju Isus Krist, jednako je tako božansko materinstvo glavni izvor odnosa između Marije i Crkve. A to stoga jer je Marija Majka Krista, koji u trenutku utjelovljenja u njezinu djevičanskom krilu postaje glava svojega otajstvenoga Tijela, Crkve. Marija je, nadalje, majka i svih pastira i vjernika to jest cijele Crkve.* Tom prigodom je papa Pavao VI. zaželio da tim slatkim imenom već sada sav kršćanski narod još više časti Bogorodicu.

Na molbu pokojnog kardinala Kuharića, Kongregacija za bogoštovlje 1979. određuje da se u svim biskupijama na te-

ritoriju bivše Jugoslavije blagdan Marije Majke Crkve slavi u ponedjeljak po Duhovima. Da bi se obogatila i unaprijedila marijanska slavlja, svete godine pomirenja 1975., priređen je obrazac misnog slavlja i uvršten u Rimski misal među zavjetne mise BDM. Tako je na Duhovski ponedjeljak župa u Aleksandrovu Marija Majka Crkve proslavila svoj dan kroz tri Euharistijska slavlja od kojih je centralno bilo u 18,30 sati. Dvojezičnu misu je predvodio **dr. Rokay Zoltán** profesor u Budimpešti, a slavlje su svojim prisustvom za oltarom uveličali **dr. Andrija Anišić**, **mons. Bela Stantić**, **Julije Bašić**, **Željko Šipek**, **Miroslav Orčić**, **Károly Szabady**, prelazni đakon **Dražen Dulić** kao i domaćini župe **mons. Slavko Večerín** i župni vikar **dr. Ivica Ivanković Radak**. /K. M./

Blagoslovljen novi križ na Bajskom putu u Subotici

Teško oštećeni Mamužićev križ na Bajskom putu u Subotici više se nije moglo obnoviti. Zato je zahvaljujući darovima vjernika podignut novi križ. U nedjelju,

22. lipnja u 18 sati blagoslovio je župnik Stjepan Berečić novopodignuti križ na Bajskom putu.

Subotička tvrtka EV-PRO je izvela radove od pješčanog kamena. Na blagoslovu križa se okupilo više od 30 vjernika. Mnogi su donijeli cvijeća, da ukrase novi križ. U obredu je sudjelovao i đakon velečasni gospodin **Ferenc Sótanyi** i sjemeništarac **Bogdan Rudinski**.

Uvidom u arhiv katedralne župe u Subotici veliki istraživač križeva u gradu i u subotičkom hataru, **dr. Dezsó Csúszó** je otkrio da je 13. veljače 1863. godine Subotičanin **Bolto Mamužić** na slavu Božju podigao ulični križ. Preprodavači „sekundarnih sirovina“ su sa starog križa ukrali najprije kip Majke Božje. Kad su pokušali ukrasti i korpus, stari se križ raspao, ali korpus nisu uspjeli odnijeti. Vjernici su odmah dojavili pljačku i rušenje križa. Obitelj **Francišковиć** je izrazila spremnost da o svom trošku popravi stari križ. Kako to nije bilo moguće ta je obitelj dala najveću materijalnu potporu za izgradnju novoga križa. I drugi su vjernici donosili svoje darove, pa se uz pomoć subotičke katedralne župe križ mogao podići nanovo. /Zv/

Krizma u Sonti

Sakrament svete Potvrde, u crkvi sv. Lovre u Sonti, podijelio je u nedjelju, 22. lipnja, subotički biskup msgr. **Ivan Péntzes**.

Krizmu je primilo osamnaestero učenika VIII. razreda, polaznika vjeronauka u OŠ „Ivan Goran Kovačić“ u Sonti i jedan vjernik stariji od njih, koji ovaj sakrament nije primio skupa sa svojom generacijom. Biskup je predvodio i Misno slavlje, a suslavili su tajnik Biskupije **preč. Mirko Štefković**, arhiprezbiter podunavskog arhiprezbiterata **preč. Jakob Pfeifer**, sončanski župnik **vlač. Josip Kujundžić**, svi-lojevski župnik **vlač. Károly Orcsik** i doroslovski župnik i upravitelj svetišta Marije Pomoćnice **vlač. Árpád Verebélyi**. Crkva sv. Lovre bila je urešena starinskim ćilimima i cvijećem, a krizmanici odjeveni u svečane starinske narodne nošnje sončanskih Šokaca. Svečano ozračje inicirano toplim

biskupovim riječima dopunila je molitva krizmanika i njihovih kumova i roditelja, te nadahnuto pjevanje župnoga zbora i velikog dijela nazočnih vjernika, uz pratnju orguljašice **Elizabete Balog** iz Lovasa. /Ivan Andrašić/

Predavanje o bolesti i smrtnoj opasnosti

Drugog dana blagdana Duhova vlč. Marijan Vukov, kapelan u župi Imena Marijina u Novom Sadu, održao je predavanje na temu „U bolesti i smrtnoj opasnosti“ u dvorani novinsko-izdavačke kuće „Forum-Magyar Szó“ koja je od prošle jeseni sponzor biblijskih predavanja u Novom Sadu.

Predavanja u posljednjih godinu i pol dana organizira neprofitna udruga „Vrt života“. Ona inače djeluje u okviru Subotičke biskupije, s ciljem da unapređuje mentalno i duhovno zdravlje, promovira uravnotežene i personalno orijentirane djelatnosti pojedinca, zajednica i organizacija, i širi moralne principe biblijsko-kršćanskog učenja i „life coachinga“, te ih prezentira širokoj javnosti.

Iz svojih iskustava prilikom posjeta bolesnicima, vlč. Marijan Vukov je živo prenio slike iz bolesničkih soba, u kojima se susretao sa starijim ljudima koji su iznad svega naglašavali da niti sami ne znaju kako bi podnosili bolesničke patnje, da im jedina svijetla točka nije Bog. Nažalost, ima i primjera odbačenosti bolesnih, starih, a u današnje vrijeme obitelji sve češće donose odluke da se stariji članovi smještaju u domove za stare, čak iako im nije neophodna cjelodnevna medicinska skrb. Vjerojanto je brz način života te nedostatak vremena za brigu o starijima unutar obitelji razlog tomu. Ono što je predavač iznio kao najveći čimbenik sreće, tih starih ljudi, u najvećoj mjeri jest upravo ostanak u krugu obitelji kao najveće blago i radost, ne samo za njih nego i za obitelj.

Foto : Klára Sóti

Posljednji sakrament kršćana, koji nam je dan kao šansa za dostojanstveni ispraćaj u Domovinu od velikog je značaja, utoliko što u sebi sadrži: sakrament pokore, bolesničkog pomazanja i euharistije. Što reći o podatku da je u gradu od skoro 400.000 stanovnika, tijekom 2013. godine, katolički sprovod imalo 80 ljudi, a tek je njih 12 primilo sakrament bolesničkog pomazanja! Zapitajmo se jesmo li nemarni, brinemo li dovoljno o vječnom životu naših roditelja, rođaka, prijatelja? Bolnički kapelan ili svećenik koji će više vremena provoditi u posjetu bolesnima je zapravo potreba u gradu, a koju je na predavanju izrekao upravo bolesnik, koji unatrag deset godina posjećuje svakodnevno bolnicu radi dijalize. Sam je rekao, više molećivim glasom, da je puno bolesnih koji imaju želju za barem kratkim razgovorom sa svećenikom. To je ujedno i poticaj rodbini da se ne plaši pozvati svećenika, jer bolesniku je itekako potrebno svjetlo koje svećenik u sebi nosi, bliži susret s Kristom i pomoć u proživljavanju ovozemaljske patnje.

Marijana Kožul

Preskakanje ivanjske vatre u Tavankutu

Udruga bunjevačkih Hrvata „Dužijanca“ u ponedjeljak je, 23. lipnja, uoči spomendana sv. Ivana Krstitelja, organizirala sada već tradicionalnu manifestaciju „Priskakanje vatre“, na etno salašu Balažević u Tavankutu, koja se organizira u okviru programu „Dužijance 2014.“.

Ovaj običaj, sada već ponegdje zaboravljen, nekada organiziran po selima i salašima, danas se rijetko prakticira, osim u okviru programa Dužijance – svake godine u drugome mjestu. Organizacijski odbor Dužijance je ovaj običaj uvrstio u program kada je Dužijanica slavila 100 godina postojanja, sa željom da ostane stalna manifestacija Dužijance. Iz zapisa Alojzija Stantića možemo saznati kako se sve do pred kraj II. svjetskog rata štovanje sv. Ivana Krstitelja, ili kako su ga u narodu zvali sv. Ivana Cvitnjaka, štovao i običaj paljenja Ivanjske vatre. On se održavao svuda gdje žive bunjevački Hrvati, koji su ovaj običaj donijeli iz svoje prapostojbine Dalmacije, Hercegovine i jugozapadne Bosne, gdje ovaj običaj nazivaju Svitnjak. Iz zapisa saznajemo kako su najčešće vatru palili i preskakali mladi. Povod je to bio u nekadašnje vrijeme da se momci i djevojke sretnu, jer je nakon preskakanja vatre došao i po neki *svirac* zasvirati, te su mladi zaplesali, a najčešće su plesani plesovi udvoje (*tandrčak, mazuljka, ricići, keleruj* i drugi). Djevojke su napravile vjenčić od ivanjskoga cvijeća, koji su držale u ruci. Kada bi joj momak prišao i stavio joj vijenac na glavu, te ako ga ona nije skinula, značilo je da je voljna s njim zaplesati, no ako ga je skinula, to je značilo da očekuje drugoga za ples. Prema ovakvome modelu održano je i ovogodišnje „Priskakanje vatre“ u Tavankutu. Sudionici su bili članovi HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta i HKC „Bunjevačko kolo“ iz Subotice, koji su sa svojim članovima, folklornim i tamburaškim odjelima posjetiteljima predočili kako se to nekada radilo. /I. D./

Krizmanje u Đurđinu

U župi sv. Josipa Radnika u Đurđinu, u nedjelju, 1. lipnja sakrament Svete potvrde primilo je petero krizmanika.

Svetu potvrdu po rukama biskupa Ivana Pénzesa primili su Nevena Orčić, Tatjana Horvacki, David Crvenković, Marko Vojnić Purčar i Andrijana Stantić. Oni su na biskupove riječi „Primi pečat dara Duha Svetoga“ spremno i radosno odgovorili „Amen“. Vjerujemo i nadamo se da će ovu riječ, danu pred Bogom, sebi samima, kumovima i cijeloj župnoj zajednici, nastojati živjeti. Na kraju misnog slavlja, župnik vlč. Miroslav Orčić zahvalio je svima koji su pomogli da ovi mladi postanu duhovno punoljetni. /Verica Dulić/

Susret obitelji Srijemske biskupije

Ovo je volja Božja, vaše posvećenje... da svatko od vas nauči/zna svoje tijelo/svoju ženu steći/posjedovati u svetosti i poštovanju. (1Sol 4,3a.4) Bila je to misao vodilja na susretu obitelji koji je održan u Petrovaradinu u biskupijskom dvoru 21. lipnja. Susretu su bili nazočni vjernici iz Sota, Šida i filijalnih mjesta, te iz Petrovaradina i Zemuna.

Uz prigodne riječi o ispravnom životu u braku i obitelji, nazočne je pozdravio srijemski biskup **Đuro Gašparović**, pozdravivši i zaručnike s porukom da za dobru ženidbu treba mnogo toga učiti, tj. *posložiti kockice* kako bi se od Boga dobio blagoslov.

Vlč. **Marko Lončar** propovijedanjem je prikazao tamnu pozadinu za ono što je Pavao propovijedao. *Posjedovati bračnog druga u časti... ne u strasti kao pogani koji ne poznaju Boga.* Također je istaknuo kako je čovjek biće koje mora naučiti svoj život. *Nema instinkt, nego razum u kojem se mora upi-*

sati životni program. Taj se program upisuje odgojem, samoodgojem i vježbanjem u ispravnom načinu života, naročito uvođenjem reda u odnosu na životne nagone, rekao je vlč. Lončar. Na kraju predavanja vlč. Lončar je istaknuo osnove prirodnog planiranja obitelji citatom **Majke Terezije** – *Prirodno planiranje obitelji je samokontrola iz ljubavi.*

Marko Lončar

Jubilej 130 godina crkve i prvo đakonsko ređenje u Vrbasu

U subotu 14. lipnja svečano je obilježen jubilej 130 godina postojanja Crkve u Vrbasu te je priređeno prvo đakonsko ređenje.

Kako piše *Historija domusa*, kamen temeljac crkve postavio je zidar **Nandor Gravens** 6. 10. 1883. Crkva je sagra-

đena za godinu dana u mješovitom stilu, neoromanskom, neogotskom i baroknom. Prvi župnik je bio **Flah Ferenc** i do sada je zajednicu u Vrbasu vodilo 18 svećenika, uključujući i sadašnjeg župnika **Karla Szabadyja**. U ovoj župi prvu mladu misu je služio **Jakob Vlaovits** 1939. godine, a potom su stasala i tri svećenička zvanja: **László Sungyi**, **László Fuderer** i **Aleksandar Kovačević**.

Uz ovaj veliki jubilej je priređeno i prvo đakonsko ređenje u Vrbasu. Svečanom Euharistijskom slavlju i ređenju **Karla Milera** je uz preuzvišenog biskupa **Ivana Pénzesa** i generalnog vikara **mons. Slavka Večerina** prisustvovalo desetero braće svećenika. Kandidat za trajnog đakona Karlo Miler je rođen 12. 10. 1953., kršten je u Vrbasu, krizman u Sonti, u sretnom je braku od 1978. godine, otac jednog djeteta, a 2013. diplomirao je na Teološko katehetskom institutu u Subotici. Od 1975. je novinar u JP za informiranje Vrbas u Vrbasu, gdje radi kao pomoćnik urednika informativnog programa TV Bačka.

Novozaređeni đakon, prvi u Vrbasu, priprema darove za Euharistiju što je, među ostalim, i njegova zadaća u liturgiji. Župa se na ovo slavlje dugo pripravljala jer je ovo veliki duhovni događaj. Misu su upotpunili pjesmom župni zbor i KUD „Karoly Sirmai“ i mnoštvo vjernika. /**Karlo i Saška Miler**/

Proštenje u Srijemski Karlovcima

U župi Presvetog Trojstva u Srijemskim Karlovcima u nedjelju 15. lipnja svečano je proslavljena svetkovina nebeskoga zaštitnika Presvetog Trojstva.

Euharistijsko slavlje predvodio je dekan petrovaradinskog dekanata **preč. Tomislav Kovačić**, u zajedništvu sa župnikom vlč. **Markom Lončarom**, župnikom župe Petrovaradin 2 vlč. **Stjepanom Barišićem** i župnikom župe Petrovaradin 3 vlč. **Markom Lošom**, koji je ujedno i propovijedao. Svečanost je uzveličao crkveni zbor župe Presvetog Trojstva u Srijemskim Karlovcima.

U svojoj homiliji vlč. Marko Loš je podsjetio kako je blagdan Presvetog Trojstva težak za razumjeti nama ljudima, *jer nadilazi ljudske kategorije poimanja, da može „Troje“ biti „Jedno“ i da budu različiti. /.../ Presveto Trojstvo kao blagdan se slavi još od davnina, u IV. i V. stoljeću, a u VIII. stoljeću postoji prvi pisani misni obrazac molitve o Presvetom Trojstvu. U prvoj polovici XIV. stoljeća papa po imenu Ivan uveo je u cijelu crkva slavlje blagdana Presvetog Trojstva.*

Na koncu slavlja župnik vlč. Marko Lončar je zahvalio svima koji su pridonijeli ome slavlju svetkovine Presvetog Trojstva kroz pjevanje, čitanja, asistenciju, ministriranje i ostale službe. Zahvalio je svim darovateljima na svakoj pomoći, te naglasio kako današnja svetkovina treba biti poticaj vjernicima na što dosljedniji kršćanski život u izgradnji župne zajednice i obitelji župe Presvetog Trojstva u Srijemskim Karlovcima. /**Tomislav Mađarević**/

IRIG: Iz poplava u krštenje

Nakon kišnih i teških dana za mnoge ljude u Vrdniku (bili su poplavljeni) našli smo se u petu vazmenu nedjelju (18. 5.) na misi u Irigu i Vrdniku. U razmišljanju s potvrdom da je Isus nakon uskrsnuća u događajima ljudske povijesti kao i danas (u ovakvim vremenima) nazočan i djelatan po ljudima koji su mu povjerovali i koji se u njegovo ime okupljaju da budu Crkva, čija je služba: *oslobođenje i posvećenje svijeta i uređivati međuljudske odnose na svim razinama življenja*. A nevolje i potrebe vremena će nas poučiti što je nam činiti. Isus je jedini put Božji u svijet prema nama ljudima: *u njega vjerovati, na njemu u životu graditi* – naš poziv i snaga iz koje živimo, bila je poruka župnika.

U šestu vazmenu nedjelju (25. 5.) posebno je bilo lijepo na misi u Šatracima uz krštenje ovogodišnje prvopričesnice **Andree Sabo** (10) i razmišljanjem o poslanju Duha Svetoga, koji je melodija naše vjere: *naše je vrijeme dubokih ranjavanja i vrijeme potrebe za utjehom* (poplave i stradanja!), poručio je župnik. U ponedjeljak, 26. 5. župnik nazoči redovitoj duhovnoj obnovi za svećenike u Petrovaradinu. Potom je 27. 6. nazočio vanrednoj sjednici nastavničkog vijeća u SŠS u Irigu, a nakon „mature – osmaša“ (30. 5.) podnio je i izvješće o vjeroučenicima na sjednici u OŠ Irig.

Blagdan Uzašašća (29. 5.) slavimo samo u župi sa razmišljanjem o naslovu blagdana: *Otići – Ostati*. Između Uzašašća i Duhova pada sedma vazmena nedjelja (1. 6.), a u međuvremenu treba izdržati i čekati: *mir i snagu oproštenja, koji omogućuju nov život*. Boga spoznati – *to je život!*, bile su riječi župnika. U večer uoči Duhova župnik je nazočio u Rumi go-dišnjem koncertu (111 god.) velikog tamburaškog orkestra HKPD „Matija Gubec“ i 50 godina aktivnog rada dirigenta, skladatelja, tekstopisca i aranžera ovog društva g. **Josipa Jurce**. S cijelom crkvom slavili smo u nedjelju (8. 6) Duhove a mi posebno u našem selu, filijali Dobrodol s krštenjem od-raslog djeteta, šestog u obitelji: **Oskara Keresteša** (11) uz poruku župnika **Blaža Zmaića**: *Blagdan ima svoj izvor: sadr-žaj je dubok i bogat – dok u našem svijetu nema oduševljenja i ohrabrenja, radosti nad životom, ljudi su emocionalno izgorjeli, isprani i ne nalaze više snage za zadaće. Neka Duh Božji pokrene, zapali i oduševi, jer onoliko smo bogati, koliko toga duha imamo*. Kako je zadnji dan nastave, tako je i župnik u školama i na sjednicama razrednog/nastavničkog vijeća, a dan sv. Antuna slavili smo u Irigu, gdje smo molili sv. Antuna kao pomoćnika u nevoljama i kad smo u opasnosti da izgubimo orijentaciju i Božje pouzdanje. /f. f./

Pomoć Caritasa Srijemske biskupije mještanima Jamene

Biskup Đuro Gašparović i svećenici Srijemske biskupije posjetili u ponedjeljak, 23. lipnja, mjesto Jamena, gdje su uručili humanitarnu pomoć Stožeru za izvanredne situacije u tom mjestu u obliku odjeće, sredstava za higijenu, životnih namirnica i novčane pomoći.

Inicijativa za prikupljanje humanitarne pomoći potekla je od samog biskupa Đure Gašparovića i ravnatelja Caritasa **Joze Duspore**, koji su pozvali sve župe da počnu prikupljati pomoć za ugroženo stanovništvo u poplavama. Po preporuci župnika u Šidu vlač. **Nikice Bošnjakovića** veći dio pomoći podijeljen je mještanima Jamene, koja je najviše pogođena poplavama, dok je dio pomoći uručen i Crvenom križu u Srijemskoj Mitrovici. Svećenike Srijemske biskupije na čelu s biskupom mons. Đurom Gašparovićem, dočekali su predstavnici mjesne zajednice tog mjesta, kao i koordinator Stožera za izvanredne situacije općine Šid **Cvjetko Rakić**. Tijekom posjeta i razgovora iskazane su potrebe od strane vodećih ljudi tog sela: *Za sada je situacija u Jameni dosta dobra u odnosu na period kada je bila poplavljena. Stanovnicima redovito dijelimo pakete hrane za mjesec dana, kruh nam stiže svakodnevno u selo, a dije-*

limo redovito i higijenske pakete. Najveći problem je nedostatak ležaja za spavanje i bijele tehnike, koja je uništena u poplavama, a nedostaju nam isušivači prostorija kojih sada imamo 30, ali su nedovoljni za isušivanje svih kuća. Svaka pomoć nam mnogo znači, kao i ova danas, i ja vam se od srca zahvaljujem, rekao je Miodrag Starčević, predsjednik MZ Jamena. U crkvi Marije Magdalene u Jameni okupili su se vjernici, gdje ih je pozdravio vlač. Bošnjaković, istaknuvši da je ovo jedan povijesni susret kada srijemski biskup pohodi svoje vjernike u Jameni. Tom prigodom vjernicima katoličke vjere uručena je novčana pomoć u ukupnom iznosu od 2500 eura, raspoređena prema broju članova domaćinstva. Ono što smo mi vama danas donijeli, donijeli smo za cijelo mjesto, jer mi imamo jedno zajedništvo koje moramo uvijek pokazati, prema svima koji su u nevolji, rekao je biskup Gašparović. /S. Darabašić/

Blagdan Marije Pomoćnice u Zemunu

Blagdan Marije Pomoćnice, u crkvi „Uznesenja Blažene Djevice Marije“ u Zemunu svečano je proslavljen 24. svibnja.

Svečanom svetom misom Zemunci su i ove godine proslavili svoje proštenje budući da Mariju Pomoćnicu slave kao zaštitnicu svoga grada i s ponosom je nazivaju Zemunskom Gospom. Svečanu svetu euharistiju predvodio je p. **Vinko Maslač**, župnik župe sv. Petra Apostola u Beogradu u koncelebraciji s domaćim župnikom **Jozom Duspalom** i p. **Željkom Paurićem**, župnikom franjevačkog samostana u Zemunu. U svojoj homiliji, p. Vinko je istaknuo kako je Bog silno

želio uspostaviti posredničku ulogu skromne djevojke Marije između sebe i svih nas. *Jer, mi smo, kako kaže propovjednik, određeni Kristovom krvlju, te dijelimo s Marijom njenu tugu pod Isusovim križem i radost njegovog uskrsnuća. /.../ Marija je, budući da je napredovala u vjeri, i nakon što je bila uznesena u nebo, podržavala i podučavala braću i sestre. Sjetimo se, zaključuje p. Vinko, da je i naš dom u nebesima, kao i našoj zajedničkoj Majci koju na poseban način štujemo.*

Misno slavlje svojom pjesmom su uveličali članovi zbora „Sveta Cecilija“ i s. **Ozana** koja je lijepo okitila crkvu. Župnik Jozo je zahvalio p. Vinku i svima koji su pridonijeli da se ovaj dan obilježi na ovako veličanstven način.

Danijela Lukinović

Održan molitveni susret za mir u Svetoj zemlji

Molitveni susret za mir u Svetoj zemlji okupio je u Vatikanskim vrtovima na poticaj pape Franje izraelskoga predsjednika Šimona Peresa i palestinskog predsjednika Mahmouda Abbasa, a nazočili su mu i carigradski patrijarh Bartolomej I. i kustos Svete zemlje o. Pierbattista Pizzaballa te brojni vjerski službenici triju religija.

U sjeni bazilike sv. Petra molili su Židovi, kršćani i muslimani jedni nakon drugih i odvojeno, ali svjesni da su „sinovi Abrahamovi“ i time braća, kako je to istaknuo papa Franjo.

Papa Franjo pozvao je obje strane na hrabrost da nastave pregovore istaknuvši da *spirala mržnje i nasilja* mora biti prekinuta. *Za postizanje mira potrebno je više hrabrosti nego za ratne sukobe*, rekao je Papa, koji je podsjetio da taj susret molitvom za mir u Svetoj zemlji, na Bliskome istoku i u cijelome svijetu prate bezbrojni ljudi diljem svijeta iz različitih kultura, naroda, jezika i vjera. *Potrebna je hrabrost reći da susretu a ne sukobu; da dijalogu i ne nasilju; da pregovorima i ne mržnji; da poštovanju dogovora i ne provokacijama, da iskrenosti i ne dvoiličnosti*, upozorio je Papa, izrazivši nadu da je taj susret u Vatikanskim vrtovima početak novoga puta za kojim obje strane teže. Papa je podsjetio i na stradanja nevinih u sukobima, posebno djece žrtava rata i nasilja, te u molitvi zavapio *Nikada više rata*, povjerivši mir u Svetoj zemlji zagovoru Blažene Djevice, kćeri Svete zemlje i našoj majci. Svoj kratki govor Papa je završio s uzvikom mir – na hebrejskom, talijanskom i arapskom jeziku.

Izraelski predsjednik u svome je govoru pozvao Izraelce i Palestince na kompromis i žrtve za mir. *Moramo zaustaviti patnje, nasilje i sukobe. Svi trebamo mir*, rekao je Peres, istaknuvši da obje strane moraju biti partneri u postizanju mira koji mora biti mir između jednakih. Takav mir ne dolazi sam po sebi, nego zahtijeva pokretanje svih snaga i traži žrtve i kompromise. Peres je pohvalio Papin posjet Svetoj zemlji, rekavši da se papa Franjo pokazao kao *graditelj mostova bratstva i mira*.

Palestinski predsjednik u ime muslimana i kršćana zamolio je od Boga pravedan mir između Izraelaca i Palestinaca. Molio je za budućnost, slobodu i poštovanje ljudskih prava u suverenoj i nezavisnoj palestinskoj državi, rekavši kako im je cilj mir i pomirenje. *Želimo mir za nas i za naše susjede*, rekao je Abbas, istaknuvši da Jeruzalem mora biti za Židove, kršćane i muslimane kao i za sve druge posjetitelje sigurno mjesto za molitvu i bogoslužje. Na kraju govora zah-

valio je papi Franji za poticaj na molitveni susret.

U molitvenom dijelu, molili su Židovi, kršćani i muslimani jedni nakon drugih za mir i tražili od Boga oprostjenje za pogreške i grijehe, a između molitvi svirala je meditativna klasična glazba. Nakon molitve i govora dvojica su predsjednika, zajedno s Papom i ekumenskim patrijarhom simbolično posadila drvo mira. Zatim su se uputili u Akademiju gdje je nastavljen njihov susret bez nazočnosti javnosti.

Poruka pape Franje za Svjetsko nogometno prvenstvo

Papa Franjo uputio je video-poruku organizatorima, igračima i navijačima Svjetskoga nogometnoga prvenstva koje je 12. lipnja započelo u Brazilu.

U poruci na portugalskome jeziku, Papa izražava nadu da će uz sportsko slavlje, Svjetsko nogometno prvenstvo postati proslava solidarnosti među narodima. U poruci se ističe da sport nije samo oblik zabave, nego i sredstvo koje posreduje vrijednosti, kao što su poštenje, upornost i ustrajnost, prijateljstvo, suosjećanje i solidarnost – koje promiču dobro ljudske osobe i pomažu izgraditi miroljubiviji i bratskiji suživot. Papa Franjo, i sam ljubitelj nogometa, u poruci je izrazio nadu da će utakmice biti u duhu međusobnog poštovanja i *bratstva među muškarcima i ženama koji pripadaju istoj ljudskoj obitelji*, a uz to ide jasno odreknuće od svakog egoizma i svakog oblika rasizma i nesnošljivosti.

Papina poruka govori o važnosti sporta u moralnom odgoju, budući da sport uči važnosti discipline, napora i žrtve kako bi se postigla i sačuvala izvrsnost, postajući stalni podsjetnik o neophodnosti žrtve za rast u vrlinama koje izgrađuju značaj neke osobe. Nogomet, ističe se u poruci pape Franje, može i treba biti škola odgoja za *kulturu susreta*, koja vodi skladu i miru među ljudima, učeći vrijednosti fair-playa i autentičnoga timskoga rada.

Papa je u poruci u povodu Svjetskoga nogometnoga prvenstva progovorio i o individualizmu koji u sportu smanjuje mogućnosti pobjede momčadi, a u svakodnevnom životu šteti društvu. Tajna pobjede na sportskom terenu kao i u svakodnevnom životu je u tome da poštujemo svoju momčad ali i svoje protivnike. *Nitko sam ne može pobijediti, ni u sportu ni u životu*, upozorio je Papa, dodajući da se nitko ne smije osjećati izoliranim ili isključenim.

Mafijaši su izopćeni

Jednodnevni pastoralni pohod Kalabriji 21. lipnja papa Franjo završio je snažnim apelom protiv mafije, koju je osudio kao *štovanje zla i zanemarivanje općega dobra*.

Na svečanom misnom slavlju na otvorenom s više od stotinu tisuća hodočasnika okupljenih u mjestu Sibari Papa je poručio da oni koji su se odlučili za put zla, kao što to čine mafijaši, nisu u zajedništvu s Bogom već su oni izopćeni. Nje-

gove su riječi popraćene jakim pljeskom, prenosi Radio Vatikan.

U prvim redovima na slavlju s Papom, kako je i najavio domaćin biskup Nunzio Galantino, ovoga puta nisu sjedili mjesni dostojanstvenici već bolesnici i invalidi. Jedno od najsiromašnijih područja Italije, poznato i po mafijaškoj organizaciji, posljednjih je mjeseci potreseno ubojstvima trogodišnjega dječaka, kao i svećenika don Lazzara Longobardija. Stoga je Sveti Otac u propovijedi govorio o zlu koje se rađa kada se vjera u Boga zamijeni obožavanjem novca. Vaša toliko lijepa zemlja poznaje posljedice toga grijeha, protiv toga zla mora se boriti, poručio je Papa okupljenima.

Susret pape Franje i anglikanskog primasa

Ovaj je naš susret, susret suputnika, hodočasnika na putu prema Božjemu Kraljevstvu, rekao je papa Franjo, dočekavši 16. lipnja u Vatikanu canterburyjskoga nadbiskupa i anglikanskoga primasa Justina Welbyja, koji se od subote nalazi u pohodu Rimu.

Ne možemo se praviti, rekao je Papa govoreći nadbiskupu Welbyju i cijeloj anglikanskoj zajednici, da naša razdvojenost nije sramota, i prepreka u naviještanju evanđelja. Naš je pogled često zamagljen teretom prouzročeni poviješću naših podjela, a naša volja nije uvijek oslobođena ljudske ambicije koja katkada prati čak i našu želju za naviještanjem evanđelja prema Gospodinovoj zapovijedi, rekao je Papa.

Cilj punoga jedinstva može izgledati dalek, ali on uvijek ostaje cilj kojemu imamo usmjeriti svaki korak ekumenskoga puta kojim prolazimo zajedno, napomenuo je Sveti Otac.

Govoreći potom o zajedničkim brigama i boli pred zlima koja pogađaju ljudsku obitelj, posebno ističući strahotu trgovine ljudima, Papa je potaknuo na zajedničko zauzimanje i ustrajnost u borbi protiv novih oblika ropstva, uvjereni da možemo pridonijeti ublažavanju patnje žrtava te u borbi protiv takve trgovine. Na kraju je papa Franjo potaknuo nazočne predstavnike anglikanske zajednice da ne zaborave molitvu, mir i siromaštvo, kako bismo, kako je rekao, mogli zajedno hoditi.

Porastao broj katoličkih svećenika u svijetu

Broj katoličkih svećenika diljem svijeta i dalje je blagom porastu.

Na svim kontinentima 2012. godine bilo je ukupno 414.313 svećenika. U odnosu na 2011. broj se povećao za oko 900, a porastao je za oko dva posto u odnosu na 2005. godinu. Međutim, rast je ipak usporen. Od 2005. do 2012. zabilježen je porast od 5.000 svećenika. Podaci su to iz najnovijega statističkog godišnjaka Katoličke Crkve, kako ih prenosi *Osservatore Romano* od 28. svibnja.

Europa, naprotiv, bilježi značajan pad. Od 2005. do 2012. broj svećenika smanjio se ovdje za šest posto, dok je broj kandidata za svećeništvo pao za 13,2 posto. U spomenutom vremenskom razdoblju broj svećenika najviše se povećao u Africi, za 24 posto, te u Aziji, za 20 posto. Snažan porast bilježi se kod broja trajnih đakona Katoličke Crkve. Od 2005. do 2012. godine povećao se za 26 posto, odnosno s 33.400 na 42.000. Đakonski red ponovno je oživio Drugi vatikanski sabor (1962.-1965.), a od 1968. i u Rimokatoličkoj Crkvi mogu se za trajne đakone rediti i oženjeni muškarci. Stalni đakoni mogu krstiti, voditi sprovode i vjenčanja te propovijedati, ali ne mogu služiti misu ili ispovijedati. Broj katolika u svijetu, prema istom izvješću, ostao je gotovo nepromijenjen – 1,229 milijardi u 2012. godini.

Episkop Porfirije Perić novi zagrebačko-ljubljanski metropolit

Redovno zasjedanje Svetog arhijerejskog sabora Srpske Pravoslavne Crkve, pod predsjedanjem srpskog patrijarha Irineja, održano je od 14. do 24. svibnja u Beogradu.

Sabor je popunio upražnjene eparhije Srpske Pravoslavne Crkve. Među ostalim, izabrao je dosadašnjeg vikarnog episkopa jegarskog Porfirija Perića za mitropolita zagrebačko-ljubljanskog, te dosadašnjeg vikarnog episkopa lipplanskog Jovana Čulibrka za episkopa slavonskog.

Papa u rujnu putuje u Albaniju

Papa Franjo objavio je vjernicima da će 21. rujna posjetiti glavni grad Albanije, Tiranu.

Tim kratkim posjetom želim utvrditi Crkvu u Albaniji u vjeri te posvjedočiti svoju potporu i ljubav zemlji koja je tako dugo trpjela posljedice prošlih ideologija, rekao je Papa uz molitvu Anđeo Gospodnji.

Papino putovanje u Albaniju bit će njegovo treće međunarodno putovanje i prvi pohod jednoj europskoj zemlji izvan Italije.

Talijanska redovnica pobjednica talent showa

Talijanska redovnica Cristina Scuccia pobjednica je talijanskog izdanja televizijskog talent showa „The Voice“. Nakon što su objavljeni rezultati, s. Cristina (25) izjavila je da na showu nije sudjelovala da bi počela pjevačku karijeru nego da bi poslala poruku.

Pojasnila je da je željela slijediti Papin poziv da Crkva bude bliska običnim ljudima. Nakon pobjede potaknula je sve nazočne u dvorani na molitvu Oče naša.

S. Cristina, članica sestara uršulinki Sv. Obitelji, svjedočila je da je ponovno otkrila vjeru i svoje redovničko zvanje sudjelujući na audiciji za mjuzikl o sv. Angeli Merici. Nakon pobjede u showu redovnica se vraća, kako sama ističe, redovitom redovničkom životu – molitvi, ranom ustajanju, školskim obvezama.

Bračna čistoća

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Naša riječ ne bi bila primjeren izraz mišljenja i briga Crkve, „Majke i Učiteljice“ svih naroda, kad ne bi pozvala ljude na opsluživanje i poštivanje božanskog zakona u pogledu braka, i kad ih zatim ne bi podupirala na putu časnog reguliranja poroda usred teških prilika koje danas muče obitelji i narode (HV br. 19).

U pastoralnim smjernicama enciklike *Humanae vitae*, pape Pavla VI., Crkva kao brižna „Majka i Učiteljica“, razumije ljudsku slabost i grijeh, po primjeru Isusa žao joj je naroda, ali se ne može odreći naučavanja zakona koji je svojstven ljudskom životu vraćenom njegovoj iskonskoj istinitosti vođenom Duhom Božjim. Učiteljstvo Crkve govori o regulaciji poroda što ga proglašuje božanski zakon, a mnogima se čini teško provedivim i čak nemogućim. Zato Crkva traži ozbiljno zalaganje pojedinaca, obitelji i društva. U regulaciji poroda crkveno učiteljstvo traži od bračnih drugova da steknu i posjeduju čvrsta uvjerenja oko istinskih vrednota života i obitelji, kao i vladanje nad sobom i svojim nagonima. *Gospodarenje nad nagonom pomoću razuma i slobodne volje, bez sumnje nameće potrebu askeze, kako bi se očitovanja ljubavi svojstvena bračnom životu odvijala po ispravnom redu, osobito u vezi s pridržavanjem periodične uzdržljivosti (HV br. 21).*

Bračna čistoća traži napor

Sveti papa Ivan XXIII. kaže: „Bez discipline nema čovjeka, a bez askeze nema kršćanina!“ Disciplina i askeza su važne u obiteljskom životu, jer nas stavljaju u poziciju Isusovih učenika. Za svakog kršćanina je jako važan taj kontakt učenika i učitelja Isusa koji treba biti potpun u otvorenosti i povjerenju. Disciplina i askeza su sredstva nadogradnje duhovnoga života koja mijenjaju čovjeka iznutra te nas uče birati ono što je za upravljanje vlastitim i obiteljskim životom nama jako potrebno. To je osobni napor kojeg kršćanin ulaže kako bi uz pomoć Božju postigao evanđeosku savršenost. Dva su vida kršćanske askeze: odricanje, kao sredstvo za rast u krepostima, te križ i ljubav. Ljubav

bez križa je laž. Križ bez ljubavi je prokletstvo. Kršćanska askeza bez ljubavi ne samo da nas ne mijenja, nego nas deformira. Kršćanska askeza je na neki način sinonim za ljubav, jer se rađa iz ljubavi i vodi k ljubavi. Stoga bračna čistoća traži napor koji obiteljskom životu donosi plodove vedrine i mira, pogoduje pažnji prema bračnom drugu, pomaže supruzima da odagnaju sebičnost i produbljuje njihov osjećaj odgovornosti prema braku i obitelji. Kako bi se to ostvarilo, potrebno je stvarati ozračje sredine koja pogoduje mladenačkoj i bračnoj čistoći. Boriti se protiv pornografije i raspuštenih ponašanja, koja se opravdavaju umjetničkim i znanstvenim razlozima. Crkveno učiteljstvo upućuje apel javnim vlastima: *Ne dajte da se sroza čudorednost vaših naroda; ne mirite se s time da se u obitelj, tu osnovnu stanicu države, putem zakona unose postupci koji se protive naravnom i božanskom zakonu (HV br. 23).* Znanstvenicima i ljudima znanosti Crkva poručuje da oni *moglu mnogo pridonijeti za dobro braka i obitelji i za mir savjesti ako budu nastojali da, ujedinivši znanstvene napore, dublje osvijeste različite uvjete koji pogoduju časnoj regulaciji ljudskog rađanja (HV br. 24).* Liječnicima i zdravstvenom osoblju Crkva poručuje da ih veoma cijeni u vršenju njihova poziva. Hrabri ih da ustraju u promicanju poštivanja ljudskog života od začeca do prirodne smrti. Neka *smatraju dužnošću svoga poziva da steknu sve potrebno znanje na ovom osjetljivoj području, kako bi bračnim drugovima koji im se obraćaju za savjet mogli dati ispravne savjete i pokazati pravilan put što ih ovi s pravom od njih traže (HV br. 27).*

Kršćanskim supruzima crkveno učiteljstvo se obraća riječima: *Kad Crkva naučava nepovredive zahtjeve božanskog zakona, ona naviješta spasenje i sakramentima otvara putove milosti koja od čovjeka stvara novo stvorenje, sposobno da se u ljubavi i istinskoj slobodi odaziva planu svoga Stvoritelja i Spasitelja i da mu Kristov jaram bude sladak (HV br. 25).* Crkva poziva kršćanske supruge da slušaju njezin glas. Neka budu svjesni svoga kršćanskog poziva primljenog na krštenju i potvrđenom sakramentom ženidbe. Njima je

Gospodin povjerio zadaću da ljudima vidljivo pokažu svetost koja njihovu uzajamnu ljubav usko povezuje sa suradnjom koju oni pružaju ljubavi Boga koji je začetnik ljudskog života. Crkveno učiteljstvo ne prikriva ponekad i ozbiljne poteškoće života kršćanskih suprugova. Te su poteškoće *uska vrata i tjesan put koji vodi u život (Mt 7,14).* Ojačani vjerom, nadom i ljubavlju, neka ustraju u molitvama, osobito u euharistiji iz koje crpe snagu milosti ustrajnosti i ljubavi. Kada i sagriješe, neka ne padnu u malodušnost, nego se utječu Božjem milosrđu i pristupe sakramentu svete ispovijedi. Tako će doći do savršenstva njihova bračnog života. U tu svrhu će im pomoći obiteljski apostolat, u kojemu će sami bračni drugovi postati apostoli i vodiči drugih bračnih drugova.

Svećenici su po svom pozivu savjetnici i duhovni voditelji pojedinaca i obitelji. Stoga se crkveno učiteljstvo obraća njima, osobito onim svećenicima koji predaju moralnu teologiju, da bez ikakve dvosmislenosti izlažu ispravni nauk Crkve o braku. Svećenici se u svom pastoralnom djelovanju trebaju tako vladati da bračni drugovi u svojim teškoćama u riječi i srcu svećenika nalaze odjek glasa i ljubavi Kristove. *Bračne drugove poučavajte o nužnom putu molitve, pripremite ih na to da se često s velikom vjerom utječu sakramentima Euharistije i pokore, i da nikad ne gube hrabrost zbog svojih slabosti (HV br.29).* Na kraju ove enciklike papa Pavao VI. obraća se biskupima: *S Vašim svećenicima, koji su Vaši suradnici, i s Vašim vjernicima, sa žarom i bez predaha radite na zaštiti ženidbe i naglašavanju njezine svetosti, kako bi ona bila sve više proživljavana u svoj svojoj ljudskoj i kršćanskoj punini. Smatrajte ovo poslanje jednim od najprečih zadataka u sadašnjem vremenu (HV br. 30).* U završnoj riječi ove enciklike papa Pavao VI. poziva sve sinove i kćeri Crkve, kao i ljude dobre volje, na veliko djelo odgoja, napretka i ljubavi prema braku i obiteljima, te na sve zaziva *preobilnu Božju milost svetosti i milosrđa, a kao zalog za njih udjeljujemo vam svoj apostolski blagoslov (HV br. 31).*

(nastavlja se)

Sv. Petar i Pavao, apostoli

Dj 12,1-11; Ps 34,2-9; 2Tim 4,6-8.17-18; Mt 16,13-19

A vi, što vi kažete, tko sam ja? – pita Isus svoje učenike. Nakon što je odgovorio na ovo pitanje Petar dobiva poslanje biti stijenom Crkve. Isus i od mene traži odgovor. Kad mu poput Petra odgovorim, zacijelo ne mogu ostati bez svog životnog poslanja, koje mi je Gospodin pripremio, jer on računa i na mene.

6. 7. 2014. -----

Četrnaesta nedjelja kroz godinu

Zah 9,9-10; Ps 145,1-2.8-11.13c-14;
Rim 8,9.11-13; Mt 11,25-30

Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. Da, Oče, tako se tebi svidjelo. Ova Isusova poruka ne umanjuje vrijednost teologiji. On ističe veličinu potpunog povjerenja i predanja Ocu, koji životu – bez obzira na probleme – daruju lepršavu razigranost u slobodi djece Božje. Iskustvo malenosti pred Bogom uzdiže u visine duhovnosti.

13. 7. 2014. -----

Petnaesta nedjelja kroz godinu

Iz 55,10-11; Ps 65,10-14; Rim 8,18-23; Mt 13,1-23

Onoga dana Isus iziđe iz kuće i sjede uz more. I nagrnu k njemu silan svijet te je morao ući u lađu: sjede, a sve ono mnoštvo stajaše na obali. I zborio im je mnogo u prispodobama. Je li ovo mnoštvo Isusu prekinulo odmor? Razmatranje? Molitvu? On ih prihvaća i dopušta da ga ometu u onome što radi, jer – iako praznih ruku – ima im što darovati: radosnu vijest spasenja.

20. 7. 2014. -----

Šesnaesta nedjelja kroz godinu

Mudr 12,13.16-19; Ps 86,5-6.9-10.15-16a;
Rim 8,26-27; Mt 13,24-43

U vrijeme žetve reći ću žeteocima: Pokupite najprije kukolj i svežite ga u snopove da se spali, a žito skupite u moju žitnicu. Što je to kukolj? Zar nisu divna žitna polja ukrašena procvjetalim kukoljima? No, je li važnija trenutačna izvanjska ljepota ili plod koji se donosi u ustrajnosti? Isus nam u prispodobu o sijaču daje jasan odgovor.

27. 7. 2014. -----

Sedamnaesta nedjelja kroz godinu

1Kr 3,5.7-12; Ps 119,57.72.76-77.127-130;
Rim 8,28-30; Mt 13,44-52

Kraljevstvo je nebesko kao kad je blago skriveno na njivi: čovjek ga pronade, sakrije, sav radostan ode, proda sve što ima i kupi tu njivu. Ovdje se svakom vjerniku nameće pitanje što to

treba tražiti da od radosti učini tako veliki životni iskorak: ostavi sve radi blaga koje je našao. Isus ovim jednostavnim prispodobama progovara o tomu kako trebamo čeznuti za Kraljevstvom i da za se za njega isplati uložiti sve: cijeli život.

3. 8. 2014. -----

Osamnaesta nedjelja kroz godinu

Iz 55,1-3; Ps 145,8-9.15-18; Rim 8,35.37-39; Mt 14,13-21

On uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, izreče blagoslov pa razlomi i dade kruhove učenicima, a učenici mnoštvu. Čudesnim umnažanjem kruhova Isus predodnačuje otajstvo Euharistije. Kao što je tijelo potrebno hrane, tako i duša treba hrane. Isus je ta hrana bez koje našoj duši nema pravoga života.

10. 8. 2014. -----

Devetnaesta nedjelja kroz godinu

1Kr 19,9a.11-13a; Ps 85,9ab.10-14; Rim 9,1-5; Mt 14,22-33

Petar siđe s lađe te, hodeći po vodi, pođe k Isusu. Ali kad spazi vjetar, poplaši se, počne tonuti te krikne: „Gospodine, spasi me!“ Isus odmah pruži ruku, dohvati ga i kaže mu: „Malovjerni, zašto si posumnjao?“ Ovu sliku Petra sumnjivca i sami često vidimo u ogledalu. Povjerenje Gospodinu nije odustajanje od životne odgovornosti, nego pouzdanje da nas on ne napušta ni usred oluja naših životnih putovanja. Zato namjesto u valovlje, ostanimo zagledani u njega.

17. 8. 2014. -----

Dvadeseta nedjelja kroz godinu

Iz 56,1.6-7; Ps 67,2-3.5-6.8; Rim 11,13-15.29-32; Mt 15,21-28

Isus reče: „O ženo! Velika je vjera tvoja! Neka ti bude kako želiš.“ I ozdravi joj kći toga časa. Isus je u više navrata pohvalio vjeru pojedinaca koji su ga molili za milost, ozdravljenje, pomoć. I moja vjera može biti velika ukoliko je hranjena ustrajnom molitvom. Tko od nas ne bi imao za što moliti Gospodina? Ustrajmo, budimo strpljivi, pa ćemo i mi čuti: *neka ti bude kako želiš.*

24. 8. 2014. -----

Dvadeset i prva nedjelja kroz godinu

Iz 22,19-23; Ps 138,1-3.6.8bc; Rim 11,33-36; Mt 16,13-20

„A vi, što vi kažete, tko sam ja?“ Šimun Petar prihvati i reče: „Ti si Krist-Pomazanik, Sin Boga živoga.“ Nato Isus reče njemu: „Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer ti to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj, koji je na nebesima.“ Spoznati Isusa odista je Božji dar. Ako sam stvarno spoznao tko je Isus, onda više ne mogu živjeti kao da on ne postoji. On je jedini životni suputnik koji nas nikad ne napušta.

2. lipnja
Sveti Petar
(+ oko 299.)

- egzorcist ●
- krvnik svjedočio o njegovu mučeništvu ●
- s Marcelinom sam sebi iskopao grob ●
- dječak Damaz upamtio sjedočenje krvnika ●

Sveti Petar je bio rimski egzorcist. Pretrpio je u Rimu mučenje zajedno sa svetim Marcelinom. Ime mu se spominje zajedno s Marcelinim u rimskom kanonu. Štuje se sa svetim Marcelinom u katakombama na

Labikanskoj cesti, koje nose ime svetoga Marcelina i Petra. Mučeništvo svetoga Petra je zajedno s Marcelinim mučeništvom opisao sveti papa Damaz. Krvnik je i sahranio posmrtnu ostatku dvojice svetaca. Navodno je papa Damaz osobno još kao dječak čuo svjedočenje Marcelinovog i Petrovog mučitelja i krvnika. Papa Damaz zna da je rimski sudac zapovjedio pogubljenje Marcelina i Petra izvan grada u jednoj šumi, kako bi se zameo trag svetim mučenicima. Osuđeni na smrt oni su sami iskopali grob, gdje ih je krvnik bacio i pokopao. Jedna im je rimska gospođa, imenom Lucila otkrila grob, pa ih je sahranila na drugom mjestu. Od 595. godine u blizini rimskog franjevačkog učilišta Antonianum stoji crkva u čast dvojici mučenika.

2. lipnja
Marcelin
(+ 299.)

- svećenik ● papa ● branio čistoću vjere ●
- osnovao brojne zajednice vjernika ● mučenik ●
- štalu preuredio za crkvu ● papa među životinjama ●
- zaštitnik stočara ● papa Damaz ga proslavio stihovima ●

Ime svetoga Marcelina se spominje u rimskom kanonu, (u prvoj euharistijskoj molitvi). Sama ta činjenica svjedoči o tome koliko je staro njegovo štovanje u Rimskoj crkvi. Njegovo ime znači čovjeka posvećenog rimskom bogu rata: Marsu. Prema Antoloviću, bio je svećenik, prema Kreitnerovoj i još nekim piscima Marcelin je bio papa. Svi se

slažu da je bio mučenik. Rođen je u Rimu, gdje je i mučen u vrijeme Dioklecijanova progona oko 303. godine. Osnovao je 25 novih crkvenih općina – zajednica. Na Salarijskoj cesti je uz pomoć pobožne gospođe Priscile osnovao još jednu zajednicu vjernika. Kao papa bio je prilično strog kad se radilo o čistoći vjere. Zbog vjernosti Kristu i Crkvi je bio batinan. Kreitnerova bilježi da je poslije mučenja osuđen na boravak u štali. Morao je biti čuvar u jednoj od javnih štala. Štala je bila u sklopu kuće koju je on preuredio za liturgijski prostor. Od starih se vremena ime i štovanje svećenika Marcelina poistovjećuje sa štovanjem pape Marcelina.

Slikari ga prikazuju kao biskupa koji kleči u štali, okružen konjima i magarcima, ili kako moli pokraj jaslara. Zbog toga načina prikazivanja Mar-

celina štalski ga radnici štiju kao svoga zaštitnika. Sahranjen je u katakombama na Labikanskoj cesti. Uspomenu na svetoga Marcelina je sačuvao papa Damaz I., koji je njegovo mučeništvo opisao na temelju iskaza krvnika, koji je Marcelinu odrubio glavu.

Osim što se po Marcelinu zovu katakombe na Lubikanskoj cesti, vrijedno je spomenuti da je car Konstantin podigao u čast svetom Marcelinu i Petru baziliku. Zahvaljujući legendi koja je nastala oko 600. godine, ime svetoga Marcelina je zajedno s imenom svetoga Petra dospjelo u rimski kanon. Marcelina zajedno s Petrom spominju neki opisi mučeništva koji uz njih dvojicu spominju čas 42, čas 400, a jedan opis spominje 180 i puno više mučenika. Štovanje svetoga Marcelina je dobilo na zamahu posebno u karolinško vrijeme, budući da se Marcelinu i Petru u čast podignuta bazilika nalazila pokraj mauzoleja Konstantinove majke Jelene.

/Prema tekstu objavljenom u djelu *Ökumenischer Heiligenlexikon* i u knjizi Josip Antolović, *Duhovni velikani*, 2. sv., Zagreb 1998. I prema knjizi Maria Kretner, *Heilige um uns*, Wien – München, str. 234.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Sloboda (6)

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

Bez sporta nema života. Dosadan je život osobito za mladež. Ipak, najpametniji sport je rad. Ne možemo bolje i korisnije svoje tlesne sile upotrijebiti nego ako ćemo raditi. Prva je naravno radnja molitva. Ipak, ni tlesne sile nisu za spavanje, nego za rad stvorene. Dakle, pobožan nije nemaran! Ta besposlen je veliki luđak (proverbium), dakle, za ludnicu kao i bezbožac. Sveto pismo želi da sa ručnim poslom sebe hranimo (Ps 127, 2).¹

Dragi mladi! Otac Gerard se obraća vama. Nakon završene školske godine pred vama su ljetni praznici kada ćete se više baviti rekreativnim aktivnostima i sportom. Gore navedene Gerardove riječi pune su mladenačke svježine i topline prema rekreaciji, sportu i radu. Otac Gerard je bio potpuni čovjek, od krvi i mesa, koji je volio rekreaciju i opuštanje sa svojom braćom i mladim sjemeništarcima koje je kao poglavar samostana odgajao u molitvenom, sportskom i radnom duhu. On je u potpunosti slijedio nauk svoje duhovne majke i učiteljice, sv. Terezije Avilske koja kaže da nam je potrebna rekreacija, sport i opuštanje *kako bismo se sa što jačim snagama mogli povratiti molitvi*,² i radu. Kultura sporta i rada ima svoje izvorne funkcije. Ona izražava određeni način života, postaje svojevrsna komunikacija između pojedinca i zajednice. Ona također ima svoj humanistički karakter; kultura povezuje ljude i narode s raznih – vjerskih, socijalnih i drugih aspekata. Otac Gerard je svojim mladim sjemeništarcima isticao vrijednost kulture na raznim područjima kao što su; molitva, studij, sportska i fizička aktivnost. Učio ih je da sport ne ide bez kulture molitve, studija i rada, jer se ta kultura očituje kod mladog čovjeka na svim razinama njegove osobnosti i društvenog života. U okviru odgajanja mladih ljudi, o. Gerard je posebno isticao značaj koji ima sport, pri čemu se u mladom čovjeku razvija fizički i društveni život, te jačanje duha u zdravom tijelu. Mladi čovjek ima potrebu za rekreacijom i sportom, kao ispušnim ventilom koji ga oslobađa nasilnog i agresivnog ponašanja u zajednici. Mlada

osoba koja se bavi sportom usvaja također sve moralne i ljudske norme u životu kao i u sportu.

Uz rekreaciju i sport, za o. Gerarda, *najpametniji sport je rad*. Rad je veliki dar Božji. Rad traži samodisciplinu i vježbu. *Ne možemo bolje i korisnije svoje tlesne sile upotrijebiti, nego ako ćemo raditi*, kaže o. Gerard. Bog je čovjeku dao zadatak da sebi podredi zemlju. Podrediti sebi zemlju ispunja čovjeka radošću. U radu se pokazuje naša darovitost i vrijednost kao Božjih suradnika. Naši, možda nezamjetljivi poslovi i zadaci imaju svoje mjesto u zajednici i društvu kao cjelini. Preko rada naše uspavane sposobnosti i umijeća dolaze na vidjelo i tako postajemo osobe za koje smo stvoreni da budemo. *Naše tlesne sile nisu za spavanje, nego za rad stvorene*. Uvijek imajmo na umu da radimo pod Božjim pogledom. Budimo uvijek raspoloživi za onaj posao na koji smo postavljeni i za kojega smo osposobljeni svojom stručnom spremom. U radu se držimo reda. Nikada ne pretjerujemo u poslu. Zašto bismo pedeset posto svoje snage uložili jednoj vrsti posla, kada možda taj posao traži samo deset posto? To izaziva napetost, a napeti luk brzo pukne. Rad uistinu oslobađa čovjeka. U onoj mjeri u kojoj se oslobađamo napetosti u poslu, oslobađaju se u nama i nove snage koje stimuliraju naš posao i čine naš rad radosnim i kreativnim.

Otac Gerard uči da nikada ne trebamo pretjeravati u poslu zanemarujući svoj duhovni život, osobito molitvu. *Prva je naravno radnja molitva*. Rad, kao i sport ne sprječava da budemo s Bogom. Susret s Bogom se upravo događa u molitvi. Bog je posvuda prisutan. Možemo ga posvuda naći i susresti. Otac Gerard je svojim mladim sjemeništarcima isticao pojedine svece kako su molili, studirali i sportom se bavili. Tako im je isticao primjer iz života sv. Alojzija Gonzage, koji je rado igrao šah. Kada su upitali Alojzija, što bi on učinio da ovog trenutka mora umrijeti? Alojzije je odgovorio: nastavio bih igrati šah. On je nalazio Boga i u igranju šaha. Vrlo poučno! U našim dnevnim poslovima Bog treba biti prvi poslužen. *Bogu*

Božje, caru carevo! Otac Gerard će reći *dakle, pobožan, nije nemaran!* Naša se prava pobožnost očituje u marljivom poslu. Da bismo marljivo radili, ponekad se trebamo pitati, radim li zato što je to ugodno, zabavno ili zato što je to volja Božja? Život Isusa Krista, pravo je evanđelje rada. Najveći dio svoga života Isus je posvetio predanom manualnom radu. Radom ostvarujemo što je Isus, naš uzor rada, činio. Radeći poput Isusa doći ćemo do iskustva da naši različiti radni zadaci ne uništavaju naš život, nego ga unaprjeđuju, jer na taj način poput Isusa mi činimo *volju Božju*. Rad je koristan ne samo meni pojedincu. Radimo za druge, trudeći se izvršiti svoj posao brižljivo i s ljubavlju razveseljavajući druge. Naš rad nas može stalno voditi Bogu. Čuvajmo se lijenosti i bezbrižnosti. Osvrćući se na SZ knjigu Izreka, za oca Gerarda *besposlen je veliki luđak*. Gerard ide još dalje kada kaže da je besposlen *za ludnicu kao i bezbožac*. Komentirajući Ps 127,2, otac Gerard kaže: *Sveto pismo želi da sa ručnim poslom sebe hranimo*. Ako radimo iz čistih nakana, opušteno i predani Bogu, shvaćamo da nismo mi ti koji radimo, nego je Bog taj koji u nama radi. Naš rad postaje molitva. Ne doživljavamo da ostavljamo molitvu kad idemo na posao, niti prekidamo posao kada idemo na molitvu. Molitva je rad i rad je molitva. Djeco, mladi! Dobro iskoristite ljetne praznike. Ako ste bili marljivi cijele školske godine i nemate popravnih, ili zaostalih ispita, veselite se rekreaciji, sportu i ležernom radu tijekom ljeta, da možete osnaženi tjelesno i duhovno u jesen ponovno započeti novu školsku godinu. Ne zaboravite i tijekom ljeta ići na svetu misu nedjeljama i blagdanima. Ne zaboravite svakog dana moliti i roditeljima pomagati. Onima koji imaju popravne ispite, neka se potrude učiti i popraviti negativne ocjene ili zaostale ispite. Ljeto je upravo za te stvari pogodno. Koliko pouke iz ovih kratkih biser misli o. Gerarda svima nama: djeci, mladima, odraslima i onima vremenima u koje spadam i ja.

¹ Biser mišljenja, 004227.

² Terezija Avilska, *Moj život* 13, 1.

Oče Gerarde, moli za nas!

Piše: dr. sc. Andrija Anišić

U somborskoj karmelićanskoj crkvi i ove godine je svečano obilježena obljetnica smrti Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića. Vjernici Sombora pripremili su se za taj događaj posebnom duhovnom obnovom koja je trajala od 17. do 22. lipnja. Svaku večer u 18 sati je bila molitva Krunice uz pjesme i meditacije prema mislima o. Gerarda a u 18,30 je bila Sveta misa i propovijed te molitva na njegovom grobu. Ovu duhovnu pripremu predvodio je vicepostulator kauze S. B. o. Gerarda, o. **Mato Miloš**.

U ponedjeljak 23. lipnja svečano je obilježena obljetnica smrti o. Gerarda na mađarskom jeziku. Svetu misu je predvodio **mons. dr. Ivan Péntzes**, biskup subotički sa svećenicima mađarskih župa i brojnim hodočasnici. Prigodnu propovijed održao je **preč. Robert Erhard**, župnik novosadske župe Imena Marijina a u koncelebraciji s biskupom bilo je pet svećenika.

Dirljive molitve djece

Isto slavlje na hrvatskom jeziku održano je 24. lipnja. U programu prije svete mise hodočasnici su molili krunicu, a glazbeni program animirali su članovi VIS-a „Markovi lavovi“ iz Žednika pod ravnanjem katehistice **Nataše Perčić** uz orguljsku pratnju **mr. Ervina Čelikovića**. Na kraju ovoga programa objavljeni su i rezultati literarnog natječaja koji su raspisali Karmelićanski samostan u Somboru, Vicepostulatura sluge Božjega o. Tome Gerarda Stantića i Katehetski ured Subotičke biskupije prije 2 mjeseca na temu: Pismo/molitva o. Gerardu. Cilj ovoga natječaja je djeci približiti lik i karizmu našeg sluge Božjega o. Gerarda.

Na natječaj je pristiglo oko 200 radova na hrvatskom jeziku i 170 na mađarskom. Djeca su svoje molitve upućivala o. Gerardu iz Subotice, Đurđina, Male Bosne, Palića, Bajmoka, Starog Žednika, Sombora, Novog Sada, Futoga, Svetozara Miletića i iz drugih mjesta. Ocjenjujući pristigle radove, tajnica Katehetskog ureda naše biskupije, **Jelena Zečević** je rekla:

– Čitajući pisma i molitve bili smo zaista dirnuti iskrenošću, povjerenjem i za što su sve djeca molila. Molili su za svoje roditelje – da nađu bolji posao, da budu manje nervozni, a više nasmijani, da se pomire, da ponovno žive zajedno kao prava obitelj. Pogotovo su bile dirljive molitve djece čiji su roditelji na privremenom radu u inozemstvu.

Molili su za bake i djedove – „da ozdravi prabaka koja gubi pamćenje, a jako je dobra i plemenita i priča najljepše priče na svijetu“, da ih ne bole ruke i noge i da još dugo žive; za braću i sestre, za sve ljude ugrožene poplavama, za svoje drugare u školi – da se ne svađaju, da bolje uče i ponašaju se u školi, „da nestane nasilje iz škola i sa ulica; da u ljudskim srcima cvjeta pristojnost i poštovanje“. Molili su naravno i za sebe: da budu poslušni, dobri, da bolje uče i imaju bolje ocjene, da se više trude, da postanu vrijedni i poštteni ljudi.

Povjerenstvo za dodjelu nagrada, koje su činile **Katarina Čeliković, Željka Zelić, Nevena Mlinko i Jelena Zečević**, imalo je pune ruke posla. Nagradili smo učenike čije su molitve bile konkretne, jasne, lijepo sročene, a mnoge su bile i lijepo ukrašene. Nagrađeno je pedesetoro djece; dodijelili smo pet specijalnih nagrada – hodočašće u Remete, petnaest prvih nagrada, petnaest drugih nagrada i petnaest trećih nagrada.

Hvala ti, oče Gerarde, što si mi dao najljepši poklon na svijetu, a to je moj život. Kada sam imala tri godine povrijedila sam glavu i dugo se nisam budila. Liječnici su se borili za moj život ali povreda je, kaže mama, bila velika. Do tad nismo vjerovali u Boga. Moji roditelji po prvi put ušli su u crkvu i počeli moliti za moj život. Teta Ljubica obratila se tebi, oče Gerarde, i mnoge žene zajedno s njom obraćale su se tebi i molile čudo. Hvala ti, oče, na uslišanoj molitvi. Hvala ti što od tad svi radosno živimo našu vjeru. Ja ću to uvijek svojim životom svjedočiti.

Tvoja Vanja Perčić
4. r., OŠ „Pionir“ Stari Žednik

Neki od radova bili su pročitani u programu prije Svete mise, a jedan dio bit će objavljen u *Glasilu o. Gerarda*, u *Zvoniku* i *Subotičkoj Danici*.

U molitvenom programu prije mise Jelena je potaknula djecu da ustrajno svoje molitve upućuju o. Gerardu i da jave uslišanje molitve karmelićanima u Somboru ili Vicepostulatori o. Gerarda u Zagrebu kako bi naš kandidat za sveca što prije bio proglašen blaženim.

Euharistijsko slavlje

Svečanu svetu misu predvodio je subotički biskup mons. dr. Ivan Pénzes u zajedništvu s petnaest svećenika među kojima su bili i novi provincijal Hrvatskog karmela o. **Srećko Rimac** i novi prior somborskog karmelićanskog samostana o. **Stjepan Vidak**. Slavljem je ravnao o. Mato Miloš, vicepostulator. Prigodnu propovijed održao je **preč. Jakob Pfeifer**, župnik Odžaka i Apatina i član Sudišta Subotičke biskupije u kauzi o. Gerarda. U svojoj propovijedi preč. Jakob je rekao kako smo se okupili na grob o. Gerarda da molimo njegov zagovor za mnoge naše potrebe, da molimo za ubrzanje pos-

tupka njegova proglašenja blaženim i svetim ali isto tako da ga slušamo. Da čujemo što nam on danas želi reći, u čemu nas poučiti. Propovjednik je pročitao nekoliko misli o. Gerarda iz knjige *Na Božji način među ljudima*, istaknuvši da je upravo o. Gerard na takav način pokušao i uspio biti među ljudima. Činio je to vršeći svoje svećeničke i redovničke dužnosti revno i s ljubavlju i na taj način svidjeti se Gospodinu i služiti ljudima. O. Gerard je odgovorio na Isusov poziv da budemo savršeni kao što je savršen Otac nebeski. Tomu je učio i na to poticao i svoju subraću redovnike i povjerene mu vjernike. Na to poziva i nas danas ovdje okupljene. Moramo se, slijedeći primjer o. Gerarda Tome Stantića, i mi svakog dana truditi živjeti svetim životom i tako se bar malo približiti ostvarenju tog Isusovog poziva na savršenost, koji je o. Gerard živio na izvrstan način, zaključio je propovjednik.

U prikaznoj procesiji uz darove za Euharistiju časne sestre i mladi prinijeli su umjetničke slike s likom o. Gerarda i Karmelske Gospe, a djeca su prinijela svoja pisma/molitve i svoje radove s natječaja.

Na misi je pjevao katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem **Miroslava Stantića** uz orguljsku pratnju **mr. Kornelija Vizina**.

Na kraju svete mise biskupu, svećenicima i svim hodočasnicima i sudionicima Gerardova 2014. zahvalio je o. Mato Miloš, ističući kako je osobito važno u postupku za proglašenje blaženim o. Gerarda širiti štovanje njegove svetosti i utjecati se u njegov zagovor u svojim potrebama.

Poslije blagoslova biskup je na grobu o. Gerarda predmolio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i za uslišanje molitava po njegovu zagovoru.

I ove godine na proslavi Gerardova sudjelovali su brojni hodočasnici iz različitih mjesta Subotičke biskupije a nekoliko hodočasnika je na grob o. Gerarda iz Slavanskog Broda došlo pješice.

25 godina u službi Bogu, kleru i vjerničkom puku

Razgovor vodio vlč. Dragan Muharem

Mons. dr. Ivan Péntzes je rođen u Bajmaku 10. kolovoza 1943. godine. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1968. godine u Subotici. Za Subotičkog biskupa je izabran 25. travnja 1989., a zaređen i ustoličen u Subotici 18. lipnja 1989. godine. Vršio je različite službe pri Biskupskoj konferenciji Jugoslavije, Srbije i Crne Gore te Međunarodne biskupske konferencije Ćirila i Metoda. Rektor je i profesor Teološko-katehetskog instituta u Subotici.

Opis grba

Osnovna boja lijevog gornjeg ugla je crvena, u tom uglu nalazi se orao, simbol Ivana evanđelista, zaštitnika gospodina biskupa. U desnom gornjem uglu, također s crvenom podlogom, imamo strugaču, na spomen zanimanja biskupova oca. Donji lijevi ugao obojen je zelenom bojom i ima simbole dviju rijeka, Dunava i Tise. Štit je po sredini razdijeljen bijelim križem na četiri dijela. U dva ugla, s lijeve je biskupska mitra, s desne štap, simboli biskupske službe. U sredini gore

vidi se križ koji se nosi ispred biskupa u procesijama. Slovo „M“, početno slovo Marijina imena, sastavljeno je od udica: udica je simbol biskupova hobija. Drugo objašnjenje slova „M“: da je biskup bio župnik u Horgošu 17 godina a staro ime Horgoša je Horgaš (na mađarskom udica se kaže horog), zato se slovo „M“ sastavlja od udica. Geslo: **Ne bojte se, ja sam!**, nalazimo u odlomku evanđelja koji opisuje Isusa kako hoda po vodi k svojim učenicima.

Zvonik: Prije 25 godina ste imenovani subotičkim biskupom. Tada ste bili župnik u Horgošu. Kako ste primili vijest o Vašem imenovanju?

□ Do saznanja o imenovanju za subotičkog biskupa bio sam župnik u Horgošu i mogu reći da mi je tamo bilo doista lijepo. Živio sam sa svojim roditeljima na župi, koji su tamo bili od 1972. godine. Mama mi je umrla 1981., a otac je nastavio živjeti sa mnom dok se nisam preselio u Suboticu. Godine 1989., u veljači, biskup Matiša Zvekanović je navršio 76. godinu života i očekivalo se da će se zbog dobne granice povući u mirovinu. Već je tada bila na snazi odredba da se s navršениh 75 godina života zahvali na službi. Prije toga, i biskup i župnik,

bili su na svojoj službi dokle god su disali. No, kada je biskup Zvekanović zahvalio na službi, već je prije toga bila započela procedura ispitivanja mogućih kandidata kroz upitnike koje je slala Nuncijatura u Beogradu. Čini mi se da je bilo u pitanju nekih dvadesetak kandidata. U upitniku bilo je, na primjer, pitanje držite li da je određeni kandidat prikladan za biskupsku službu i da li možda još znate tko bi bio prikladan. Taj prvi korak bio je zaključen početkom svibnja iste godine. U razgovoru s biskupom Huzsvárom, već se naklapalo tko bi mogao biti mogući kandidat i sjećam se da sam rekao da bi u krajnjem slučaju mogao prihvatiti biti jedino pomoćni biskup. Bio sam nekih godinu dana bilježnik u Ordinarijatu i imao sam donekle uvid kako živi i radi jedan biskup. To nama izgleda izgleda lijepo; biskup slavi svečane mise, redi, krizma, slavi jubileje... Ali ono najteže što jedan biskup mora raditi jest donositi odluke, često puta teške.

Sjećam se, tog istog mjeseca, 5. svibnja, pozvan sam u Beograd u Nuncijaturu. Mislio sam da me zovu radi pojašnjenja u vezi upitnika, jer se znalo događati da pozovu nekoga da dodatno objasni ovo ili ono ako nije bilo posve jasno. Primio me je tadašnji nuncij, Kolumbijac, Gabriel Montalvo i izjavio da me je papa Ivan Pavao II. imenovao za subotičkog biskupa. Naravno da sam bio iznenađen i da nisam htio prihvatiti. Počeo me je tada nagovarati i kad je vidio da ni to ne pomaže pitao me je: Jeste li Vi na svećeničkom ređenju obećali poslušnost svojem biskupu i njegovim nasljednicima? Naravno da jesam, odgovorio sam. Onda nema problema, veli Nuncij. Kako nema problema, upitah? E sad Sveti Otac očekuje od Vas poslušnost, inzistirao je Nuncij. Nakon još nekog vremena nećkanja, nagovaranja, nuncij Montalvo me poslao u kapelicu koja se nalazila u zgradi Nuncijature u Beogradu, da se pomolim i razmislim o ovome. Sjeo sam u kapelu i u molitvi počeo razmišljati. Tada mi je palo na pamet da Božja providnost može biti veoma nedokučiva. I pomislio sam – ako kažem da neću prihvatiti, to nikad nitko neće saznati, pa se mogu lijepo vratiti natrag na svoju župu. Ali što onda? Dosad je sve bilo u redu ali i tamo može po providnosti nastati neka

zavrzlama i tada bih sam sebi morao reći – eto, izbjegao si ono a upao u ovo! Uvidio sam da nemam kud. S nekom nela-godnošću sišao sam dolje iz kapele i otišao k Nunciju i rekao mu – Dobro, prihvaćam. Bravo, uskliknuo je Nuncij. Ma što bravo, mislio sam u sebi! Nakon toga me je jedna časna sestra otpratila do stanice gdje me je jedan moj župljanin čekao u autu. On je tada imao Forda i nije htio da njegov župnik ide u svom Fići.

Zvonik: Kako je Vaš tadašnji biskup Zvekanović primio vijest o Vašem imenovanju?

□ Vrlo nezgodna stvar je bila što Nuncij mom biskupu nije rekao ništa. Dakle, biskup Matiša nije imao pojma da sam ja imenovan njegovim nasljednikom. A ja nisam znao da on ne zna. Naime, po pravilu, biskup predlaže kandidate koje on želi za svoje nasljednike, ali Sveta Stolica ne mora izabrati one koje je biskup predložio. I tada, sjećam se, bio je petak kada sam se vratio iz Beograda i saznao da ću biti biskup a narednog dana, u subotu, bio je ispit krizmanika na mojoj župi i došao je biskup Matiša ispitati mojih 150 krizmanika. Čim je biskup preuzeo riječ i počeo ispitivati krizmanike, znao sam da je gotovo. Neću ni ja znati ništa a ni djeca. Jer, drugačije je ako ih ti sam pripremaš i pitaš, a sasvim drugačije kad te pita netko drugi, pogotovo ako je biskup, obučen u svoju uniformu, naravno da se uplaše. Ja sam ih pripremao i sve su znali ko pjesmicu, ali kad je biskup počeo ispitivati, tajac. Nitko ne zna, nitko se ne javlja. Ali bila je jedna mala curica, ma ta je bila ko kompjutor, sve je znala, pa sam joj priprijetio prije ispita – kažem ja njoj, ako se ne javiš, ošišat ću te! I srećom, ona digne ruku i jasno, ko iz puške odgovori na sva pitanja. Biskup baš nije bio zadovoljan što i ostali nisu znali. A ja sve u sebi mislim kako on zna za moje imenovanje i pitam se što me sad gnjavi?! I sad zamislite da sam ja njemu na župi rekao da sam imenovan, a on to tada nije znao, pa ja bih odao tajnu koju nisam smio. Nakon par dana uručio sam svom biskupu pismo imenovanja. Srdačno me primio, skuhao mi je kavu, i sve je to bilo u redu na kraju. Čim sam izašao iz biskupove sobe, susreo sam preč. Istvána Koncza na hodniku i zapitao me što ja ovdje tražim u subotu popodne. Međutim, nisam smio još ništa govoriti. Rekoh, ma donio sam zapisnik s konzultorske sjednice. Slagao sam. Brzo sam se pozdravio s biskupom i otišao na župu jer sam imao sahranu. U međuvremenu, preč. Koncz je nekim poslom bio u Horgošu to isto poslijepodne pa je navratio na župu i htio me sačekati nakon sahrane. I molim te lijepo, na mom radnom stolu ugleda pisaću mašinu i upola napisan zapisnik sjednice. Tada je već mogao posumnjati.

Zvonik: Kada je javno obznanjeno Vaše imenovanje?

□ Biskup Matiša je htio da to bude 18. svibnja, u četvrtak. Pitao me imam li razlog da to bude neki drugi datum? Rekao sam – imam. Neka bude 16. svibnja, u utorak. A zašto tog datuma, upita me? Kazao sam mu da je to dan kada sam rođen i dan kada se slavi drugi zaštitnik moje župe u Horgošu, sv. Ivan Nepomuk. Dobro, reče biskup, ja ću javiti u Rim pa ako oni pristanu, neka bude. Tako je i bilo, pristali su. U utorak, 16. svibnja, točno u podne oglasilo se veliko zvono katedrale, a u svečanoj dvorani zgrade biskupskoga dvora bili su okupljeni dekani, konzultori i ostali djelatnici biskupije zajedno s biskupom kako bi svečano pročitali imenovanje koje je potpisao Papa. Biskup Matiša pročitao je najprije tekst njegove ostavke, zatim odgovor Svete Stolice na njegovu ostavku i na posljetku tekst imenovanja novog biskupa. Nakon toga dobili smo čorbu s mesom i otišli kući.

Zvonik: Kako su Vaši župljani reagirali na vijest da je njihov župnik imenovan biskupom?

□ Župljani su odmah, čim je javno proglašeno, saznali da sam imenovan biskupom i da ću do svog biskupskog ređenja uglavnom biti na župi i dalje vršiti svoje redovite obveze. No, odjednom su svi htjeli rješavati svoje poslove. Naime, mnogi koji su odgađali vjenčati se, odmah su to htjeli. I bilo je doista naporno vršiti župne poslove a treba se još usput i spremati za ređenje, tako da sam prije biskupskoga posvećenja došao u Suboticu. Tri dana uoči ređenja započeo sam duhovne vježbe kod franjevaca u Subotici, a 18. lipnja je bilo ređenje.

Zvonik: Tko je bio glavni zareditelj?

□ Za biskupa me je zaredio već spomenuti nuncij Gabriel Montalvo, a suzareditelji su bili biskup Zvekanović i nadbiskup beogradski Franc Perko. Ukupno je bilo, osim mene, osam biskupa. Tada je to još bila konferencija Jugoslavije.

Zvonik: Kakav je bio odnos mladoga, tek zaređenoga i staroga biskupa?

□ Biskup Matiša je do listopada mjeseca boravio u svojim prostorijama, a ja sam bio u gostinjskoj sobi, tzv. Bešlić sobi i tamo sam primao stranke. Nisam imao ništa protiv da biskup ostane u svojoj rezidenciji, jer meni nije trebalo ne znam koliko prostora. No, rekao je – Ja idem u Josephinum (dom za umirovljene svećenike, op. au.). Pa dobro, tko vas tjera, upitam ga? Pusti ti mene, ja imam pravo na svoj mir. Onda se preselio tamo i živio do 24. travnja 1991. kada je preminuo. On je bio veoma teški dijabetičar i u 79. godini je preminuo.

Zvonik: Sjećam se da ste jednom prilikom izjavili da biste uvijek radije bili župnik nego biskup.

□ Točno. Kratko ću pokušati objasniti zašto. Evo, na primjer pomoćni biskup je kao kapelan. On ne mora donositi nikakve odluke, nego ono što mu je dužnost, to radi. Drži svečane mise, ide krizmati, ali ne treba ni za što odgovarati. Ali ja sam odmah ustoličen za biskupa ordinarija. Preda mnom je bila puno teža i veća odgovornost. Nakon tri godine došao sam u takvu situaciju da sam htio predati ostavku. Razbolio sam se. Toliko me je toga odjedanput naglo pritislo – jer moraš odlučivati o sudbinama ljudi. Na meni je da potpisujem premještaje, dekrete, imenovanja... Tu su onda i nacionalna pitanja i čovjek mora biti izuzetno obazriv i pravedan. Iako imaš savjetnike, ipak je tvoj potpis posljednji i ti za njega odgovaraš. I koliko god želio dobro i razmišljao kako je najbolje učiniti, osjetio sam puno puta da ne mogu do kraja udovoljiti svakome i donijeti najpravedniju odluku. Ne može se ostaviti neriješeno. Moraš ili lijevo ili desno. Ako ne riješiš, moraš dati ostavku. To je doista stresno. Naravno, i na župi bude problema, ali sasvim je druga stvar voditi jednu biskupiju od preko 100 svećenika i župa. Doživio sam i javne proteste, teško mi je padalo kad, na primjer, svećenik napusti službu. Uz to što moram biti dobri otac, moram biti i disciplinski poglavar. Ja osobno nisam doživio neke veće neugodnosti, ali neki moji kolege jesu. Pokojni đakovački biskup Ćiril Kos htio je premjestiti jednog župnika na drugu župu i narod se pobunio. Kada je došao tamo, izbacili su biskupa iz crkve. Tako su ga dohvatili da su mu pokidali i biskupski križ oko vrata. Nakon toga je morao ići na liječenje. Naravno, svi ovi problemi su i na mene utjecali. Jedno vrijeme sam morao uzimati lijekove koji su mi pomogli i nakon ne znam koliko mjeseci opet sam osjećao okus hrane, što je znak da je čovjeku bolje. Opet sam mogao i normalno spavati. Ali zato uvijek kažem da ako bi sto puta još trebalo birati, uvijek bih bio svećenik a nijednom biskup.

Zvonik: Kako ste doživjeli Vaše biskupsko ređenje?

□ Kad čujem onu misu koju su pjevali na mom ređenju, nekako i danas počnem drhtati jer je samo ređenje trajalo 4 sata. Osim što je bilo dvojezično, govorilo se slovački i njemački.

Najsretniji dan u životu mi je bio dan svećeničkog ređenja 1968., na Petrovo, i to dan uoči proglašenja naše Biskupije. Uz mene su bili zaređeni još i Julije Bašić, Josip Mioč i József Tóth. Tako da su mi ta dva moja ređenja bila neusporediva.

Zvonik: Govorili ste o bremenu biskupske službe. Međutim, koji su vam lijepi trenuci u Vašoj službi koje biste mogli izdvojiti?

□ Za jednog biskupa najljepši trenuci su svakako kad redi đakone i svećenike, kad slavi svečane mise, kad čuje pohvalne vijesti župljana o svojim svećenicima, kada prima kandidate u sjemenište i bogosloviju... Ove godine sam redio dvojicu, a petorica će upisati bogosloviju. Radujem se što sam 1993. godine osnovao Teološko-katehetski institut koji je pomogao u formaciji vjernika laika, koji su kasnije mogli ući u škole i predavati vjeronauk. Drago mi je da smo uspjeli podići zgradu Pastoralnoga centra „Augustinianum“, koja nam je od velike koristi za razna događanja, duhovne vježbe, susrete...

Nadalje, koliko god mogu, nastojim razgovarati sa svakim svećenikom prije imenovanja, pitati ga što misli o tome, učiniti što se može najbolje. Da ne zaboravim, posebno lijepi trenuci su mi posjeti ad limina, tj. susreti biskupa određene regije sa Svetim ocem. Sjećam se da sam se, sa sada već svetim Ivanom Pavlom II., susreo u četiri oka godinu dana nakon mog biskupskoga ređenja. Razgovarali smo nekih desetak minuta. Tom prigodom sam mu zahvalio za imenovanje i povjerenje koje mi je udijelio. Sljedeći put sam bio službeno s Papom 1993. Ujutro smo slavili zajedno svetu misu, ručali, razgovarali, imali susret također i sa svim našim svećenicima i bogoslovima koji rade ili studiraju u Rimu. Još nekoliko takvih susreta je bilo, ali svaki put kad bih odlazio Papa je bio sve slabiji. Bio sam jednom i s papom Benediktom. Naredne godine ili 2016. planira se susret s papom Franjom. Dakle, sve ovo što sam nabrojao činilo me kao biskupa radosnim i dalo mi snage ići dalje.

**Tekst imenovanja mons. dr. Ivana Pénzesa
za subotičkog biskupa**

IVAN PAVAO BISKUP
Sluga slugu Božjih

Dragom sinu, Ivanu Pénzesu, svećeniku Subotičke biskupije, dosada kotarskom dekanu, isto tako voditelju župe sv. Ivana Nepomukog u gradu Horgošu, ujedno izabranom biskupu sjedišta u Subotici – pozdrav i apostolski blagoslov.

Stupili smo u kontakt s mnogim i raznolikim službama, dogovorili smo se s pojedinim Crkvama i njihovim dušobrižnicima, držeći pred očima ono što je najvažnije učiniti, od čega ovisi napredak i spasenje duša u najvećem dijelu zajednica.

Dakle, u prikladno vrijeme, promišljeno i na odgovarajući način, donijeli smo odluku za ljubljeno stado u Subotici, koje je nedavno napustio brat Matija Zvekanović, dostojan poštovanja, koji je spomenutim stadom upravljao više od 20 godina časno i spomena mudro i miroljubivo.

Odlučili smo stoga Tebe, dragi Sine, pozvati na ispunjenje ove zadaće, jer si Ti više biskupijskih službi obavljao korisno i bio si revan u spašavanju duša.

Biskupsko posvećenje možeš primiti prema liturgijskim propisima od bilo kojeg katoličkog Nadpastira. No, prije svega moraš položiti vjeroispovijest i svečanu zakletvu Nama i Našim nasljednicima, prema danom formularu; zatim razmisli o tome da gore navedene formulare, prema običaju, potpisane i zapečaćene, što prije dostaviš Kongregaciji za biskupe.

Odmah poslije toga, danom zgodom daj to na znanje klericima i vjernicima, koje pak potičemo da s Tobom zajedno suosjećaju i svoj rad stave u službu, na korist cijele zajednice.

Napokon, dragi sine, duboko smo uvjereni da smo Ti dali takvu zadaću koja odgovara Tvojim sposobnostima i silama, kao i to da ćeš dobiveno moći ostvariti – pohvale vrijedno svjetlom odozgor i snagom revne molitve.

Dano u Rimu kod groba Svetog Petra 25. travnja, godine Gospodnje 1989. jedanaeste godine našeg Pontifikata.

Ivan Pavao II.

Zvonik: Poznato je da ste kao biskup internetski vrlo aktivni. Prisutni ste na Facebooku i na Twitteru...

□ Čim je imenovan i ustoličen, papa Franjo se odmah aktivirao na društvenim mrežama. Procjenjuje se da ga prati 14 milijuna ljudi. Na taj način do svih dopire riječ evanđelja. I to je sjajna prigoda za pastoral. Internet je nadmašio i radio i TV, a pogotovo tiskovine. I ja nastojim biti koliko mogu prisutan na ovim društvenim mrežama, objavljujući najčešće papine poruke, propovijedi i događanja vezana za život Crkve. I primjećujem da to ljudi prate.

Zvonik: Čini mi se da ste u našoj Međunarodnoj biskupskoj konferenciji jedini od biskupa aktivni na društvenim mrežama, a po stažu ste najstariji biskup.

□ Ne znam za taj podatak, moguće. A to je istina da sam po biskupskom stažu najstariji, iako je barski nadbiskup po godinama života stariji od mene.

Zvonik: Kakvi su Vam planovi za budućnost?

□ Iza mene je 25 godina biskupske službe, a preda mnom još 4 godine i 1 mjesec služenja na čelu biskupije. Naravno, teoretski, jer nikad ne znaš što se može dogoditi. Mada, moram biti iskren, očekujem taj dan kada ću se zahvaliti na službi. Želim i ja biti malo u mirovini, odahnuti, baviti se svojim hobijima.

Zvonik: Pratite nogometno prvenstvo?

□ Naravno, pratim, mada nisam više toliko zagriženi navijač. Možda ne pogledam svaku utakmicu, ali pratim rezultate i pogledam golove. A posebno volim i pratim šah.

Zvonik: Preuzvišeni oče Biskupe, od srca Vam zahvaljujem na ovom razgovoru te, čestitajući Vam jubilej 25. obljetnice Vašega biskupskoga posvećenja, želim obilježiti Vaše blagoslova i snage u vršenju ovako odgovorne službe!

Dan duhovnih zvanja u Paulinumu

Na nedjelju Dobrog Pastira, 11. svibnja, proslavili smo Dan duhovnih zvanja. Tom je prigodom u katedrali sv. Terezije Avilske priređen glazbeno-meditativni program na kojem je nastupio sjemenišni zbor „Schola Cantorum Paulinum“, koji je izveo višeglasne skladbe i kanon pod ravnanjem rektora **mons. Josipa Miocsa**. Nastupio je također i mali sjemenišni „VIS“ koji je izveo dvije moderne kršćanske skladbe. Glazbene su točke upotpunjene recitiranjem maturanata **Tomislava Vojnića Mijatova** i **Ákosa Horváta**. Na koncu programa, sjemeništarac **Zoran Stipančević** pročitao je molitvu sv. Ivana Pavla II. za duhovna zvanja. Potom je u uslijedila dvojezična sveta misa koju su sla-

vili odgojitelji *Paulinuma*. O svom daljnjem školovanju i životnom putu govorili su maturanti **Silvester Pelhe** i **Bata Szabolcs**. Zahvalni smo svim vjernicima na molitvama i materijalnoj pomoći.

Sajam obrazovanja

U sportskoj dvorani srednje škole „Ivan Sarić“ u Subotici održan je 15. i 16. travnja dvodnevni Sajam obrazovanja. Među brojnim subotičkim školama, kako i prijašnjih godina tako i ove, predstavila se i Klasična biskupijska gimnazija *Paulinum*. Predstavljen je život u zajednici, predmeti, informacije potrebne za upis i sve ono što je vezano uz ovu školu. Za našim su štandom, po običaju, bili maturanti. Dijeljene su brošure, razmijenjena iskustva s učenicima drugih škola. Nadamo se da će ovo izlaganje pomoći budućim srednjoškolcima u odabiru škole.

Oproštaj od generacije 2010./2014.

Nakon uspješno položenog ispita zrelosti – mature, sedmorica naših maturanata oprostila su se od svojih dosadašnjih profesora, odgojitelja i mlađih kolega. U prostorijama sjemeništa Paulinum, 14. lipnja, priređen je svečani banket na kojem su prisustvovali učenici, roditelji, profesori i ostali djelatnici gimnazije. Nakon pozdravnog govora ravnatelja gimnazije, pročitana je uspješna maturova čestitka. Nakon prigodnih čestitki, poželjeli smo našim starijim kolegama uspješan nastavak studija i Božji blagoslov u daljnjem radu.

Posjet Žedniku

I ove smo godine bili gosti župe svetog Marka u Žedniku o proslavi njihova proštenja. U zajedništvu sa župljanima slavili smo svete mise na mađarskom i hrvatskom jeziku. Svetu misu na mađarskom jeziku predvodio je rektor sjemeništa **mons. Josip Miocs** uz koncelebraciju župnika **preč. Željka Šipeka** te prefekta **vlč. Lászlóa Baranyija** koji je ujedno i propovijedao na misi. Svetu misu na hrvatskom jeziku predslavio je **preč. Josip Vogrinc**. Zanosno je pjevao naš zbor „Schola Cantorum Paulinum“, a duhovnu meditaciju nakon pričesti držali su **Tomislav Vojnić Mijatov** i **Horvát Ákos**. Poslije svete mise susret smo nastavili objedom u restoranu „Zvonko“, u kojem smo također i večerali. Na kraju smo zahvalili župniku **preč. Željku Šipeku** i gospodinu **Zvonku Vojniću Zeliću** na gostoprimstvu i divno provedenom danu. Zahvaljujemo dragim vjernicima na duhovnoj i materijalnoj podršci.

Inspekcija u gimnaziji

Biskupijska klasična gimnazija „Paulinum“ akreditirana je od strane Republike Srbije prije deset godina. Od tada je u državnom sustavu za provjeru rada i zaposlenih u prosvjeti. U mjesecu svibnju našu gimnaziju posjetio je državni inspektor, koji je prvo pogledao administraciju, a nakon toga je obišao razrede te prisustvovao predavanjima. Inspektor je zadovoljan radom institucije i profesora, a izvješće koje je podnio je pozitivno.

Ima li godišnjeg odmora za vjeroučitelje?

Uređuje: mr. sc. Jelena Zečević

Dragi vjeroučitelji,

Dragi svi vi koji pratite katehetsku stranicu, podržavate vjeroučitelje ili ste na bilo koji način uključeni u katehizaciju!

Nastupio je kraj još jedne školske godine. Vrijedno smo radili, kako u školi tako i na župi, još nam preostaje nekoliko nastavnčkih vijeća, a učenici su već dobili svoje đачke knjižice i svjedodžbe i pohitili na odmor. Ima li u ljetnim mjesecima mjesta za katehezu, za aktivnosti u župi koje se tiču najmlađih ili se treba malo odmoriti i od kateheze, poučavanja u vjeri i raznih susreta koje smo se do sada trudili organizirati?

Ono što većina vas vjerojatno pomišlja u ovom trenutku je: jedva djecu možemo okupiti i tijekom školske godine, jer su uvijek preči ples, nogomet, neki izlet ili jednostavno odmaranje kod kuće, a kamoli sad preko ljeta! Onda mislimo ajde neka se sad svi malo odmore i užele, pa ćemo od jeseni opet punom parom.

Ljetni kampovi

Studirajući u Italiji imala sam prilike upoznati se s raznim oblicima ljetnih kampova organiziranih u okviru župe ili vjerskih pokreta u kojima se baš tijekom ljetnih mjeseci djeca intenzivnije okupljaju. Organiziraju se razni programi i radionice kako bi se omogućio snažniji doživljaj iskustva vjere, jer djeca više ne idu u školu i imaju se vremena više posvetiti u župi, Bogu, molitvi, jedni drugima. Dio ljetnih kampova su također zajednički izleti, duhovne obnove, kampiranje, ljetovanje na moru. Je li tako nešto moguće organizirati kod nas, pitanje je koje si postavljam ovih dana. Treba napomenuti kako postoje hvale vrijedni događaji koji se uklapaju u ovakav model, kao što su ljetovanje na otoku Prvić za učenike srednjih i osnovnih škola gdje uvijek ima bogat duhovni i zabavno-rekreativni program, kao i Etnokamp koji uvijek ima barem jednu radionicu i izlet duhovnog karaktera. No, pitanje je što je s ostalim župama, vjericima, vjeroučiteljima?

Osim već spomenute nemotiviranosti većine učenika i roditelja za aktivnosti koje se događaju na župi, česte odsutnosti zbog odlaska na selo ili na more, još nešto se konstantno nameće kao problem – financije. Svaki taj susret, izlet, materijal za radionicu nešto košta i uglavnom troškove snosi onaj tko ga želi organizirati. Uz skromnu pomoć svećenika, opet sve ostaje na vjeroučiteljima. Naravno da želimo da vjerski odgoj bude

dostupan svima, to je i naša misionarska dužnost, ali danas pomalo kao da važi parola: Što je besplatno, ništa ne vrijedi. To nam svjedoči i ponašanje nekih roditelja koji su spremni dati stotine eura za ekskurzije, novi kostim za nastup, putovanje na natjecanje, ali za vjerski odgoj njihove djece nisu spremni uložiti vrijeme – dovesti djecu, pomoći oko organizacije ili dati koji dinar da se pokriju najosnovniji troškovi (ne svi roditelji naravno, ali jedan dobar dio).

Zbog svega navedenog ljetne katehetske aktivnosti za djecu i mlade u našim župama za sad postoje samo u vidu neke ideje, ali vjeroučitelji već smišljaju i prave planove koje ćemo aktivnosti imati kad počne nova školska godina. Susrećući se uvijek sa sličnim poteškoćama, ipak znaju što je najvažnije i za koga i zbog čega se trebaju truditi i nikada ne odustajati, čak i kada nam toliko toga ne ide na ruku. Ljubav prema Bogu i bližnjemu je najvažnija, a ona je kreativna i dosjetljiva, te uvijek nađe načina.

Druga strana pitanja

Ovaj broj *Zvonika* posvećen je godišnjim odmorima. Jedan dio tekstova kao i naših svakidašnjih razgovora tiče se planova za odmor i destinacija tko će ih gdje provesti. A gdje će svoj odmor provesti vjeroučitelji? Tamo gdje se može ljetovati s mjesečnim primanjima malo većim od državnog minimalca, od kojih još treba platiti račune i prehraniti obitelj. No, možda uspijemo i napraviti neki izlet do Palića ili Bačke Topole, jer se (na sreću) nisu ispunile prijetnje da će škole s nama raskinuti ugovore na kraju školske godine i tako nas uskratiti za dvije ljetne plaće.

Vjeroučitelji... toliko važni za Crkvu, za društvo, a pomalo zanemareni, podcijenjeni, gurnuti u stranu, nevidljivi.

Svima želim lijep i Duhom bogat godišnji odmor, da od jeseni zaista možemo u nove radne pobjede.

Jelena

Ljudi vole kad smo zajedno

Piše: dr. sc. Andrija Anišić

Nedavno sam gostovao na TV K23. Govorio sam o Katoličkoj crkvi. Poslije emisije, s g. Ibrahimom, voditeljem emisije sjeo sam u jedan kafić popiti kavu. Kad nas je vidio, približio se jedan gospodin koji je poznao njega i mene. I rekao je da mu je to drag prizor: katolik, musliman i on pravoslavac. Rekao je: *Ovo bi trebalo fotografirati. Lijepo je to kad se ljudi različitih uvjerenja i opredjeljenja sastaju.* Doista, ljudi vole kad smo zajedno. Osobito kad su zajedno predstavnici različitih Crkava i religija. Dva puta sam bio s o. Draganom u jednom vrtiću za Božić. Svatko od nas je nastojao približiti djeci Božić prema tumačenju svoje Crkve. O. Dragan je sudjelovao i na dvama susretima bračnih parova u meni povjerenoj župi sv. Roka. Ljudi su bili oduševljeni njegovim nastupom. Ljudi vole kad smo zajedno i kad međusobnom ljubavlju i suradnjom svjedočimo da različitost može ljude ujedinjavati i obogaćivati. To je bilo lijepo. No dva događaja – jedan na svjetskoj a drugi na lokalnoj razini – puno važnija od onog što sam ispričao, potaknuli su me da stavim takav naslov za ovu moju rubriku u *Zvoniku*.

Svima nam je poznato da se na Duhove navečer, u vatikanskim vrtovima zbio čudesan molitveni susret pape Franje, patrijarha carigradskog Bartolomeja te predsjednika Izraela Šimona Peresa i palestinskog predsjednika Mahmuda Abasa. Jedan zanimljiv susret zbio se i u Subotici. Naime, u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće 17. lipnja održana je tribina kojoj je okvirni naziv bio „Djeca smo Abrahamova. Božji zakon u suvremenom svijetu“. Na toj tribini govorili su predstavnici Katoličke, Pravoslavne i Reformirane Crkve te predstavnici Židovske i Islamske zajednice.

O tim susretima dijaloga pripadnika različitih religija želim vas izvijestiti u ovom svojoj rubrici.

Nevjerojatno a ipak stvarno

Papa je u jednom trenutku svog hodočašća u Svetu zemlju pozvao dva predsjednika da dođu u njegov dom na zajedničku molitvu. Papa se „na terenu“, u Svetoj zemlji uvjerio i osobno kako je bolna podjela i kako su tragične posljedice zbog zaraćenosti dvaju naroda. I začudo, oba predsjednika odazvala su se Papinom pozivu.

Molitva za mir bila je na Duhove, 8. lipnja. Započela je u 19 sati i trajala je, zajedno s kratkim obraćanjima, oko dva sata, a bila je trodijelna: židovska, kršćanska te muslimanska. Pridružili su joj se poglavar Pravoslavne Crkve, imami, rabini, vjernici.

Papa Franjo u vatikanskim vrtovima sjedio je u sredini između dvojice predsjednika, a patrijarh Bartolomej u njihovoj neposrednoj blizini. Nakon molitve i kratkih obraćanja sudionici su zasadili maslinu, što je uobičajena gesta pri susretima na kojima se moli za mir ili koji su posvećeni miru.

Papa je Peresu i Abasu prenio svoju želju da odgovore na težnje svojih naroda za mirom na Bliskom istoku te da *pronađu snagu za dijalog*.

Za mir je potrebna veća hrabrost nego za rat, kazao je Papa. *Treba hrabrosti kako bi se reklo 'da' pregovorima i 'ne' neprijateljstvima, 'da' poštivanju sporazuma i 'ne' provokacijama, 'da' iskrenosti a 'ne' dvoličnosti*, rekao je Sveti Otac. *Ovo je bio susret koji odgovara na žarke želje svih onih koji čeznu za mirom i sanjaju o svijetu u kojem muškarci i žene mogu živjeti kao braća i sestre a ne više kao protivnici i neprijatelji*, naglasio je Papa. Papa je zajedničkom molitvom želio pokazati da tri monoteističke religije imaju zajedničke korijene i moraju zajedno djelovati za mir.

Peres, koji ima 90 godina i čiji mandat istječe sljedeći mjesec, pozvao je iz Vatikana Palestince i Izraelce na *mir među jednakima*, naglašavajući da je *naša misija donijeti mir našoj djeci. Možemo, zajedno i sada, Izraelci i Palestinci, pretvoriti našu uzvišenu viziju u stvarnost blagostanja i napretka. U našoj je moći donijeti mir našoj djeci. To je naša zadaća, naša sveta misija roditelja*, rekao je Peres.

Abas je uputio molitvu za *sveobuhvatni i pravedni mir našoj zemlji i regiji tako da naši narodi i narodi na Bliskom istoku i u cijelom svijetu mogu uživati u plodovima mira, stabilnosti i suživota. Želimo mir sebi i svojim susjedima*, rekao je.

Zajedno i u Subotici

Na inicijativu o. Dragana Stokina, pravoslavnog svećenika, uz potporu Fonda „Konrad Adenauer“ iz Beograda,

na susretu u Subotici, nažalost, malom broju sudionika, obratili su se mons. dr. Andrija Anišić u ime Katoličke crkve, o. Dragan Stokin, u ime Srpske Pravoslavne Crkve, efendija, Bajazit Nicović – u ime Islamske vjerske zajednice, Tomislav Halbrohr u ime Židovske zajednice, Sofija Menđan – Mađarska Evangelička kršćanska crkva. Oni su svatko iz kuta svoje zajednice govorili o vjeri Abrahamovoj s posebnim naglaskom kako njihova zajednica gleda na pripadnike drugih religija. U ime Fondacije Konrad Adenauer sve prisutne je pozdravila Jelena Jablanov Maksimović, a zanimljivo predavanje je održao i Dragi Vučković, načelnik Sjeverno-bačkog okruga, koji je rekao da je za obnovu društva u R. Srbiji nužna i duhovna obnova svih stanovnika.

Ja sam u svom izlaganju istaknuo da Katolička crkva svoj odnos prema vjernicima drugih kršćanskih zajednica temelji i gradi dva značajna dokumenta II. Vatikanskog sabora. To su Dekret o ekumenizmu, Dekret o Istočnim katoličkim crkvama s posebnim naglaskom na poglavlje „Dodiri s braćom rastavljenih Crkava“ te Deklaracija o odnosu Crkve prema nekršćanskim religijama. Bilo je od tada i drugih značajnih dokumenata u tom smislu. Katolička crkva svoj odnos s različitim od sebe gradi ekumenizmom s pripadnicima drugih kršćanskih Crkava a dijalogom s drugim kršćanskim religijama.

U svom obraćanju nisam objašnjavao te pojmove, jer će za to biti prilike na budućim tribinama. Zadržao sam se na pojmu civilizacije ljubavi koja je nužna i za ekumenizam i za dijalog. Dok nas s kršćanima drugih kršćanskih Crkava veže ista vjera nadahnuta Kristovim evanđeljem, dotle nas s pripadnicima Islamske i Židovske zajednice osobito veže vjera Abrahamova jer taj svijetli lik i njihove zajednice osobito štiju.

O civilizaciji ljubavi i dijalogu tada sam rekao: *Papa Pavao VI. prvi je upotrijebio izraz civilizacija ljubavi godine 1975. i od tada on je postao sastavni dio doktrine i djelovanja Katoličke crkve. Pojam civilizacije ljubavi sveti papa Ivan Pavao II. podigao ga je na pijedestal ideala suvremenih sinova i kćeri Katoličke crkve i dobre volje.*

Druga knjiga Ljetopisa

Piše: dr. Sc. *Trvadar Fehér*

Kada čovjek ulazi u svijet znanja, onda u školi počinje s najjednostavnijim zadaćama. Tako u drugoj knjizi Ljetopisa Jahve počinje poučavati čovjeka o njegovoj egzistencijalnoj zadaći, što će trajati oko tisuću godina.

Na početku ove knjige Salomon traži mudrost od Boga, kako bi upravljao narodom, i kako bi izgradio hram (1 pogl.). Odmah slijedi opis gradnje (2-5 pogl.). Današnji čitatelj bi mislio da je to neki anakronični tekst: opis zgrade, zlata, srebra, oltara, posuđa, prijenosa Kovčega saveza... Sve je to propalo, nestalo... Čemu bi služio današnjem čovjeku? Možda ni sam židovski pisac nije znao u koju svrhu piše ovu knjigu... Ali Jahve je znao! Gradi se divan hram Bogu, svetište koje je iznutra čisto, od zlata, od srebra, od cedrovine, sve je posvećeno, daleko od profanoga i grješnoga... Starozavjetni čovjek – oko 900. godine pr. Kr. – na vrlo niskoj razini je poznavao svoje egzistencijalne zadaće. Misli da je Jahvi draga materijalna stvarnost hrama. No, neće dugo vremena proći, i po prorocima Bog počinje drugu „lekciju“.

Ako dalje čitamo ovu knjigu, vidimo da se poslije Salomonovog vladanja izraelska država raspada. Počinju previranja: kraljevi, političari, partije, strani vladari „kuju“ svoju pravdu, i zajednica je sve dalje od Jahve. Bog podiže svoj glas po Jeremiji: *Ne uzdajte se u lažne riječi: Svetište Jahvino! Svetište Jahvino! Svetište Jahvino! Ali ako zaista popravite svoje putove i djela svoja, i ako zaista budete činili što je pravo, svatko prema bližnjemu svojem... boravit ću s vama na ovome mjestu* (Jer 7,4-7). Hram je u redu, on je od zlata i srebra... Ali Jahve sada traži da čovjek bude slično – u svom moralu i vjeri – zlato i srebro. Događa se distanciranje od kamene zgrade, i naglasak se stavlja na ono živo, na čovjeka.

Treća Jahvina „lekcija“ bila je veoma teška: do babilonskog sužanjstva (587. god. pr. Kr.) Salomonov hram su više puta oštetili, zatim popravljali. Poslije četiri vijeka nakon tog vladara zgrada sasvim propada. Nema zlata i srebra, ali ima zajednice, kojoj Bog želi

nešto vrjednije dati: *Dat ću vam novo srce, nov Duh udahnut ću u vas!* (Ez 36,26). Židov bi morao postati hramom u duhovnom smislu. Babilonsko sužanjstvo i razaranje hrama relativizira vrijednost materijalnog sjaja, ali izabrani nisu bili dobri učenici. Opet se kreće u izgradnju Svetišta – doduše vrlo teško i mučno (knjiga Ezre i Nehemije). Ta vremena su anarhična, proroci šute, veliki ratovi oduzimaju mnogo života... S Herodom Velikim (73.-4. god. pr. Kr.) još će jedanput zasjati zlatni i srebrni hram, vjerojatno daleko raskošniji od Salomonovog svetišta. Čak ga grade i poslije Isusove smrti na križu, jer je dovršen 63. god. p. Kr.! Koliko je dugo trajala izgradnja, toliko brzo je razrušen od Rimljana 70. god. p. Kr. Ovo je bila zadnja Jahvina „lekcija“ – iz koje je trebalo naučiti ono što Bog traži od čovjeka.

Otac više nije slao proroka, nego svoga Sina: *Ovdje je nešto veće od hrama* (Mt 12,6). Nazarećanin je došao pokazati svijetu: Stvoritelj želi ljude koji su sveti. Ne divno izrezbaren kamen, ukrašen plemenitim metalima, itd., – nego čovjeka, koga krasi vjera i visoka razina morala. Bog nije čekao dalje, Sina je učinio živim hramom. Isus kaže Židovima: *Razvalite ovaj hram, i u tri dana*

opet ću ga podići... On je govorio o hramu svoga tijela (Iv 2,20-21). Božanska pedagogija kroz hiljadu godina stigla je do svoga cilja: stvorenje je svetište, u kome živi Bog.

Sv. Pavao dva puta spominje ovu čovjekovu stvarnost: *Ne znate li da ste hram Božji...?* (I. Kor 3,16; 6,19). Uskrsli nije podigao velebnu zgradu – mada nema ništa protiv kamenih crkava. On je izgradio zajednicu, Crkvu, koja je živi hram. Ta nova ljudska zajednica mora biti od članova koji su kao zlato i srebro – u njihovim riječima i djelima. Od Salomonovog kamenog svetišta čovječanstvo je stiglo – po Isusu – do živoga hrama. Druga knjiga Ljetopisa je početak te pedagogije. No, daleko je važnije da u naše vrijeme katolici budu ostvarenje i svršetak tog puta preobraženja. Imamo sakramente, u kojima primamo Isusa Uskrsloga. Imamo Duha Svetoga, koji upravlja srcima našim. Nema prepreke – osim grijeha – da kršćani stvarno postanu hramom, u kojem živi Bog, i po kojima daruje ovaj svijet dobrim djelima i riječima. Time je ostvaren Jahvin plan: čovjek koji sjaji, koji je čist, daleko od profanoga, za kojim ostaju djela vrijedna zlata i srebra.

Nebeska tišina i zemaljski žamor

Piše: Zvonimir Pelajić

Ljudska kultura najviše je opravdanje čovjekova postojanja. Ona podrazumijeva staru mudrost koja nam preporuča da ne radimo drugima ono što sebi ne želimo. Tako nećemo napraviti ništa loše ni zajednici, ni obitelji, niti sebi samom. Kultura potvrđuje neprolazne životne vrijednosti, odnosno vrijednosti koje se prenose sljedećoj generaciji. U tom smislu, čovjek ostavlja iza sebe neizbrisive tragove i trebao bi nastojati živjeti u zajedništvu sa svim ljudima. Pri tome je ljudska komunikacija od iznimne važnosti, a svake negativne podjele mogu biti pogubne.

Kada je u pitanju komunikacija, ne mislim na razgovor za stolom uz jelo i piće, već na logiku koja pretpostavlja da riječi budu kazane na vrijeme i točno onoliko koliko je potrebno. Ipak, moramo priznati da smo još daleko od stare mudrosti koja kaže: zatvori usta, otvori oči!, ali bilo bi dobro na tome raditi. Uz to, jako je važno prepoznati razliku između onoga što ide naprijed i onoga što ide iza. U našem životu teško se prihvaća ono prvo, čak se vodi i borba između ova dva oprečna stava. Teško se dolazi do središnjeg puta koji bi eliminirao te suprotnosti i donio mnogo dobra u svakoj sredini.

Od istine, kao kćeri vremena, ne može se pobjeći, ali sjetimo se još jedne mudrosti: Ljubimac sela je – kradljivac vrline, jer se on trudi ugoditi svijetu i tako se proslaviti. A ljudi s takvim uskim pogledima na svijet teško uvažavaju ovakva mišljenja. Zbog toga neki ne razlikuju drvo od šume i vode donkijhotovsku borbu u svojim sredinama te na taj način kočte brži napredak zajednice

kojoj pripadaju. Još je davno jedan mislilac rekao: „Budući da ne mogu pronaći sebi suborce koji idu središnjim putem, moram okupljati oko sebe ili previše usrdne, ili previše oprezne. Prvi se žure učiniti previše mnogo, drugi rade premalo.“ Za upućene u ovu tematiku poznato je da postoje mnogi zaslužni pregaoci koji nas vode svojim djelima u višu sferu kulture i umjetnosti, ali je i znatan broj onih koji, osim što kritičare, ne rade gotovo ništa.

Osobno bih volio da postoji više skromnih ljudi, slobodnih od prozaične svakodnevice, spokojnih, ali ispunjenih duhovnom dubinom, jednostavnih, ali lišenih taštine. Onih koji ne robuju trci za uspjehom i idu središnjim putem, uvijek spremnih na razuman kompromis. Ima li takvih? Da, ali takvi su upravo na meti onih drugih, oličenih u mediokritetu i opovrgavanju angažiranih pojedinaца pa i omalovažavanju njihova rada. To razara našu dušu, stvara nezdrave odnose među ljudima i unutar njih. Na taj se način naša suvremena kultura i kulturna baština sporo ili nikako integriraju u opću kulturu koja stremlje europskim vrijednostima. Zato se možemo zapitati kako se treba ponašati u ovom promjenljivom svijetu, a da se nitko ne nađe pogođen, uvrijeđen, zapostavljen.

U našem društvu zapostavljeno je znanje, ali i sposobnost da se o drugima sudi po sebi. I tako dolazimo i do pojma čovječnosti. Intuicija čovječnosti tjera čovjeka tražiti svoj put, a to je put „zlatne sredine“. Ali, nadareni pojedinci taj put uzdižu u vertikalnom smjeru, dok spomenuti mediokriteti žele ostati za

stolom i uživati u zemaljskom žamoru. Ipak, čovječnost ne smije biti nedostižan ideal. Biti ili ne biti čovječan, ovisi od nas samih. Uvjeren sam da ima ljudi u svijetu koji su dali makar jedan dan za služenje čovječnosti. U svakoj zajednici zasigurno ima takvih ljudi. Oni, zapravo, spašavaju svoj narod od nestanka i svojim neumornim radom to potvrđuju. Zato često nailaze na nerazumijevanje i nepovjerenje od onih koji ništa ne rade na svom duhovnom napretku, nego samo za svoju korist i slavu.

Dakle, čovječnost je nešto uvijek dostupno, ali teško dostižno. Mogli bismo reći da je to put moralnog napora u kome se ponekad mora i žrtvovati. Začudo, uvijek se nađu dobri ljudi da nam priteknu u pomoć kada nam je to potrebno. U župnim zajednicama, pokraj operativnog djelovanja, uvijek treba postojati i kršćansko-moralni sadržaj, jer kao vjernici posvetili smo se Bogu i traženju pravog smisla postojanja, u kome je ego manje važan od vječnog spasenja.

I ovdje postoje dva tipa ljudi: jedni teže višim ciljevima, a drugi su zadovoljni trenutkom zemaljskog žamora. A tako često ne želimo jedni drugima pomoći, iako je mnogima to doista potrebno. Bez uske suradnje i dijaloga između svih ljudi, harmonije i sinkroniziranog djelovanja među njima i u njima, doći se postupno do propasti i nestajanja svih vrijednosti, a to bi moglo značiti i nestanka, ne samo pravoga puta i kulturne baštine, nego i cjelokupnog čovječanstva. Jer, budućnost pripada onima koji se najdalje i najdulje sjećaju svoje prošlosti.

Krizma u Sonti

Fotografija je snimljena u Sonti na dan svete krizme, oko 1940. god. Na njoj je krizmanica Marica Prelić, Bušina (rođ. 1932.- god. smrti nepoznata autorici), rođena u Sonti, do udaje živjela u Sonti, potom u Erdutu gdje je i umrla i kuma Manda Ištvanov, Puzina, udana Domić, Dončeva (1909.-1977.), rođena, živjela i umrla u Sonti.

U skladu s vjerskom tradicijom, krizme su se u Sonti obavljale od kada postoji svijest o vjeri. Običaji oko krizmanja su ostali skoro isti do danas. Za krizmu su djeca birala svoje kumove. To je mogla biti i nepoznata osoba iz sela, odnosno, poznata samo iz viđenja. Ako se djetetu dopadala iz samo njemu znanih razloga, razlozi su bili uvažavani. Kumovi su mogli biti i poznati djeci, ali su morali zaslužiti njihove simpatije. U nekim obiteljima se krizmano kumstvo prenosilo i prenosi s koljena na koljeno. Budući krizmani kum ili kuma nikada nisu odbijali molbu budućeg krizmanika. Kao i danas, i u prošlim vremenima bila je to velika čast.

Dužnost budućega kuma ili kume je bila da djetetu, prije krizme, nešto daruje. Vrijednost dara je uvelike ovisila od imovnog stanja budućega kuma. Obično su se darivali dijelovi odjeće, zlatne ili srebrne naušnice i u novije vrijeme ručni satovi. Imajući u vidu ovu fotografiju, za djevojčice bi to bio prslučić, *frosluk*, koji je sašiven od kašmira sa cvijećem, optočen zlatnom ili srebrnom trakom, *portom*. Oslíkana svilena kecelja, *molo-vani (trukovani) pregač*, obrubljen čipkom i optočen *portom*. U nekim slučajevima dar bi bila kompletna oprava, kako kod djevojčica tako i dječaka. Krizmanica nosi košulju, *košuljac*, vezenu, od ručno istkanog naboranog platna, *svijana* (od bijelog pamuka), ukrašenu šljokicama, *pulama*. Na njoj je šarena suknja od lakog kašmira, *kašmarina* ili *delina*. Ispod nje viri ručno izrađena čipka, *ekleraji*. Oko vrata nosi lažnu ili koraljnu crvenu ogrlicu, *crveno zrnje*. Obuvena je u bijele sokne *zokne* i papučice. U ruci drži maramicu i krunicu, *patrice*. Nosí frizuru *pletence*. To su dvije kike, pletenice, *repa*, na potiljku ukrštene i omotane oko glave. Uši joj krasi *bočići*, naušnice od zlata ili srebra, s dragim kamenom ili bez njega.

Kuma je odjevena u tamnoplavo, *tegecko*, ili braon, *kafancko* (može biti da je i dr. tamnije boje) ruho, *ruvo*. *pregač* je od saten svile s *mašinski* urađenim naborima. Glavu je povezala maramom, *križanom marankom*. Boja marame se birala prema boji ruha. *Križana* marama ima utkane i prekrizne pruge od umjetne, *prisne*, svile, svjetlije boje. Ispod suknje se također naziru *ekleraji*. Obuvena je u šarene, rukom izrađene, *štrikane ljope*. U ruci drži molitvenik, *svetu knjigu* i *patrice*. Krizmane kume stoje na čilimu, *čilimcu*, kućne izrade.

U vrijeme kada je fotografija snimljena, krizmanika je u Sonti bilo do stotinu, pa i više. Poslije obavljenog

čina krizme, kum ili kuma su vodili svoje kumče na ručak u svoju kuću. Ručak je bio obilan kao na svadbi. Posluživala se (kao i do današnjih dana) *živinska supa* s ručno izrađenim tankim rezancima, kuhano meso i sos od rajčice, *sose*, razna pečena mesa i salate. Slane kifle, *peretki*, gibanice, slatki kolači i torte. Krizmanici koji su dolazili sa salaša a i mnoga druga djeca su se stidjela jesti u „tuđoj kući“, jer se u drugim kućama jelo rijetko, zbog oskudice. No, kad bi se malo bolje upoznali, *ukalašili*, obično bi sve prolazilo na opće zadovoljstvo.

Krizmani kumovi su se poštovali i voljeli cijeli život. Na Uskrs koji bi slijedio poslije krizme, običaj je bio da kumče posjeti svoga krizmanog kuma ili kumu. Red je bio da u rupčiću ponese krizmanom kumu ili kumi šareno uskršnje jaje.

Mandina kćer Ana Miloš, Fajferova, rođena Domić, Dončeva, 1930. god., živi u Sonti i priča:

Lipo sam znala šarat jajca za Uskrs. Sa voskim i svakima farbama. Najlipše sam izabrala i na Uskrs ponela kume na dar. Zoto mi je kuma dala punu tacnu kolača da ponesem doma.

Ruža Silađev

Predstavljena zbirka pjesama Željke Zelić

Zbirka pjesama „(intimna) Kronika srca“ **Željke Zelić** koja je krajem 2013. godine tiskana u nakladi NIU „Hrvatska riječ“ iz Subotice, predstavljena je u petak 20. lipnja u Čitaonici Gradske knjižnice u Subotici.

Zbirka sadrži ukupno 40 pjesama podijeljenih u pet ciklusa: „Početak“, „Borba“, „Rastanak“, „Odlazak“ i „Susret“. **Zvonko Sarić**, v. d. urednika naklade „Hrvatske riječi“ je nakon kratkog uvoda predstavio razvoj ženskog pisma u povijesti književnosti, a o samoj zbirci pjesama govorili su urednik knjige **Davor Bašić Palković** te profesorica književnosti **Nevena Mlinko**, koja je ovu zbirku pjesama prikazala kao dramsko djelo. Na samom kraju okupljenima se obratila i autorica **Željka Zelić**, rekavši kako ne bi voljela da njene pjesme budu shvaćene doslovno, da kroz njih čitatelji gledaju nju samu, već da kroz njih pokušaju doprijeti do sebe samih, jer *pjesnici ne pišu uvijek i samo o sebi već i o svemu onom što svi mi čutimo u svom srcu, ali se rijetko ohrabrimo to glasno izreći ili napisati.*

Stihove iz zbirke govorila je **Marija Jaramazović** uz glazbenu pratnju mladog i nagrađivanog gitarista **Matije Perčića**, a dosad neobjavljene stihove **Željke Zelić** govorila je **Ivana Kuka**. /Zv/

Željka Zelić (Subotica, 7. lipnja 1980.), novinarka, književnica. Osnovnu i srednju školu završila je u Subotici, a studij novinarstva diplomirala je na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu 2007. godine. Uposlena je u Gradskoj upravi grada Subotice. Zamjenica je glavnoga urednika katoličkog mjesečnika *Zvonik* (Subotica) od 2007., članica Uredničkoga vijeća katoličkog godišnjeg kalendara *Subotička Danica* te članica Nakladničkoga vijeća NIU „Hrvatska riječ“ u Subotici. Dopisnica je Informativne katoličke agencije – IKA i *Glasa koncila*. Dobitnica je novinarske nagrade „Posvećeni život u Zagrebu“ (2007.), dodijeljene od strane HUVRP i HKVRP. Pjesme su joj objavljivane u *Zvoniku*, *Subotičkoj Danici* te književnim časopisima *Riječi* (Matica hrvatska Sisak) i *Nova riječ* (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici). U nakladi NIU „Hrvatska riječ“ tiskan joj je roman *Bezdan* (Subotica, 2006.).

Saša Grunčić dobitnik priznanja „Dr. Ferenc Bodrogvári“

Nagrade *Dr. Ferenc Bodrogvári*, koje Skupština Grada Subotice dodjeljuje od 1980. godine, ove su godine dodijeljene orguljašu **Saši Grunčiću**, direktoru fotografije **Akosu K. Kovácsu** i **Dejanu Vujinoviću**, menadžeru u području kulture.

Nagrada je za mene bila iznenađenje, ali vrlo mi je drago i počastvovan sam prizanjem. Ona će sigurno značiti i hrvatskoj zajednici i Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata, koji je stao iza projekta „Glasovi orgulja u ravnici“, koji smo radili unatrag nekoliko godina. Drago mi je što je lokalna samouprava prepoznala vrijednosti onoga što radimo i da je u tijeku sa svime što se događa kod nas, kazao je povodom nagrade Saša Grunčić, profesor Muzičke škole u Subotici.

Dodjeljujući priznanje koje nosi ime pisca i filozofa dr. Ferenc Bodrogvárija, gradonačelnik **Jenő Maglai** istaknuo je kako dodjeljujući ove nagrade Grad slijedi ideje koje je dr. Ferenc Bodrogvári zastupao – prepoznavanje i podupiranje mladih i sposobnih umjetnika, čime ih se želi motivirati da jednako nastave i dalje.

Priznanje *Dr. Ferenc Bodrogvári* dodjeljuje se istaknutim mladim kulturnim stvaraocima u području književnosti, likovne i glazbene umjetnosti, koji su svojim djelima pridonijeli razvoju kulturnog života grada ili dali prinos na polju kulture

u zemlji i inozemstvu, uzimajući u obzir za-pažena ostvarenja u prethodnoj kalendar-skoj godini. Nakon serije orguljskih koncerata pod nazivom „Glasovi orgulja u ravnici“, održanih diljem Vojvodine i u Hrvatskoj, prof. Saša Grunčić je u produkciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata koncem 2013. godine snimio svoj prvi nosač zvuka na kojemu se pod istoimenim nazivom nalaze skladbe vojvođanskih skladatelja **Stanislava Prepeka** i **Albe Vidakovića**. Predstav-lanjem orguljske glazbe, kako na desetak koncerata u zemlji i inozemstvu tako i na nosaču zvuka, Saša Grunčić je potvrdio kvalitetu koju Subotica njeguje u kulturnom i glazbenom ži-votu i tako pronio slavu glazbene Subotice i vojvođanskih skladatelja i izvan zavičajnog prostora. /prema: HR/

Novi broj časopisa za sakralnu glazbu *Sveta Cecilija*

Prvi ovogodišnji dvobroj stručnoga časopisa za sakralnu glazbu *Sveta Cecilija* – glasila Instituta za crkvenu glazbu „Albe Vidaković“ Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskoga društva crkvenih glazbenika, objavljen je u nakladi *Glasa Koncila*.

Novi broj, uza stalne rubrike i redoviti glazbeni prilog, donosi jedan dio radova sa znanstvenoga simpozija o crkvenom glazbeniku **Albi Vidakoviću** koji je održan od 15. do 18. svibnja u njegovu rodnom gradu Subotici, povodom stote obljetnice njegova rođenja i pedesete obljetnice smrti. Naime, Vidaković je ostavio neizbrisive i za hrvatsku crkvenu glazbu značajne tragove kao crkveni glazbenik, pedagog, skladatelj, muzikolog i nadasve osnivač Instituta za crkvenu glazbu Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta.

Rubrika *Članci*, donosi, među ostalima, tekstove o Albi Vidakoviću **vlač. Stjepana Beretića** i **Jasne Ivančić**.

U rubrikama *Iz glazbenog života biskupija* te *Iz rada Instituta za crkvenu glazbu* mogu se pročitati izvještaji s brojnih crkvenih glazbenih događanja, iscrpan izvještaj s Dana Albe Vidakovića održanih u Subotici, kao i razgovor s maestrom Tomislavom Fačinijem.

Odlazak petrovaradinske orguljašice Anice Nevolić

U 84. godini života, 17. lipnja preminula je petrovaradinska orguljašica **Anica Nevolić**.

Svojim je dugogodišnjim orguljanjem i zborovodjenjem zadužila ne samo novosadsku župnu crkvu Imena Marijina, u kojoj je provela najveći dio svoga crkvenog glazbenog života, već i župu Uzvišenja sv. Križa, Biskupijsko svetište Gospe Tekijske i crkvu sv. Jurja u Petrovaradinu. Anica Nevolić potječe iz stare petrovaradinske obitelji, kao jedino dijete **Ivana** i **Angele Fabijanac**. Rođena je 1930. godine. Osnovnu je školu završila u Petrovaradinu, a gimnaziju u Sr. Karlovcima. Odgojena u pravom kršćanskom duhu, u 16. godini pridružila se pjevačima svoje župne crkve Uzvišenja sv. Križa u Petrovaradinu, a već godinu poslije započela je kao samouka, mukotrpno i ustrajno, vježbati sviranje na harmoniju. Godine 1949. postala je učenicom **Helme Cvetnić**, sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog, pod čijim je vodstvom u samostanu i crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu devet godina učila sviranje na glasoviru i orguljama. U nastojanju da svoj crkveno-glazbeni repertoar obnovi u skladu s pravilima liturgije, Anica je godine 1966. poticajno djelovala i na petrovaradinskog velikana **Stanislava Prepreka**, koji je za potrebe njezina glazbenog rada sa zborom skladao 31 misu, 111 crkvenih himana i mnogo drugih crkvenih popijevaka. Time je i hrvatska crkvena glazbena baština obogaćena sadržajnim skladbama. Preselivši se u Novi Sad krajem 1966. utemeljila je mješoviti pjevački zbor, koji je nakon deset godina postojanja dobio naziv *Laudanti* (Hvalitelji). S njime je, slično kao i s nekadašnjim pjevačkim zborom u Petrovaradinu, nastupala i u mnogim crkvama Srijema, Bačke, Slavonije i Banata. Anica je prigodom proslave svoga srebrnoga jubileja izdala knjižicu s naslovom *Pjevajmo Gospodinu pjesmu novu*, a prigodom 30. obljetnice svoga djelovanja knjižicu s naslovom *Slatko je pjevati Bogu našem*. Za uspomenu na svoj zlatni jubilej, objavila je malu brošuru s naslovom *50 godina crkvenog glazbenog rada*. Tijekom svoga predanog služenja ravnala je stotinama pjevača, a na orguljama je svirala oko 16.000 puta. Za svoj dugogodišnji orguljaški rad dobila je pismeno priznanje Đakovačko-srijemske biskupije i papinski i apostolski blagoslov u vidu diplome. Pokopana je u četvrtak, 19. lipnja na staromajurskom groblju u Petrovaradinu. Sprovod je vodio župnik župe Uzvišenja sv. Križa **vlač. Stjepan Barišić**. Pokoj vječni dao joj Gospodin! Počivala u miru Božjem.

P. Pifat

Novi nosač zvuka s marijanskim pjesmama

U nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u lipnju je izašao drugi nosač zvuka „Kraljica Bodroga“ pod nazivom *Faljen Isus, Dvice!* s 15 pjesama šokačkih Hrvata iz Monoštora posvećenih Blaženoj Djevici Mariji. Renomirana ženska pjevačka skupina „Kraljice Bodroga“ Kulturno-umjetničkog društva Hrvata „Bodrog“ iz Monoštora na ovom, drugom po redu nosaču zvuka, predstavlja se izborom vokalne glazbene građe sačinjenog od takozvanih *marijanski pisama*, koje su posvećene Blaženoj Djevici Mariji.

**Nosač zvuka bit će predstavljen
u okviru Festivala marijanskog
pučkog pjevanja
u crkvi u Monošturu
12. srpnja s početkom u 18 sati.**

Vrijeme je za odmor!

Što ste sve radili tijekom prošle školske godine? Učili? Da, bilo je učenja, ali i zabave. U zabavu

bismo mogli ubrojiti mnoge dodatne aktivnosti, od folklora, plesa, sporta, sviranja, slikanja, pisanja, čitanja...

Odmor dolazi kao zaslužena nagrada onima koji su bili vrijedni tije-

kom godine. S obzirom da naši Zvončići i Zvončice imaju lijepe rezultate i u školi i u mnogim dodatnim aktivnostima, što se vidi i u ovom *Zvoniku*, slijedi odmor na kojem ćete imati dovoljno vremena za druženje. Idite van, u prirodu, plivajte, skačite, igrajte se. Uživajte u cvijeću, ljepoti prirode koju je Bog tako čudesno stvorio. Ali, ne zaboravite da bez blagoslova Božjeg život nije potpun. Zato, nedjeljom u crkvu na misu, navratite i radnim danom – Isus će se jako obradovati, kako bismo uvijek bili pravi i radosni kršćani!

Vaša Zvončica

Misa zahvalnica

U subotu, 31. svibnja, djeca koja pohađaju katolički vjeronauk kao izborni predmet u školi sudjelovala su na svetoj misi zahvalnici. Učenici iz subotičkih škola i iz okolnih mjesta zahvalili su ovom prigodom Bogu za kraj uspješne školske godine. U subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske oko tisuću djece pjevalo je „Tebe Boga hvalimo“ i na taj način zao-kružilo još jednu vjeronaučnu godinu. Misno slavlje predvodio je **mons. Stjepan Beretić**, katedralni župnik, uz koncelebraciju **preč. Franje Ivankovića**, **vlač. Dragana Muharema** i **vlač. Josipa Vogrinca**. Misi su nazočili: djeca iz vrtića „Marija Petković“ Sunčica i Biser, učenici osnovnih škola: „Matija Gubec“, Tavankut, „Vladimir Nazor“, Đurđin, „Ivan Milutinović“, Mala Bosna i Subotica, „Vuk Karadžić“, Bajmok, „Pionir“, Žednik, „Miroslav Antić“, Palić, zatim učenici subotičkih osnovnih škola: „Matko Vuković“, „Grof Sečenji Ištvan“, „Sveti Sava“, „Sonja Marinković“, „Miloš Crnjanski“, „Jovan Mikić“, „Majšanski put“, „10. Oktobar“, „Ivan Goran Kovačić“, „Kizur Ištvan“, osnovna i srednja škola „Žarko Zrenjanin“, učenici srednjih škola: Gimnazije „Svetozar Marković“, Kemijsko-tehnološke škole, Tehničke škole „Ivan Sarić“,

Ekonomске škole „Bosa Milićević“, Medicinske škole i Politehničke škole. Sviranje i pjevanje pod misnim slavljem predvodili su Tamburaški orkestar HGU „Festival bunjevački pi-sama“ pod ravnanjem **Mire Temunović** i zbor iz Žednika „Markovi lavovi“ pod vodstvom **Nataše Perčić**. Mons. Beretić u svojoj propovijedi jasno je poručio svima: „Tako se vladaj da, kad te netko sretne, bude radostan. Potrudi se da uvijek donosiš radost i budeš drugima na veselje.“ /HR/

Moja Prva pričest

O slavlju Prve svete pričesti, na satu školskog vjeronauka u OŠ „Ivan Milutinović“ u Maloj Bosni, koji je bio posvećen ovom važnom događaju, prvopričesnici su napisali svoje dojmove. Iz njihovih iskrenih dojмова evo sažetka najboljeg što su doživjeli:

DARIJA NAĐHEDEŠI: Jednog jutra sam ustala i otišla na svetu misu. Ali ovo je bila posebna misa. Obukla sam bijelu haljinu, na glavu su mi stavili vjenčić i križ oko vrata. Onda smo laganim koracima sa župnikom krenuli u crkvu gdje je sve bilo veoma lijepo i svečano. Recitirala sam. Ovaj dan ću pamtititi do kraja života.

MARIJA STANTIĆ: Na mojoj Prvoj pričesti bilo mi je veoma lijepo. Od velikog uzbuđenja imala sam tremu, te noge nisam ni osjećala dok sam recitirala. Ali nisam dozvolila sebi da se zbunim. Mi djevojčice imale smo lijepe frizure, a momci su imali lijepe košulje. To mi je bio najbolji dan na svijetu.

MARKO STANTIĆ: Kad sam se toga jutra probudio bio sam sretan, jer je to bio dan moje Prve pričesti. Mama mi je u crkvi rekla da je ponosna na nas, moju sestru blizanku Mariju i mene, jer smo oboje prvopričesnici. Ove riječi su dirnule moje srce. Kod kuće su nam se pridružili gosti i čestitali su nam.

GORAN ANTUNOVIĆ: Na dan moje Prve pričesti svi smo se obukli ljepše nego inače. Još smo obukli i bijele haljine. Kad sam recitirao, imao sam tremu. Ali sve je dobro prošlo. Ovo je bio dan kojeg ću pamtititi.

Vjeroučiteljica Verica

OČE GERARDE

Oče Gerarde, dragi naš po svome zagovoru usliši nas.

Usliši naše vapaje, molbe i primi sve naše žalbe.

Tokom svog života pobožan si bio i malom Isusu se molio.

Kad su ljudi k tebi na ispovijed dolazili uvijek su čista srca odlazili.

U ispovjedaonici ljude si ispovijedao i njihove slabosti i grijehе slušao.

Kod tebe se na grobu skupljamo danas želeći da se moliš za nas.

Djeca na grobu tvome okupljaju se sada gdje mir i svjetlost Kristova vlada.

Na Gerardovo skuplja se djece roj da ti pjeva slatki poj.

Danijel Hatmađ, VII r. Sombor

Ministrantski susret u Tavankutu

Svake godine u tavankutskoj župi Srca Isusova ministranti iz svih župa koji se služe hrvatskim jezikom skupe se i proslave zajedno svetu euharistiju. Zahvale Bogu za proteklu godinu, ministrantsku, ali i školsku. Toga dana ćete u tavankutskoj crkvi oko oltara i po klupama zateći dječake, a i po koju djevojčicu, u bjelini, radosne i zagledane u hostiju – na ministrantskom susretu. Ove je godine taj susret bio u subotu 7. lipnja.

Misu je predvodio i pripovijedao sončanski župnik **vlč. Josip Kujundžić**, a s njim su koncelebrirali mnogi svećenici, i jedan đakon, koji je na Petrovo postao svećenik. To je naš **Dražen Dulić** iz Starog Žednika. Nakon toga ministranti su

se natjecali u kvizu, a pobjedu je odnio nitko drugi no upravo sončanski ministrant. Čestitamo mu na ovom izvanrednom uspjehu iz vjeronaučnog, ali i ministrantskog znanja.

Nakon kviza uslijedio je nogomet. Podijeljeni u dvije skupine, ove godine prvo mjesto i u maloj i u velikoj skupini su odnijeli ministranti iz subotičke župe svetog Roka. Veoma su se dugo pripremali i nakon godine poraza, uspjeli su osvojiti prvo mjesto, i to ne jedno, već dva. Na kraju, kako se ne bi vratili praznih trbuha, domaćin se pobrinuo i pripravo svima izvrstan grah. A tko voli grah, zna kako je on najbolji kad se kuha „na veliko“, a još je bolji kad se objeduje u zajedništvu.

Tko bi mogao ovome odoljeti? Ako Vas zanima i želite biti i Vi ministrant, obratite se Vašem župniku i ... vidimo se iduće godine u Tavankutu.

Silvester Bašić

Kerske „Kraljice“ obradovale Kerčane

I ove su godine „kraljice“ ljeljale Kerom. Kerske kraljice okupile su se na župi svetog Roka, vrijedno vježbale par tjedana te dočekale Dove da zablistaju u punom sjaju. Dok su se drugi odmarali nakon ručka, četrnaest djevojčica uređivale su se kako bi bile dostojne imena „kraljice“. U tom su im pomogle **Ružica Šimić, Jozefa Skenderović, Dajana Šimić, Miljana Boić, s. Silvana Milan, Bernadica Ivanović** i po koja baka i mama. Uz kraljice ide i pastir, a ove godine su bila čak trojica. Njima je pomogao **Petar Gaković**. Uz nošnju čuvanu u obiteljima, nošnju za „kraljice“ je osigurao HKC „Bunjevačko kolo“ iz Subotice. „Kraljice“ su krenule

kerskim ulicama „ljeljajući“ i pjevajući već poznate, ali i specifične „kerske“ kraljičke pjesme. Nadaleko su se čule, te su im u susret otvarali vrata, prozore ili izlazili na ulice kako bi uživali u ovom prekrasnom običaju Hrvata Bunjevaca. U svoj dom „kraljice“ su primile obitelji **Čeliković, Zelić, Vukov, Vojnić Zelić, Pančić** i **Skenderović**. Sunce je žarilo i nije bilo lako, ali su „kraljice“ bile u pravom smislu „kraljice“ te su sve izdržale. Završnica ovoga dana bila je sveta misa na kojoj su „kraljice“ sudjelovale, a potom i „odljeljale“ nekoliko kraljičkih pjesama župniku **mons. dr. Andriji Anišiću, mons. Marku Forgiću** i puku okupljenom ispred crkve. Tako je ove, kao i svih prethodnih godina, održan običaj „kraljica“ u Keru. Kad pogledamo svih ovih 14 djevojčica i trojicu momaka obučenih u bunjevačku narodnu nošnju, možemo biti mirni i sigurni da nam neće nestati običaji. /**B. I.**/

Strah

Bojite li se koga? Ili vas je nečega strah? To su samo neka od pitanja koja se postavljaju na ovu temu. Naravno da se ničega ne trebate bojati, osim Boga. Ali ni On nije toliko strašan. On od nas samo traži da budemo svjesni njegove slave i postojanja. Nedavno sam čula izjavu jednog poznatog pjevača koji je rekao kako se ničega ne boji osim gubitka neke drage osobe. To me ponukalo na razmišljanje o strahu, o tome čega se i koga bojimo. Shvatila sam da je pjevačeva izjava zapravo brzopleta. Možda bismo mogli odgovoriti na pitanje koliko se puta tijekom dana uplašimo nečega, ili se nesvjesno bojimo nečeg i koliko smo svjesni malih strahova? Mali strahovi su, već sama riječ kaže, kratkotrajni ali su veoma česti. Pjevač u tom trenutku toga nije ni bio svjestan te njegova izjava sličí onome - da skinem novinara s vrata. Prije nekoliko tjedana i ja sam osjetila taj mali strah. Vraćajući se kući, vidjela sam četiri sove, na tri različita mjesta. Jednoj sam osobi to i rekla a ona me uplašila načinivši stravičnu facu. Pitala me jesam li sigurna da su bile četiri. Pomislila sam, da li da kažem da ih je bilo manje ili više od četiri, no zanimalo me je što znači kada

vidiš četiri sove. Svojim pitanjem uistinu me uplašila, jer sam pomislila da je to nešto loše. U mene je ušao neki strah. Ne biste povjerovali što mi je rekla! Odahnula sam. Dakle, nije bilo ništa loše pa sam se potom umirila. Ono što je rekla je smiješno, ali to ipak neću ovdje otkriti. Neka ostane malo tajnovitosti. Ako netko želi saznati odgovor, ako to stvarno želi, saznat će.

Uživajte u ljetu i nemojte strahovati.

Larisa Skenderović

Misa za mlade u Tavankutu

Redovita, lipanjska misa za mlade, koja se održava svakog prvog petka u mjesecu, služena je u Tavankutu u crkvi Srca Isusova. Svetu misu predvodio je **preč. Franjo Ivanković**. Na misi je bilo stotinjak mladih.

Sljedeća misa mladih je 4. srpnja 2014. godine, u crkvi sv. Jurja u Su-botici (Senčanska crkva).

Srdačno vas očekujemo! /N.N./

Moje misli

* Život je labirint. Ideš, ideš, potrčiš, zaletiš se bezveze i udariš o zid. Kreneš dalje i tko zna koliko puta. Tko zna već koliko dugo tako. Kad i ako izađemo odatle, nećemo se sjećati izlaska više nego tih zalijetanja, udaranja glavom o zid i prije svega neumornih nastavaka.

I u razgovoru sa mnom, rekla je – Ne vidim, kako može biti bolje?

Navečer, pošavši putem svojih obveza koračala je ulicama. Bio je mrak i lijeno se spuštala magla. Gomila nepokupljenog lišća prostirala se njenom stazom, a jedino no ipak jasno, pa možda i pomalo mistično svjetlo, dolazilo je od mjeseca. Mjesečina je nesebično kupala sve te, pred njom obične detalje. Ispod široke kapuljače podigla je glavu, i sljedećeg trenutka, kut smeđeg oka ukrasi sitna suza; kao kad bi rosa odlučila krasiti svježi plod, nekog divljeg kestena. Tiho i neprimjetno u nju se uvukla nenadana radost. Kroz glavu joj prođe misao – da svaki život piše svoj roman, a najbolja su ona poglavlja koja djeluju kao bajka.

Dao sam joj tad ono što i ranije jesam – lišće da joj šapatom prenese moje riječi i sitne anđele, koji se na njenim trepavicama i u kosi igraju. Dao sam joj da vidi, ali ne samo to, nego i doživi, ono bolje.

(Posvećeno mojoj starijoj sestri.)

Danijela Nuspl

Obavijesti

Vjeronauk u dvorištu župe sv. Roka (u Keru),
nedjeljom u 18,30

Emisija „U svjetlosti hodimo“
ponedjeljkom u 21,30
na Radio Mariji

Emisija „Kateheza za mlade“
srijedom u 21,30
na Radio Mariji

Što ostavljaš iza sebe?

Naši životni koraci su teški i često vode ogorčenju zbog nekakvog nezadovoljstva u sebi. Zanemarujemo tuđe probleme i poteškoće smatrajući da su naše najveće i da samim tim mi ne možemo nikome pomoći. Odustajemo lako i time vodimo do zaključka da nam je dan bio loš. Ostavljamo za sobom trnje koje povrjeđuje ljude koji krenu za nama jer ih mi odbacujemo svojom negativnošću i nezainteresiranošću.

Postoje trenuci kada jednostavno samo sjediš, gledaš u prirodu i uviđaš da je to prelijep i jedinstven trenutak za kojeg bi volio da traje vječno. I miran si, i sretan si. Ali čim se po savršeno zamišljenom danu izmijeni plan, mi zaboravljamo da i dalje taj isti dan može biti predivan i jedinstven. Treba razumjeti da nije uvijek najbolje samo ono što mi želimo i da Bog već ima dobar plan za nas. Najveća čovjekova vrлина i moć je kada je sretan zbog nečijeg uspjeha, sreće, bitnog događaja u životu jer time dokazuje svoju nesebičnost, poniznost i samim tim iskrenu želju da tom nekom želi sve najbolje.

Pitaš li se ikada jesi li zakrčio put do sebe?

Pospi svoj put mirisnim cvijećem. Kažem cvijećem kako bismo lako i bezbolno mogli hodati po njemu, bez ikakvih poteškoća, nesigurnosti i osjećaja nepo-

željnosti. Kažem cvijećem jer ono predstavlja ljepotu i mir koji trebaju naći tek kada dođu do tebe, da ih umiriš, da ih zagrliš. Cvijećem jer ono izaziva sreću zbog veselih i žarkih boja, poput raznih veselja u tvom životu. I topline zbog onih nježnih i skoro neprimjetnih cvjetova koje odlikuju one tajne koje održavaju mnoga prijateljstva i predstavljaju znak povjerenja. Nemoj zaboraviti na miris cvijeća, miris koji će ljude oko tebe privući svojom zagonetnošću i milinom. Ljude koji će ti uljepšati barem po koji trenutak života.

Pospi svoj put mirisnim cvijećem.

Kristina Ivković Ivandekić

A gdje je tvoje svjedočanstvo!?

Danas, kada svatko od nas ima pravo na vlastito mišljenje, na vlastite stavove i slobodu da te stavove javno, bez ustručavanja iznosi, kao da smo se uplašili. Koliko godina je čovječanstvo težilo idealu slobode, koliko ljudi je položilo svoje živote za ideju slobode i jednakosti!? I čovječanstvo je uspjelo. Nema više ropstva, „čak“ su se i žene izborile za svoja prava i tu smo stali. Ideali su se promijenili. Sada se više nitko ne želi isticati. Kao da je cilj proći ovom Zemljom, proživjeti svoj život ne dižući nikakvu buku, ne postavljajući nikakva pitanja i ni na koji način ne skretati pažnju na sebe.

Međutim, tu leži opasnost za nas kršćane. Kako ćemo biti „sol zemlje i svjetlost svijeta“ (usp. Mt 5, 12-13) ako se uklopimo u more ljudi koji nas okružuju? Mi smo pozvani naviještati Radosnu vijest drugima i to moramo činiti. Koliko često se svatko od nas našao u društvu u kojem se Bog vrije-

đao? I koliko puta je svatko od nas zašutio, zatajio? Sigurno ste mnogo puta čuli vaše prijatelje kako psuju, izgovaraju Božje ime uzalud. U takvim prilikama nemamo hrabrosti zamoliti ih da u našoj prisutnosti ne govore tako, a još rjeđe se usuđujemo objasniti im zašto ne bi smjeli tako govoriti. Vremenske nepogode koje su nedavno pogodile čitavu regiju dale su tim „nevjernim Tomama“ još jednu prigodu da nas upitaju: „Gdje je sad taj vaš Bog? Kako on dopušta da ljudi pate ako vas toliko voli?“ Na takvim i sličnim pitanjima mnogi

kršćani koji su mlaki u vjeri padnu. Umjesto svjedočanstva vjere oni se često samo slože s ljudima koji ih napadaju. Ali, svaki kršćanin koji se tako lako predaje opasnost je za našu vjeru. U vrijeme kada se čitav svijet tako brzo mijenja, nama su potrebni ljudi postojani u vjeri koji će svoju vjeru svjedočiti svima i bez obzira na posljedice.

Dragi mladi, i mi smo pozvani svjedočiti svoju vjeru. Nemojmo se ustručavati svojim prijateljima, koji nisu vjernici, posvjedočiti svoju vjeru. Nikad ne znate kako to može djelovati na njih, možda se netko od njih preobrati baš zbog vašeg svjedočanstva.

Tatjana Lendvai

Svanuo je divan dan. Ne, ne, ipak ne, ova prethodna rečenica baš i ne odgovara ovom tekstu. Kiša je. Već danima pada i ne kani prestati. Čemu kiša? Čime smo uvrijedili Boga da nam je poslao kišu? Ničim, naravno. Kiša je normalna pojava u ovo doba godine, samo što nekad jednostavno zna pretjerati. Kiša je lijepa i u njoj treba uživati. Ona puno toga može učiniti, puno lijepih stvari koje mogu trajno ostati vezane u našim srcima. Zamislite da ispod kišobrana dok lije silna kiša zagrlite vama dragu osobu. Zar nije predivno? Dok lagano koracate po mokrim pločnicima osjetite toplinu oko svoga srca jednaku onoj i kada sunce sja. Kiša nam nekad i dobro dođe jer za to vrijeme možemo pročitati i neku dobru knjigu, ili razgovarati s dragim osobama u toplom domu. No, je li kiša ona koja vas veže za neke negativne stvari? Pa ne bi trebala biti. Postoji kiša dobrih stvari. Ona je posebna, a ujedno je i dobra. Kiša dobrih stvari nam se može dogoditi samo ako u njenoj izradi sudjelujemo i mi i naša dobra djela. Ona ne pada često jer je rijetka pojava, često upravo zbog toga jer smo mi katkad lijeni dozvati ju. ☺ Kiša u našem životu treba predstavljati nešto lijepo i nešto za čim bismo žudili svakoga dana. Sjetite se samo kako u Sahari mjesecima ne pada kiša. Kako bi nama bilo da smo bez kiše toliko dugo, a naročito bez one dobre kiše! Uvenuli bismo. Nismo ni spremni o tome razmišljati. Ipak mislim da u danima koji nam predstoje žudimo samo za onom dobrom kišom, kišom dobrih stvari. Mnogi od nas se lagano pripremaju za odlazak na godišnje odmore i sigurno im ne bi odgovarala kiša. No, dobro, nismo mi ti koji biramo. ☺ Možemo se samo moliti za dobru kišu. Evo i jednog savjeta za sve koji ne vole kišu. Kiša je jedna od prirodnih pojava i u veoma malim količinama se javlja na određenim mjestima na Zemlji. Mi se nalazimo u području

gdje su kiše normale pojave i umjerene su. No, katkad znaju dosaditi i onima koji je vole. Mnogi je ne vide mjesecima i žude za jednom kapi. Zato svaki puta kada pada kiša budimo sretni jer smo odabrani vidjeti kako pada i imamo priliku nakon nje vidjeti vedro nebo i osjetiti miris zraka nakon nje. To su predivni osjećaji koji potvrđuju ono da nakon kiše dolazi sunce. Poslije svake kiše dolazi nešto dobro i to je ono što nas treba ohrabrivati. ☺ Pa tako isto u životu. Kada nas „zakači“ neka nezgodna kiša, trebamo biti sretni i optimistični jer znamo da će uskoro doći neko bolje vrijeme, neka dobra kiša za nas. Nikada nemojmo biti nespremni za kišu, uvijek sa sobom nosimo kišobran, iako je vedro. Nikad ne znamo, ona se zna pojaviti kada je najmanje očekujemo. I zbog svega toga rečenica s početka ovog teksta odgovara ovoj maloj i iznenadnoj pričici. ☺

Larisa Skenderović

MOLITVA

Ima dana kada teško je,
kada problemi dušu ti more.
Postoje i dani kada sve po tvojoj volji je.
Ima momenata kada čovjek pomisli
da nema više izlaza,
kad ti se čini da ništa više smisla nema.
Ali znaj, u životu sve rješava čvrsta vjera.
A kad dođu teški dani
s molitvom u srcu ti ustani.
S molitvom uvečer leži
i znaj, svaki se problem riješi.
I kada u životu imaš ljepotu
ne zaboravljaj molitvu
ona je za sve nas tu.

Danijela Pejić

Knjige

Dnevnik čitanja

Prikazi knjiga koje čitam

Kad sam jednoj osobi pričala kakve me teme obično zanimaju, te o čemu obično pišem, dakle kritike različitih knjiga, filmova itd., ta osoba me upitala zašto ne pišem o stvarima koje volim. To me ostavilo blago zatečenu. I sad sam, za ovaj mjesec dobila zadatak napisati ponešto o knjigama koje bih preporučila, sasvim logičan zadatak za ovaj mjesec jer ništa toliko ne govori o ljetu kao knjige. Pa evo, započet ću s onim što ja volim, ali ću pokušati i proširiti izbor za sve one koji vole nešto drugo. A bit će tu i par internetskih linkova, ukoliko netko nije u mogućnosti nabaviti neke od ovih knjiga.

Za sve koji se vole svadati s ateistima na internetu...

Dobro, naslov je malo pretjeran. Ovo je za sve one koji vole apologetiku, koji vole upoznati svoju vjeru u detalje i koji vole argumentirati svoje katoličke stavove. Tu imam samo jednu riječ – Chesterton. Evo par njegovih citata „Odgovor bilo kome tko govori o višku stanovništva je pitati ga je li možda on taj višak stanovništva; a ako nije, kako zna da nije.“; „Kada ljudi odaberu ne vjerovati u Boga, ne događa se to da ne vjeruju u ništa, nego to da postanu sposobni vjerovati u bilo što.“ Svojim rečenicama, ovaj kandidat za sveca znao je „poklopiti“ bilo koga i imao je odgovore na pitanja koja su i danas vrlo aktualna. Chesterton je pisao teološke knjige poput *Heretika* i *Pravovjerja* ali i romane poput *Kluba čudnih zanimanja*

i niza detektivskih romana gdje je glavni lik otac Brown.

Za sve one koji se žele pobliže upoznati s njegovim mislima i njegovim književnim djelom, preporučam ovu stranicu :

<http://croatianchester-tonians.blogspot.com/>

Kad smo već pri ovoj temi, nedavno sam otkrila sjajnu stranicu, koja satirički prikazuje logiku svih onih koji tvrde da Boga nema

http://www.thomism.org/atheism/atheist_logic.html

Za sve one koji vole psihologiju...

Bračni par Bennett napisao je knjigu *Temperament*. Ova knjiga ne samo da detaljno opisuje sva četiri klasična temperamenta, nego govori nešto i o odnosima između različitih temperamenata, o roditeljstvu u odnosu na temperament roditelja i djeteta, te kakva vam molitva odgovara i neke smjernice za duhovni život. Još jedna zanimljivost je da knjiga nabraja nekoliko svetaca za svaki od četiri temperamenta.

Za sve one koji žele ojačati svoju vjeru...

Kada se osjećam onako, malo-dušno i razočarano, i slabo u vjeri, volim čitati priče o preobraćenju na ovoj stranici

<http://whyimcatholic.com/index.php/conversion-stories>

Takve priče me uvijek podignu i podsjetu na sve ono lijepo u našoj katoličkoj vjeri, a ljudi koji su se preobratili zaista inspiriraju svojom revnošću.

Kršćanski romani

Jeste li znali da je ona bludnica na koju nitko nije bacio kamen i kojoj je Isus rekao „Ni ja te ne osuđujem“ prevarila svog mnogo starijeg muža, koji ju nije volio, s rimskim vojnikom koji je probao Isusov bok? Niste, zato što se to nije dogodilo. Ali roman Louisa De Wohl-a nam pripovijeda o tome, i na koji način je Isus promijenio živote manje poznatih likova iz Biblije. Pisac Michael D. O'Brien još je jedan poznati pisac romana s kršćanskom tematikom.

Za motivaciju...

Za dobar početak dana ili samo kao motivacija da živimo kao bolji kršćani, mogu poslužiti knjige koje sadrže misli i djela raznih svetaca. Sami znate koji vam sveci najbolje „leže“, a ako ne, potičem vas da istražite malo. Možda će vam se dopasti snovi Don Bosca i njegova predanost mladima i djeci, možda su za vas citati Majke Tereze i njezina ljubav prema siromašnima ili poticaji Josemaria Escriva.

Evo, ovo su neke od knjiga, linkova, koje bih mogla preporučiti. And if all else fails – uvijek možete čitati Bibliju. Zvuči kliše, znam, ali toliko malo poznatih, ali fantastičnih priča iz Biblije nikad ne pročitamo, a podjednako su zanimljive kao bilo koje književno djelo.

Vrijeme je da se promijeni ... kut gledanja

Dragi čitatelji! U ovom broju želimo se upoznati ☺. Pitamo Vas – što ćete popiti u ovu lijepu ljetnu večer? Čašu vina ili možda ledeni čaj? Je li Vam udobnije na plastičnom stolcu ili na drvenoj klupi? Uzmite si još jedan jastučić, ipak je malo svježije već... Ako ste se smjestili i ako ste se poslužili (uzmite si još keksića, domaći su i svježil!), možemo početi razgovor. Možemo li ovog puta ostaviti aktualne teme po strani, osobito politiku i nogomet? Samo ugodne teme večeras, molim! Popričajmo jedni o drugima – kakvi smo bili kad smo bili mali, kakvi smo sad, koja nam je omiljena boja i gdje bismo najradije na odmor... Nemojmo se začuditi otkrijemo li da bismo najradije bili baš tu gdje smo – među prijateljima, ljubljani pravom ljubavlju, opuštenu i prihvaćeni... (Ivh)

Bračne teme

Komunikacija: čekić i čavli, ili...

U Irskoj postoji jedna stara narodna izreka: „Ako je čekić jedini alat koji imaš, vrlo je vjerojatno kako će ti svi problemi izgledati kao čavli!“ Primijenimo li tu izreku na komunikacijske tehnike i bračni život, dobijemo sljedeće: *Kada u bračnom životu koristimo 'vlastiti jezik' poput čekića, vjerojatno su 'riječi' poput čavala i napadaju supružnika.*

Svi ćemo se složiti kako je takav način komunikacije neprihvatljiv. Kako onda izbjeći korištenje komunikacijske tehnike 'čekića'? Uvijek treba krenuti od sebe u analizi poteškoća koje nastaju na području međuljudskih odnosa. Zašto nam se čini kako je uvijek lakše 'definirati' drugoga, ali prvo je nužno 'definirati' sebe. Tko sam ja? Pa krenimo, tko ste vi? Poznate li sebe ili ste se zamaskirani u naličje onoga što je opće društveno prihvatljivo, skrivajući svoje pravo ja, koje može ugledati svjetlo dana samo u obiteljskom ili bračnom okruženju? Kako bi vas drugi ljudi opisali? Vedrima ili mrzovoljnima? Sposobnima za suradnju i zajedništvo ili ne? Društveno prihvatljivi? Prijateljski raspoloženi? Marljivi? Prilagodljivi ili neprilagođeni? Kao drugo, de-

tektirajte u kakvom je stanju vaša bračna zajednica... Kojom ocjenom biste ocijenili svoj brak? Suočite se s činjenicom da ni jedan brak nije savršen, ali težite savršenosti. Treće, brak je prije svega slobodno zajedništvo. Ako je tako, koliko ugro-

žavate individualnost vašeg bračnog druga? Prihvaćate li ga u potpunosti, ili je vaša životna misija 'promijeni drugoga, a ne sebe'? Cjepidlačite li u braku? Kritizirate li uglavnom postupke vašeg bračnog druga? Tražite li stalno 'trunke' u njegovom, tj. njezinom oku? Četvrta točka je metoda 'vlastite kože'. Kako bi se ti osjećao da se supružnik ponaša prema tebi baš kao što se ti većinom ponašaš prema njemu, tj. njoj? Je li ti 'vlastita koža' u tom slučaju ugodna? Možemo se poslužiti i drugom logikom, Isusovom:

Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga (Mk 12,31).

Nakon što ste podnijeli ovakvo samoispitivanje, spremni ste za drugoga, spremni ste za riječ, za komunikaciju. Vaš stav neće nalikovati 'čekiću', vaše riječi neće biti 'čavli'!

(Suzana Matošević, www.vjerajdjela.com)

Beznadni slučajevi

Ima, kažu, ljudi koji su beznadni slučajevi. Oko njih, kažu, ne treba se truditi. Na njih, kažu, nema smisla trošiti vrijeme. Jer, kažu, to bi vrijeme bilo izgubljeno i taj trud neplodan. Ali ja ne znam ni jedan plod koji je manji od svojega sjemena.

Znam da najprije mora izrasti stablo. Znam da prođu godine prije nego što donese ploda. Znam da obaraju stabla i prije nego što donesu ploda. Znam oluje koje mogu skršiti i stabla bremenita plodovima.

Ali ne znam ni jedan plod koji u sebi ne bi nosio novo sjemenje.

(Stjepan Lice)

Živjeti bajku...

Koja vam je omiljena bajka? Koja vam se „Disney“ princeza najviše sviđa? Navijate li za vile ili vještice? :) Ima li nečega u bajkama da vas smeta, možda plaši? Volite li bajke za laku noć ili za dobro jutro? Živate li svoju bajku? Jeste li u fazi rješavanja problema (pobijediti zmaja, naći ili probuditi princezu/princa, za jednu noć od sobe pune slame isplesti zlato?) ili ste doživjeli sretan kraj, pa sad smišljate sami nastavak svoje bajke?

Bajke su zbilja krasne – daju nam prekrasan osjećaj da se može ostvariti svesvesve i da će dobro uvijek pobijediti zlo već na ovome svijetu ako... Eh, to „ako“ je problem ☺. Bajke kažu da ako si lijepa princeza, imaš šanse za dobar život: doći će princ, riješiti tvoje možebitne probleme i – eto sretnog kraja! Ako nisi plemenita roda i – eto nevolje – tek prosječna izgleda, traži si „ulogu“ negdje drugdje, možeš biti vila ili vještica! Ako nisi princ, pa čak ni vitez, pa još ako nisi naoružan – možeš zaista imati tek sporednu ulogu!

Klasične bajke pune su poruka o tome da je ljepota dobra i da je treba nagraditi, dok su ljudi koji su ružni prikazani kao zli, podli i pokvareni. Istraživanje o 168 bajki koje su oko 1800. godine napisala braća Grimm (skoro polovica tih priča je ekranizirana, a pet najpopularnijih su „Pepeljuga“, „Snježana i sedam patuljaka“, „Uspavana ljepotica“, „Crvenkapica“ i „Ivica i Marica“) otkrivaju da se u 94 % bajki govori o vanjštini i da se u prosjeku u svakoj bajci ljepota spominje 14 puta (ženska mnogo češće nego muška: u jednoj bajci se o muškoj vanjštini govori 35 puta, a o ženskoj čak 114). Oni koji nisu bili lijepi nisu dobro prošli u bajkama braće Grimm: u skoro 20 % priča ružnoća se poistovjećuje s pokvarenošću i podlošću, te su u mnogim bajkama ružni ljudi kažnjeni. Te poruke posebno utječu na djevojčice i njihovo samopouzdanje, čak mnogo više nego što to roditelji mogu i pretpostaviti. Stručnjaci kažu da je veoma važno da djevojčice na vrijeme shvate da ljepota nije jedina kvaliteta na osnovu koje se vrednuje jedna osoba: ako to shvati kao mala, ona će u zrelim godinama bez problema moći prepoznati prave vrijednosti. I dječaci „uče“ iz bajki ponašanje prema djevojčicama. O „modernim bajkama“ – drugi put!

Bajke nisu suštinski problem i one samo potenciraju stereotipe koji postoje (i najvjerojatnije – neće nestati) i mnogo je bolje da roditelji pomognu djeci s njima se suočiti. Na stereotipe treba ukazivati direktno, što prije to bolje i što češće i naučiti dijete načinima da ih na vrijeme svlada. Svako štivo djecu nečemu uči i važno je biti svjestan kakve su mu poruke: nije dovoljno djetetu samo pročitati neki sadržaj (npr. bajku), već je neophodno o njemu popričati, približiti djetetu pravo

značenje i na kraju zajedno prokomentirati priču. Bajke se mogu malo i promijeniti ☺, svakako ne prenaglašavati vanjštinu (osobito je ne povezivati previše s moralnim osobinama i životnim ishodom) i naravno, vrlo jasno iskazati pouku. Bajka „Ljepotica i zvijer“ se spominje kao priča s dobrom poukom, jer je u toj priči junakinja zaljubila zvijer zbog osobina njegove ličnosti, a ne zbog njegovog fizičkog izgleda.

Uzore biramo sami! Želimo li da se našoj kćeri dopadne princeza koja, neovisno o svom izgledu, radi na svojoj dobroti i pameti i svoju „sudbinu“ ne stavlja u ruke prvog lijepog princa koji naiđe i počne joj laskati, a kojem je to jedina istaknuta kvaliteta, osim konjaničkih sposobnosti, popričajmo s njom o tomu. Želimo li da naš sin nađe svoju „pravu princezu“, treba mu otvoreno reći da „test“ nije zrno graška pod 12 perina i da je prava muška plemenitost u srcu i glavi, a ne u – prijevoznom sredstvu. Također, u svijetu nigdje ne postoji radno mjesto „princ“ i „princeza“ (provjereno ☺), ali svaki muškarac i žena – ukoliko svoje od Boga dare na dobro koriste i nauče voljeti – mogu postati nekome „princ“ i „princeza“ i zaista (neovisno o veličini „dvorca“, materijalu od kojeg je „kruna“ načinjena, boji kose i očiju, broju sinova i kćeri, itd.) živjeti sretno do kraja života, pa čak i – u vječnosti... (vh)

Gábor Tormásy: Staratelj crkve, župna dobra

(nastavak)

Piše: *Stjepan Beretić*

Današnji vjernici slabo poznaju dužnosti staratelja crkve. Još u 19. stoljeću postojao je u bačkoj župi staratelj (sindik). U Baču su ga zvali ŠINDIK. U bačkom župnom arhivu se vidi otisak njegova pečata. Dvojica sindika i župnik su imali po jedan ključ od župne blagajne. Ni jedan nije mogao otključati blagajnu bez druge dvojice. Na okruglom pečatu se vide tri unakrst položena ključa.

IV. Staratelji crkve

3. Budući da se kanonski pohod ne može obavljati svake godine, ni od staratelja se ne može uvijek dobiti uvid u stanje crkvene blagajne. Neka zato župnik svake godine o spomendanu svetoga Jurja, odnosno od trenutnog kanonskog pohoda zajedno sa starateljima crkve ode kotarskom dekanu, da mu podastre obračun koji priprema staratelj crkve. Isto tako će pokazati i matične knjige župe i filijala. Tada će dekan odobriti ili odbiti odobrenje obračuna. Spis o tome neka se čuva u crkvenoj blagajni. Taj će spis prigodom najbližeg našega kanonskoga pohoda ili pohoda našega opunomoćenika prikazati kako bi se nalaz mogao unijeti u zapisnik kao dokaz za jednu i za drugu stranu. Nadalje, neka gospoda dekani ovu naredbu u njima povjerenim župama vjerno provode, a vlastoručno napisane opaske neka polože u crkvenu blagajnu. Nas će svake godine obavijestiti o ishodu obračuna. Vođenje crkvene blagajne će biti lako, ako se za to izaberu pošteni i gorljivi muževi, koji se za to izuzimaju od javnih nameta i od desetine koja se nama isplaćuje, kako bi se što gorljivije i vjernije starali o crkvi.

V. Župna dobra

Naređuje se:

1. Neka ona vlastelinstva, koja imaju pravo patronata, ovo shvate kao ozbiljnu opomenu, da su prema odredbi njegovoga kraljevskoga veličanstva župnu kuću dužni podići o svom trošku; narod ne smiju prisiljavati ni na prije-

voz, ni na manualni rad niti na novčane priloge, nikako neka ne računaju na crkvenu blagajnu za popravak župnoga doma. Neka za župnike izdvoje razmjernu površinu oranica u trajni posjed. Ovdje se primjećuje da se ovoj naredbi tako udovoljava da će vjernici jedne župe, osim što plaćaju lukno, zasijati određenom količinom pšenice župnikovu zemlju, pokositi će urod, uvesti će ga i ovršiti.

2. Da vjernici ne bi zamrzili svoga župnika zbog prinadležnosti određenih za njegovo izdržavanje, ili da se u vjernicima ne bi ugasila njihova djetinja ljubav i privrženost prema njihovom duhovnom ocu, zato će dužnost općinskog suca biti da on ubire lukno i novac za župnika, što će župniku isplatiti uz odgovarajuću priznanicu. Neka ovu svoju dužnost tako točno izvršava da župnik ne bi bio prisiljen trpjeti oskudicu zbog njegova propusta. A suci (iudex, bíró = sudac, tj. predstojnik sela) neka na svoj način traže i ubiru lukno.

VI. Pravilo za štolu

Za krštenje – zajedno s uvodom župnik treba dobiti 40 denara (srebrnih novčića). Za vjenčanje, ako su zaručnici njegovi mještani, dobit će 1 forint i 50 denara, ako su stranci platit će 3 forinta. Za uvod nove mlade dobit će 12 denara. Gdje običaj uvoda nije uobičajen, mora se uvesti, ako je potrebno i pod prijetnjom globe. Za sprovod starih župnik treba dobiti 1 forint. (U stare se ubrajaju svi oni koji su obavljali uskrsnu ispovijed.) Za sprovod dojenčeta dobit će 50 denara. Za svaku svjedodžbu koju župnik izda, za izvadak iz matičnih knjiga, kao krsni, smrtni ili vjenčani list platit će mu 1 forint. Za tihi misu se plaća 50 denara, a za pjevanu svetu misu bilo zavjetnu, bilo pokojničku treba platiti 1 forint. Za nagradu za govor nad pokojnikom župnik će se dogovoriti sa zainteresiranima.

Valja primijetiti da prinadležnost koja ide crkvi za sprovod treba isplatiti staratelju, koji o tome vodi knjigu i o svemu podnosi godišnji izvještaj dekanu, a dekan će podnijeti izvještaj nadbiskupu. Crkvi treba platiti za zvonjenje

kod sprovoda odraslih vjernika četrdeset denara, a za zvonjenje kod djece 20 denara. I konačno, ako tko želi da se njegov pokojnik isprati u plaštu, platit će crkvi 1 marijaš (srebrni novčić s Gospinim likom).

VII. Propisi za kantora i učitelja

1. Neka se i kantor i učitelj ili meštar ponašaju prema župniku s dužnim poštovanjem i poslušnošću. Neka mu rado služe u poslovima koji spadaju u djelokrug župnog ureda. Jednako tako neka poštuju mjesnoga suca, prisežnike i zapovjednike. S obzirom na svoj položaj, neka bez otezanja i bez mrmljanja obavljaju svoje dužnosti.

2. Kantor ili meštar neka djecu ne uče samo ćudoređu i znanostima, nego neka ih marljivo poučavaju i u kršćanskom nauku i u pjevanju. Neka ih svaki dan po dvoje odvede ili otprati na svetu misu. A župnik neka češće pohodi školu i neka pazi da kantor ili meštar odgovara svojim dužnostima.

3. Ako služba sakristana pada na kantora, neka pripazi da sve bude uredno, čisto i u redu. Sakristan polaže prisegu u župnikove ruke, u nazočnosti jednog ili drugog prisežnika, da će s predmetima koji su mu povjereni vjerno postupati.

4. Kantor prati pogrebnu povorku pjevanjem. Pomaže župniku u njegovoj službi i kad podjeljuje sakramente. Za tu svoju službu dobiva dio štole koji ga ide, dok župnikova štole ostaje nedirnuta. Kantor će kod krštenja dobiti 10 denara, kod vjenčanja mještana 25 denara, a kad se vjenčaju vjernici iz druge župe 50 denara. Kod uvoda nove mlade i roditelje 5 denara, kad se sahranjuju odrasli 25, kad se sahranjuju djeca 12 denara. Kod pokojničkih svetih misa dobit će 50 denara. Kako je već spomenuto, kantorova je dužnost pratiti svećenika kad nosi Oltarski sakrament ili posljednje pomazanje bolesniku, da svećeniku doda ono što mu je potrebno i da mu bez oklijevanja bude na usluzi. Zanimari li tu svoju dužnost, izgubit će svoj dio štole.

Koliko puta na pričest dnevno?

Odgovara: Dragan Muharem

Možda je već u prijašnjim brojevima Zvonika pisano o tome koliko se puta na dan vjernik može pričestiti, ali smatram da je to potrebno ponovno pojasniti jer se mnogi nađu u nedoumici glede toga. U nekim posebnim situacijama sudjelujem na više svetih misa i zanima me da li Crkva dopušta još jednom pričestiti se? I još nešto, da li misa vjenčanja, koja se najčešće slavi subotom, važi i za nedjelju?

I. F., Subotica

Poštovana, zahvaljujem na Vašem pitanju i slažem se s Vama da je važno pojasniti odredbe Crkve u vezi s pričješćivanjem. Ovdje bih citirao odredbe Zakonika kanonskog prava koje se tiču sudjelovanja vjernika u presvetoj euharistiji. Izdvojiti ću samo one odredbe koje se tiču Vašeg pitanja.

Kan. 912 - Svakom krštenom kome se to pravom ne zabranjuje može se i mora dopustiti da prima svetu pričest.

Kan. 916 - Tko je svjestan teškog grijeha, neka, ako prije ne obavi sakramentalnu ispovijed, ne slavi misu i neka se ne pričješćuje Gospodinovim tijelom, ako nema važna razloga i nema pogodno prigode za ispovijed; u tom slučaju neka se sjeti da je dužan pobuditi čin savršenog pokajanja koji uključuje nakanu da se ispovjedi što prije.

Kan. 917 - Tko je već primio presvetu euharistiju, može je ponovno istoga dana primiti samo u euharistijskom slavlju u kojem sudjeluje.

Kan. 918 - Veoma se preporučuje da vjernici primaju svetu pričest u samom euharistijskom slavlju; onima pak koji je zbog opravdana razloga mole neka se podijeli izvan mise, uz održavanje bogoslužnih obreda.

Kan. 919 - § 1. Tko želi primiti presvetu euharistiju, neka se barem sat vremena prije svete pričesti uzdrži od bilo kakva jela i pića, izuzevši samo vodu i lijek.

§ 3. Osobe poodmakle dobi i oni koji boluju od neke bolesti, a i oni koji ih dvore, mogu primiti presvetu euharistiju iako su prethodnog sata uzeli nešto hrane.

Kan. 920 - § 1. Svaki vjernik, pošto je prvi put primio presvetu euharistiju, dužan je primiti svetu pričest barem jedanput godišnje.

§ 2. Ta zapovijed treba da se izvrši u vazmeno vrijeme, osim ako se zbog opravdana razloga izvrši u drugo vrijeme dotične godine.

Kan. 921 - § 1. Neka se vjernici koji se nalaze u smrtnoj pogibelji, bilo ona posljedica ma kojeg uzroka, okrijepe svetom pričješću kao popudbinom.

Kan. 922 - Neka se sveta popudbina bolesnih ne odgađa previše; neka dušobrižnici pomno paze da se bolesnici njome okrijepe dok su pri potpunoj svijesti.

Crkva dopušta vjerniku pričestiti se još jednom u istom danu, uz uvjet da cjelovito sudjeluje na još jednoj svetoj misi.

Prema navedenom kanonu 917, Crkva dopušta vjerniku pričestiti se još jednom u istom danu, uz uvjet da cjelovito sudjeluje na još jednoj svetoj misi. Na primjer, oni koji na Veliki četvrtak sudjeluju u prijedodnevnom slavlju Mi-

namjerno sam citirao Kan. 918, koji redovni oblik pričješćivanja stavlja u okvir liturgijskoga slavlja. Samo u iznimnim slučajevima se može pričestiti izvan mise (npr. bolesnici). Stoga praksa koja se kod nas još ponegdje zadržala – dijeljenje pričesti prigodom velikih ispovijedi (bez mise) ili pričješćivanje pjevača nakon svete mise – treba se što prije napustiti i poštovati crkvene propise i logiku samog liturgijskoga slavlja.

Drugi dio Vašeg pitanja tiče se pitanja da li misa vjenčanja, slavljena subotom, važi i za nedjelju. Nažalost, to mišljenje se uvriježilo među narodom. Razlog tomu leži u čisto praktičnom razlogu što sudionici slavlja ženidbe (iz više-manje (ne)opravdanih razloga) ne

mogu (!?) sudjelovati na nedjeljnim misnim slavljinama. Međutim, odgovor na postavljeno pitanje je rezolutno – misa vjenčanja (slavljena u subotu) nije nedjeljna sveta misa niti se može njome zamijeniti! Razlog je prvenstveno u

Treba izbjeći pogrešno svođenje svete pričesti na čin pobožnosti koji bi težište stavio na količinu a ne na kakvoću.

se posvete ulja i na njoj se pričeste, podrazumijeva se da će sudjelovati i na Misi večere Gospodnje te također na cjelovit način sudjelovati u slavlju primanjem presvete euharistije. Naravno, ovdje treba izbjeći pogrešno svođenje svete pričesti na čin pobožnosti koji bi težište stavio na količinu a ne na kakvoću.

Također, kada smo se već dotaknuli pitanja dijeljenja svete euharistije,

tome što se na misi vjenčanja uzimaju posebni misni obrasci koji se tiču isključivo slavlja sakramenta ženidbe, a ne nedjeljni misni obrazac s pripadajućim čitanjima. Na koncu, vođeni tom logikom, volim se našaliti i reći: ako smatraš da je subotnja misa važeća i za nedjelju (osim u opravdanim slučajevima, a vjenčanja to nisu), onda budi dosljedan pa se najedi u subotu za nedjelju, a u nedjelju nemoj jesti.

Spomendan sv. Antuna u Plavni

Lijepo je sresti ljubazne ljude u uredima, za šalterom ili na nekom drugom mjestu, koji ti žele pomoći. Nakon što im zahvališ, oni obično kažu: računajte na nas i drugi put! U ovom tmurnom, nestabilnom i neizvjesnom vremenu nema većeg bogatstva od toga. A to se upravo dogodilo na ovogodišnjim Danima Antuna Gustava Matoša i dr. Josipa Andrića u Plavni. Bio je to susret dobrih ljudi koji su, svaki na svoj način, željeli pridonijeti uspješnosti manifestacije.

Ove je godine vrhunac manifestacije za mnoge bilo tiskanje monografije „Matoša“ u povodu pet godina postojanja. Za to, a i za druge programske sadržaje dvodnevne manifestacije zaslužni su, prije svega, aktivni kulturni pregaoci i relevantne institucije te brojni prijatelji „Matoša“. Oni su doprinijeli uspostavi više razine kulture u ovome mjestu, čemu ova udruga teži od svoga osnutka. Takvim ljudima dugujemo neizmjernu zahvalnost i ujedno izražavamo želju da se takvo ozračje i dalje nastavi.

Čovjekova zaokupljenost bliskim i svakodnevnim izravno se nadovezuje na njegov osjećaj pripadnosti planetarno ustrojenom svijetu. Globalizacija je po našem mišljenju više-dimenzionalni proces u kome prestaju važiti tradicionalni kodovi, preobličava se splet odnosa između pojedinačnog i kolektivnog, a čovjekov način mišljenja i djelovanja bitno se mijenja diljem svijeta. Besmisleno je stavljati globalno i lokalno u apsolutnu suprotnost, jer su u pitanju dva lica jednog te istog procesa. Umjesto lokalpatriotizma potrebno je već jed-

nom zauzeti se za realniji pogled na stvarnost i svijet. Za to se zalaže „Matoševa“ udruga te svaka manifestacija koju organizira obično započinje misnim slavljem, dr. Andrić se spominje kao veliki kršćanin širokih vidika, a veliki Matoš se diči svojim patronom – svetim Antunom Padovanskim.

Matoševa udruga svoje djelovanje temelji na stavu da vrijeme trijumfa mediokriteta i ideologija sreće treba ostaviti iza nas, a da treba raditi na uspostavljanju viših kulturnih vrijednosti kako su nas upućivali naši velikani i kako to rade naši suvremeni autori europskih pogleda. Stoga smatramo da je u našoj kao i svakoj drugoj zajednici nužno objavljivati knjige i druga djela namijenjena ne samo stručnoj publici već svima onima koje zanima kultura uopće te suvremeni kulturni fenomeni.

Nadamo se da ovi Dani iz godine u godinu sve više teže ostvarenju ovakvih duhovnih promišljanja. Naravno da su „Matoševi“ kapaciteti ipak još uvijek skromni, ali želimo raditi ono čime bi bili zadovoljni naši velikani, koji su već u njihovo vrijeme bili u svom promišljanju ispred nas. Zato završavamo ovaj kratak osvrt s napomenom da nije nastao samo kao plod nadahnute svete mise koju je predslavio vlč. Josip Štefković u Plavni na spomendan sv. Antuna, nego i kao rezultat slučajne opaske jednog mještanima agnostika, koji je rekao: „Volim kada se u katoličkoj crkvi nešto događa, jer tada vidim da ovo selo ipak ima svoju budućnost“. A plavanjska je crkva doista toga dana bila prepuna vjernika koje je sveti Antun – Svetac svega svijeta, privukao ne samo k sebi nego k Bogu kao jedinom smislu ljudskog postojanja.

Zvonimir Pelajić

Hodočašće u Svetu Zemlju

U organizaciji Radio Marije Srbije najavljujemo hodočašće u Svetu Zemlju od 4. do 11. rujna 2014. godine. Želimo da ovo bude prije svega hodočašće. Od putovanja u Svetu Zemlju najviše koristi imaju hodočasnici a puno manje koji onamo putuju kao turisti. Stoga na hodočašće mogu ići samo oni koje usmeno ili pismeno preporuča župnici.

Na ovom hodočašću posjetit ćemo sljedeća sveta mjesta: Nazaret (bazilika Navještenja, crkva sv. Josipa, sinagoge), Kana Galilejska, Karmel, Brdo blaženstava, Kafarnaum, crkva Petrovog primata, brdo Tabor, rijeka Jordan, Qumran, Jeruzalem (Kalvarija, crkva Kristova groba, Maslinska gora, Getsemanski vrt, grob blažene djevice Marije, crkva sv. Petra od pijetlova pjeva, dvorana Posljednje večere, crkva sv. Ane, Križni put); Betlehem – bazilika rođenja Isusova, Pastirsko polje, grob sv. Lazara, Betanija, Ain Karim...

Svaki dan ćemo u nekoj crkvi imati sv. Misu. Predviđene su mise u Betlehemu – u bazilici Isusova rođenja, u Jerihonu, u Jeruzalemu u crkvi Kristova groba i u crkvi sv. Petra, u Kani Galilejskoj, na Brdu blaženstava i u Ain Karimu (crkva pohoda BDM – Magnificat).

Za vrijeme hodočašća predviđena je i vožnja Genezaretskim jezerom te atraktivno kupanje u Mrtvom moru.

Cijena: 1250 Eura.

U cijenu je uračunat prijevoz do aerodroma i natrag, let avionom do Izraela i natrag, prijevoz autobusom po Svetu Zemlji, smještaj s doručkom, ručkom i večerom i sve potrebne ulaznice.

Rok prijave: 15. 07. 2014.

Prijave i detaljnije informacije:

Andrija Anišić: 024 554 896; 063 320 268;

Joso Anišić: 024 566 379; 063 82 52 473 i

Tatjana Cvetković: 063 385 260

RASPORED SLUŠANOSTI RADIO MARIJE SRBIJE

	Novi Sad, Plandište	Subotica	Sombor	Vrdnik, Niš Leskovac
ponedjeljak	00:00 - 03:00 12:00 - 24:00	12:00 - 16:00 20:00 - 24:00	15:00 - 24:00	00:00 - 24:00
utorak	03:00 - 12:00	04:00 - 08:00	---	00:00 - 24:00
srijeda	00:00 - 03:00 12:00 - 24:00	12:00 - 16:00 20:00 - 24:00	15:00 - 24:00	00:00 - 24:00
četvrtak	03:00 - 12:00	04:00 - 08:00	---	00:00 - 24:00
petak	00:00 - 03:00 12:00 - 24:00	12:00 - 16:00 20:00 - 24:00	15:00 - 24:00	00:00 - 24:00
subota	03:00 - 12:00	04:00 - 08:00	---	00:00 - 24:00
nedjelja	12:00 - 03:00	12:00 - 16:00	12:00 - 15:00	00:00 - 24:00

NOVI SAD	-----	90.0 MHz
SUBOTICA	-----	90.7 MHz
SOMBOR	-----	95.7 MHz
VRDNIK	-----	88.4 MHz
PLANDIŠTE	-----	89.7 MHz
NIŠ	-----	102.7 MHz
LESKOVAC	-----	107.4 MHz

Što li će biti od ovoga djeteta?!

Mladi gitarist Matija Perčić održao je 3. lipnja u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće svoj prvi koncert uz klavirsku pratnju Nine Leovac.

Matija Perčić, rođen 2000. godine, učenik je V. razreda osnovne Muzičke škole u klasi prof. mr. Marka Srđevića. Izuzetno je talentirani gitarist. Osvojio je prvu nagradu na Republičkom natjecanju 2014., prve nagrade na Vojvođanskom festivalu gitare 2013. i 2014. godine a bio je i finalist na prestižnom „Guitar Art“ festivalu u Beogradu ove godine.

Matija živi u Žedniku gdje je završio VII. razred Osnovne škole „Pionir“. Vrlo je aktivan u zajednici ministranata tamošnje župe sv. Marka.

Marko Nikolić, ministrant iz Sonte

Znanje i skromnost

Ljepuškasti i skromni učenik VII. razreda OŠ „Ivan Goran Kovačić“ iz Sonte Marko Nikolić sudjelovao je na susretu ministranata Subotičke biskupije, održanom u subotu, 7. lipnja 2014. godine, u župi Srca Isusova u Tavankutu. I ne samo sudjelovao, njegovo ime ostalo je upisano kao ime pobjednika u kvizu znanja. *Na susretu nas je sudjelovalo dvjestotinjak iz cijele naše biskupije. Euharistijsko slavlje u 11 sati predvodio je naš župnik vlč. Josip Kujundžić, a ministranti svih župa sv. Misi su nazočili odjeveni u svoja ministrantska odijela. Nakon sv. Mise natjecali smo se u kvizu znanja i eto, posrećilo mi se, pa sam na koncu bio najbolji,* kaže uz topli osmijeh Marko. U početku se malo i uplašio, ali već nakon prvog pitanja trema je nestalo.

Naš župnik, vlč. Josip dobro nas je pripremio, pa sam bio siguran u sebe. Pitanja su se odnosila poglavito na predmete koji su u uporabi za vrijeme mise, na dijelove odjeće svećenika i na rad i ponašanje ministranata – kaže Marko. Druženje nije završeno kvizom. Nastavljeno je rekreacijskim dijelom, a završeno zakuskom, koju su priredili domaćini. Druženje je bilo nezaboravno, ispunilo je sva naša očekivanja i opravdalo radovanja ovom susretu. Najveća mi je želja da naredne godine mi, Sončani, budemo domaćini – otkriva svoje želje Marko. Ministrant je od malih nogu, a namjerava to biti još dugo. U crkvu sam volio ići odmalena, otkako sam prohodao, a među ministrantima sam još od dječjeg vrtića. Mislim da ću ministrirati još dugo, bar do kraja srednje škole – završava priču Marko.

Ivan Andrašić

Vlč. Josip Kujundžić, sončanski župnik

Izuzetno sam ponosan na ovaj Markov uspjeh. On svakoga dana dolazi na misu, pažljiv je i vrijedan dječak i ova pobjeda je plod njegova predanoga rada. Sada je bio u prilici da to znanje i javno pokaže i pokazao je. Među dvjestotinjak ministranata nije lako biti pobjednik, a pored znanja, Marko je sve osvojio i svojom smjernošću i skromnošću. Čestitam mu iskreno, od srca, Bog neka ga čuva i neka osvoji još puno nagrada.

In memoriam

LOJZIJA VUKOV

(1938.-2014.)

U utorak 27. svibnja ove godine Gospodin je pozvao k sebi ovog dragog pokojnika.

S ljubavlju ga se u svojim molitvama sjećaju i nose ga u svom srcu njegovi najmiliji:

supruga MIRJANA, sin STANKO; unuka VIKTORIJA sa suprugom MATOM; sestra TONA s obitelji te braća JOSO i IVAN s obiteljima.

Sveta misa na šest nedjelja za njegovu dušu bit će 13. srpnja u 9 sati u crkvi sv. Roka u Subotici.

In memoriam

JELENA SIVIĆ

rođ. Bašić Palković
(1939.-2014.)

U srijedu, 18. lipnja 2014. godine Gospodin je iznenada pozvao u vječnost ovu dragu pokojnicu.

S ljubavlju je se sjećaju, u svom srcu nose i mole za nju njezini najmiliji: suprug DANILO, sin ZDRAVKO, kćerka JASMINA, snaha JASMINA, zet DRAGAN, unučad NERA, TIHOMIR, MIJA i LUNA, brat ŠIME s obitelji i sestre TILKA i OLGA s obiteljima.

Sveta misa na šest nedjelja za ovu pokojnicu bit će 3. kolovoza u 7 sati u crkvi sv. Roka u Subotici.

Dužijanica 2014.

Iz programa

petak, 11. 7. – u 19,30 sati

Otvorenje XXIX. saziva „Prve kolonije naive u tehnici slame“ – Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame, HKPD „Matija Gubec“, Tavankut

subota, 12. 7. – od 6,30

Takmičenje risara – Etno salaš Balažević, Tavankut

nedjelja, 13. 7. u 10 sati

Dužijanica u Žedniku i Bajmaku

subota, 19. 7. – u 19,30 sati

Zatvaranje XXIX. saziva „Prve kolonije naive u tehnici slame“ – Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame, HKPD „Matija Gubec“, Tavankut

nedjelja, 20. 7. – u 10,30 sati

Dužijanica u Tavankutu

nedjelja, 27. 7. – u 10 sati

Dužijanica u Maloj Bosni

četvrtak, 31. 7. (traje do 16. 8.)

u 19 sati – Otvorenje izložbe radova sa XVII. Međunarodne likovne kolonije „Bunarić 2013.“ – Svečana dvorana HKC „Bunjevačko kolo“, Subotica

nedjelja, 3. 8.

u 10 sati – Dužijanica u Đurđinu
u 18 sati – Dužijanica Kod križa u centru, Mirgeš (Ljutovo)

četvrtak, 7. 8. – u 19 sati

Književna večer u organizaciji Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ – Svečana dvorana HKC „Bunjevačko kolo“, Subotica

petak, 8. 8.

* u 19 sati – Izložba radova od slame nastalih na XXIX. sazivu kolonije slamarki u Tavankutu – Vestibul Gradske kuće, Subotica

* u 20 sati – Tamburaška večer, predstavljanje bandaša i bandašice i izbor pratilaca, proglašenje najljepšeg izloga – Gradski trg, Subotica

subota, 9. 8.

* u 18 sati – Svečana Večernja – katedrala bazilika sv. Terezije Avilske, Subotica

* oko 19 sati – Polaganje vijenca od žita na spomenik risaru i spomenbistu Blaška Rajića – park ispred Gradske kuće, Subotica

* u 20 sati Skupština risara i nastup folklornih ansambala – Gradski trg, Subotica

nedjelja, 10. 8.

Središnja proslava

u 8,45 sati – Blagoslov i ispraćaj bandaša i bandašice – crkva sv. Roka, Subotica

od 9 do 10 sati – Povorka do katedrale sv. Terezije Avilske

u 10 sati – Svečano euharistijsko slavlje – katedrala bazilika sv. Terezije Avilske, Subotica

u 11,30 sati – Svečana povorka kroz grad, predaja kruha gradonačelniku – Gradski trg, Subotica

u 18 sati – Posjet grobu Blaška Rajića – Kersko groblje, Subotica

u 20 sati – Bandašicino kolo – Gradski trg, Subotica

četvrtak, 14. 8.

– Početak rada XVIII. Međunarodne likovne kolonije „Bunarić“ – HKC „Bunjevačko kolo“, Subotica

subota, 16. 8. – u 18 sati

– Zatvaranje XVIII. Međunarodne likovne kolonije „Bunarić“ – HKC „Bunjevačko kolo“, Subotica

Hrvatska

osnovana 2002. u Subotici sa sjedištem u spomen-kući prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja, objavljivanja i promicanja kulturne baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice programa na hrvatskom jeziku

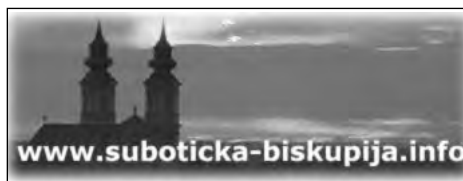
RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-295; 031/3349745

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLANDIŠTE: 99,7 MHz; SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VEDRIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ,
Vedran Jegić, Ivica Dulić,
Snežana Vujković Lamić

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“

24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3

Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tipnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva „Ivan Antunović“

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije i Grad Subotica.

Zvonik izlazi uz potporu Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din
- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem, Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom Za Zvonik:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia.

Gerardovo u Somboru

Proštenje Sv. Nikole Tavelića
na Bezdanskom putu

Proštenje u Maloj Bosni

Proštenje u Tavankutu

Prosesija u Tijelovskoj procesiji

Tijelovska procesija oko katedrale

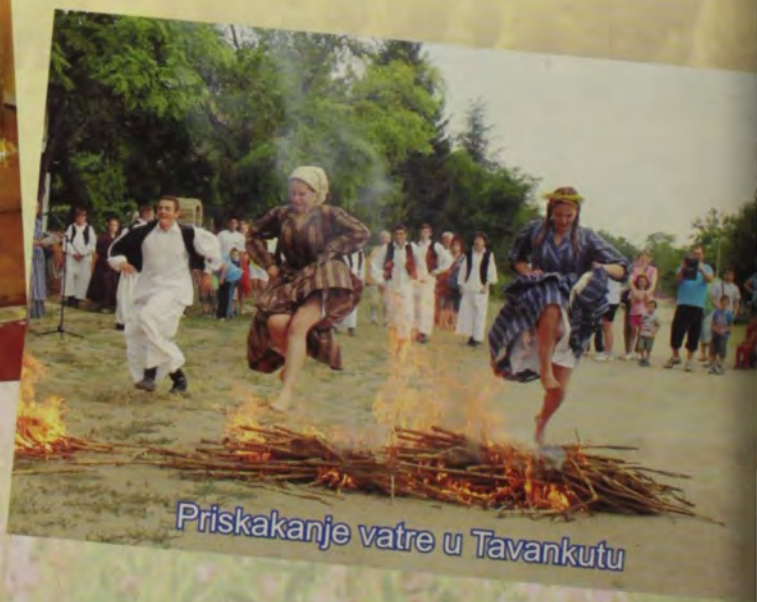
Maturanti, roditelji i profesori
gimnazije "Paulinum"

Misa za kraj školske godine u katedrali

Nadbiskup Mamberti
s odgojiteljima sjemeništa "Paulinum"

Priskakanje vatre u Tavankutu

Ministrantski susret u Tavankutu